VEDNO HUJŠA BORBA ZA VSTOP V PRVO ZVEZNO NOGOMETNO LIGO

Poštnina plačana v gotovini

Posamezna številka 8 din

Polet

IZDAJA FIZKULTURNA ZVEZA SLOVENIJE

Leto VII. — Štev. 43. Ljubljana, dne 21. oktobra 1951.

FIZKULTURNI TEDNIK

Dogodki prihodnjega tedna
DRŽAVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

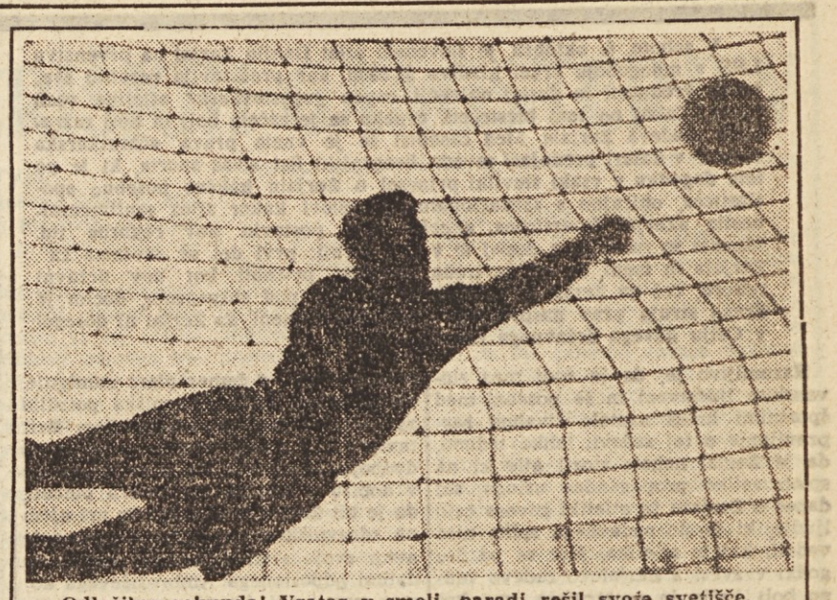

Odločilna sekunda! Vratar v smeli paradi rešil svoje svetišče.

SERPAN EDI:

Pred skupščino Telovadne zveze Jugoslavije

10. in 11. novembra bo v Ljubljani skupščina Telovadne zveze Jugoslavije, ki bo za nadaljnji razvoj telovadne organizacije izredno pomembna.

Od ustanovitve avtonomne zveze v letu 1948, pa vse do danes, so ostala še mnoga odprta vprašanja, ki so visela nad glavo organizacije, kakor Damoklejev meč in zavirala naš hitrejši in bolj sproščen razvoj. Ta vprašanja sicer niso bili temeljni problemi organizacije, saj smo si o osnovah — vsebini in vzgojnem delu — bili docela na jasnem tudi tedaj, ko smo pred II. kongresom FISAJ v letu 1948 delali in živeli v sklopu združene fizkulturne organizacije, oziroma sekcij za telesno vzgojo v okviru fizkulturnih društev. Rojstvo telovadne organizacije s samostojnimi telovadnimi društvi, namreč še ni rešilo nekaterih vprašanj, ki se morajo za skupaj nastopajoče telovadce na zletih in prireditvah prav zaradi te skupnosti, enotnosti in povezanosti v vsem vzgojnem delu, v primerni obliki tudi javno manifestirati. Na rešitev teh vprašanj se je telovadna organizacija že dalj časa pripravljala z razpravljanjem o njih med članstvom na skupnih posvetih delegatov tako, da so se problemi že precej izkristalizirali in jih bo skupščina lahko uspešno rešila, posebno še, ker nam tako rešitev nujno narekuje bližnji zlet telovadne organizacije v Beogradu leta 1953.

Ta vnanja, formalna vprašanja so ime in znaki naše organizacije. Po temeljitem pretresu vseh mnenj, predlaga izvršni odbor Telovadne zveze Jugoslavije, da sprejme organizacija na skupščini naziv — Telovadna zveza Jugoslavije »Partizan«, pri vnanjih znakih organizacije pa predlaga, naj ima vse članstvo enotna telovadna oblačila, dočim bi naj pri slavnostnih oblačilih bila enotna le rdeča srajca, za ostali del oblačila pa bi sprejele določbe skupščine republiških telovadnih zvez.

Zakaj predlaga IO TZJ ime »Partizan«?

Pri obravnavanju vseh predlogov je bil poleg tega najresnejši tudi ta, da bi telovadna organizacija dobila ime »Sokol«.

IO TZJ je ocenil vlogo sokolstva v nekdanji Avstroogrski monarhiji kot pozitiven prispevek pri prebujanju narodne zavesti naših narodov in rušenju avstroogrske monarhije; pravtako je pomenilo pozitivno telesnovzgojno postavko tudi v okviru Jugoslavije med obema vojnama. Potem pa je organizacija vedno bolj prehajala v roke vladajoče buržoazije, dokler je ni kljub odporu demokratičnih sil v organizaciji docela osvojila, tako, da je postala kot organizacija, nosilec integralnega jugoslovanstva, ki je negirala individualnost jugoslovanskih narodov. Vzeto v celoti, je imela organizacija po podržavljenju Sokola, izrazito nazadnjaški politični značaj, kljub že omenjenim demokratičnim silam, ki so bile ponekod močnejše, drugje zopet slabše, tako da je organizacija odigrala tudi temu primerno vlogo v času NOB. Razen v Sloveniji, kjer se je vključilo demokratično krilo Sokola z večino članstva v enotno vseljudsko OF, se je v vseh drugih predelih Jugoslavije, razen v nekaterih izjemah, vključilo v četniške formacije, ali pa idejno podpiralo borbo proti NOV in POJ. Iz navedenih razlogov je IO TZJ zaključil, da je ime »Sokol« za organizacijo nesprejemljivo.

Nasprotno pa je z imenom »Partizan«. Partizan pomeni danes vsem našim narodom največji simbol junaštva, požrtvovanja, nesebičnosti, tovarištva in ljubezni do domovine in svobode tako, da bo pomenilo to ime za množično telovadno organizacijo največjo čast in ponos, saj je prav ta organizacija poklicana, da poleg Zveze borcev nadaljuje s svetlimi vzgojnimi tradicijami naše NOB med svojim članstvom.

Predlog statuta TZJ »Partizan«, pravila in pravilniki, ki jih bo pretresala skupščina, bodo poleg tega pomenili tudi nadaljnjo stopnjo demokratizacije, ki bo omogočila večji polet v organizaciji, saj se bo z večjo odgovornostjo telovadnih društev in nižjih forumov sprostila tudi večja iniciativa, ki ne bo čakala vedno na »direktive« od zgoraj.

Poleg teh, pa bo skupščina obravnavala tudi še vrsto drugih izredno važnih vprašanj, kakor n. pr.: program dela v letu 1952, materialne osnove naše organizacije, investicijska popravila in vzdrževanje domov, upravljanje našega nepremičnega in premičnega imetja, finančna sredstva, prosvetno delo in podobno.

S poglobljenim delom v vseh naših društvih in vseh forumih telovadne organizacije se je treba vestno pripravljati na skupščino, da bodo izrečene misli in izmenjane izkušnje na njej čim bolj tehtne, da bo od njih čim več pridobila za nadaljnji razvoj vsa naša telovadna organizacija. Priprave za skupščino padajo tudi v višek naših naporov, ki jih moramo vložiti ob tekmovanju v čast 10-letnice JA. Če se bomo zavedali veličine naloge, ki jo ima prav telovadna organizacija pri krepitvi fizične in moralne sile našega ljudstva, tedaj bomo s podvojenimi silami opravili vse potrebno delo pred skupščino, zlasti še s pomočjo množičnih organizacij, vzgojiteljev in staršev, okrepili naše vrste ter bomo na ta način poleg opravljenih vsebinskih nalog tudi najlepše počastili 10-letnico JA.

Članstvo v telovadni organizaciji! Na vas je sedaj, da spregovorite svojo besedo in se pokažete v dejanjih!

Po zmagi nad Hajdukom

C. ZVEZDA OGROŽA DINAMO

ki je včeraj močno razočaral v tekmi s Sarajevom

Crv. zvezda : Hajduk 1:0 (1:0)

Stadion Partizana, gledalcev 55 tisoč.

Crvena zvezda: **Mrkušič, Stankovič, Zvekanovič, Palfi, Diskič, Djajić, Ognjanov, Mitič, Tomašević, Živanovič, Jezerkič.**

Hajduk: **Beara, Kokeza, Juričko, Luštica, Katnič, Broketa, Šenauer, Vukas, Krstulovič, Matošič, Arapovič.**

Sodnik: **Radislav Rakič iz Sarajeva.**

Beograd, 21. okt. Redkokdaj se zgodi, da bi gledalci vztrajali do poslednje minute igre. Taka tekma je bila danes med Hajdukom in Crveno zvezdo, ki pa ni bila tako lepa in vznemirljiva, pač pa je bila mikavnost tega dvoboja medsebojno obračunavanje, pri čemer sta se odlikovala Zvekanovič in Arapovič.

Vzdušje na igrišču so najprej ustvarili nekateri gledalci pred začetkom tekme, ko so prihod Hajdukovih igralcev na igrišče obsuli z velikim krikom in žvižganjem, kar prav gotovo meče slabo luč na beograjsko športno občinstvo.

Poleg Zvekanoviča in Arapoviča se je odlikoval s svojo surovostjo tudi branilec Crvene zvezde Stankovič, ki se je med igro trikrat zaporedoma lotil Arapoviča, zaradi česar ga je sodnik izključil iz igre.

Verjetno se v tem trenutku ni zavedal, da bo prihodnjo nedeljo zelo, zelo manjkal v svoji enajstorici, ki bo igrala v Dinamom. Matošič je grešil v tem, da je večkrat pojasnjeval igralcem Crvene zvezde in sodniku ostro igro in ustvarjal nervozo, namesto da bi miril tako svoje kot nasprotne igralce. Najostreje je treba obsoditi Zvekanoviča in Arapoviča, posebno pa Stankoviča, ki je namerno grobo startal proti nasprotnim igralcem.

Igra sama je bila slaba, nervozna, raztrgana. Crvena zvezda je dosegla gol iz enajstmetrovke. To pa zato, ker je Juričko z roko ustavil žogo v kazenskem prostoru. Stankovič je žogo z bele točke poslal v gol. Moštvo Crvene zvezde je igralo slabo, saj so igrali neučinkovito in po svojem starem običaju preveč kombinirali. Najboljši je bil Diskić in Stanković, najmarljivejši pa Tomašević.

Hajduk je dobro začel, toda, ko je igra prešla v grobost, so vsi zatajili. Sodnik Rakič ni dobro sodil tekme — saj je precej njegova krivda, da je tekma potekala v takem ozračju.

Dinamo : Sarajevo 1 : 3 (1:2)

Stadion Dinama v Maksimiru. Gledalcev 10.000. Vreme oblačno, teren ugoden za igro. Sodnik Nikolič iz Beograda.

Sarajevo: **Pejak, Brozovič, Alajbegovič, Živkov, Svraka, Glavočevič, Žigante, Konjevod, Habič, Mantula, Bukvič;**

Dinamo: **Stinčič, Delič, Cimermančič, Pukšec, Ivica Horvat, Cizarič, Strnad, Senčar, Wölfl, Čajkovski, Dvornič.**

Strelci: Mantula v 15., Habič v 15. in Bukvič v 61. min. za Sarajevo, Wölfl pa v 40. min. za Dinamo.

Zagreb, 21. okt. Maksimirski stadion so včeraj preplavili številni prijatelji modre ekipe. Prišli so, da bi pozdravili novega državnega prvaka. V kolikor pa je bilo veliko njihovo navdušenje pred tekmo, je zapuščali stadion. Moštvo Dinama prišlo do razočaranja potem, ko so je danes pokazalo zelo slabo igro, slabšo kot katerokolikrat v tem prvenstvu. Nasprotno pa smo videli, da so gostje že od prvega trenutka resno startali na žogo in ustvarili nekaj nevarnih situacij, kar je dalo sklepa, da bo imel Dinamo težko nalogo. Teh nekaj prvih trenutkov pa je obenem pokazalo, da niso bili slučajni. Sarajevčani so mnogo bolj pogosto napadali, medtem ko se je čutila raztrgana in monotona igra domače enajstorice. Prav zato je tudi njihova zmaga zaslužena. Domačini so v prvih minutah skušali z dolgimi žogami parirati igro gostov, vendar brez uspeha, saj se je vedno bolj čutilo v razvoju igre, da je domača enajstorica razbita, medtem pa se je opazila vedno bolj trdna povezanost Sarajevčanov, ki so igrali z velikim poletom. Vse to so razlogi za današnji poraz Dinama. Dinamo ni pokazal v današnji tekmi tiste igre, ki smo jo videli preteklo nedeljo v tekmi proti reprezentanci Beograda.

Če bi ocenjevali posamezne igralce, bi lahko rekli, da nobeden od posameznikov ne zasluži boljše ocene. Branilca sta bila slaba: Deliča opravičuje daljša odsotnost, Cimermančič je bil izrazito slab. Prav tako slaba je bila tudi krilska vrsta, ki je tokrat znatno popustila. Ivica Horvat je bil le v prvih minutah tisti stari Horvat, v igri pa je vse bolj popuščal in na koncu popolnoma odpovedal. Niti napadalci niso pokazali dobre igre. Posebno slaba sta bila Dvornič in Senčar, saj nista znala realizirati strelov. Oba igralca sta zgrešila mnoge ugodne priložnosti, ko so gledalci vsak trenutek pričakovali gol.

Mateško Bućan

Pravilne rešitve 49. kola „SPORTNE STAVE“

1. Crv. zvezda	Hajduk	1
2. Lokomtiva	Partizan	2
3. Napredak	Spartak	2
4. Vojvodina	Mačva	x
5. Budućnost	Zagreb	1
6. Velež	Rabotnički	x
7. Vardar	Kvarner	1
8. Tekstilac	Radnički	2
9. Metalac	Proleter O.	x
10. Rudar	Proleter Z.	x
11. Odred	Železničar	1
12. Bokelj	Dinamo	2

Beri v današnji številki:

2. stran: *Igor Prešern in Janez Špindler: V čem je krivda Žerjala. AZS in ASAJ.*
3. stran (priloga): *I. Š. Afera Becher.*
4. stran (priloga): *Gora jekla v norveškem fjordu, film.*
5. stran: *Mitja Prešern: Ali plavalni šport v Sloveniji res nazaduje?*
6. stran: *Mednarodni športni dogodki, zvezna košarkarska liga.*

Vojvodina : Mačva 2 : 2 (2:2)

Novi Sad, 21. okt. Danes je bila nogometna tekma prve zvezne nogometne lige med domačo Vojvodino in Mačvo, ki se je končala neodločeno. — Gole so dosegli: za Mačvo Krstić in Kovačević, za Vojvodino pa Sereš in Boškov.

Lokomotiva : Partizan 0:3 (0:1)

Napredak : Spartak 0 : 1 (0:0)

Kruševac, 21. okt. Danes je bila nogometna tekma prve zvezne lige ki se je končala z zmago Spartaka 1:0. Edini gol je dosegel Takač v 30. minuti drugega polčasa.

BSK : Borac 4:3 (2:2)

Stadion Partizana. Gledalcev deset tisoč.

Strelci za BSK Antić v 47. in 80. minuti, Spajić v 43. in Capari (avtogol) v 5. minuti, za Borac Vidjak v 1., Medved v 29. in Jurišič v 79. min.

Dinamo	20	16	2	2	42:16	34
Crv. zvezda	20	15	1	4	46:26	31
Hajduk	20	13	3	4	45:21	29
Partizan	20	10	3	7	34:22	23
BSK	20	8	4	8	32:22	20
Sarajevo	20	6	7	7	25:36	19
Lokomotiva	20	6	5	9	28:33	17
Vojvodina	20	7	3	10	21:27	17
Borac	20	6	4	10	27:30	16
Spartak	20	7	2	11	16:37	16
Mačva	20	5	4	11	21:32	14
Napredak	20	1	2	17	15257	4

Kolesarji „Ilirije“ tekmujejo v počastitev 10. obletnice Jugoslovanske Armade

Včeraj je priredil kolesarski klub Ilirije v Ljubljani tekmovanje v počastitev 10. obletnice JA. Vojaške patrolne dirke se je udeležilo 20 kolesarjev, članov kluba, in obveznikov predvojaške vzgoje Litostroja. Proga je vodila izpred novega doma Ilirije na Vodnikovi cesti po Večni poti proti Vrhovcem, preko Viča in ob Gradaščici do Karlovške ceste na vojaško strelišče. Tukaj je vsaka patrola morala oddati v 300 m oddaljeno tarč 20 strelov, nato pa je takoj nadaljevala vožnjo skozi mesto nazaj proti cilju, ki je bil tudi pred domom. Čeprav so tekmovali vozači s težkimi turističnimi kolesi in civilno obleko, so dosegli povprečno hitrost 29 km na uro, kar je z ozirom na to, da je bilo v vsaki patroli več tekmovalcev, ki še niso nikoli tekmovali s kolesi, izvrsten čas. Vsi tekmovalci so nosili ves čas dirke vojaške puške. Na strelišču so bili rezultati slabši, ker tekmovalci še nimajo dovolj treninga v streljanju. Vse patrole so prispele na cilj v kompletnih postavah. S tem tekmovanjem je kolesarski klub Ilirije otvoril letošnja kolesarska vojaško-patrolna tekmovanja v Ljubljani.

Rezultati: 1. Ilirija IV. (Tine Rojina, Trifoni, Zelnik, Cerkvenik, Djukanović) 26 točk, 2. Ilirija III. (Mirko Rojina, Naglič, Florjančič, Štefan Rojina, Brecelinik) 21 točk, 3. Ilirija II. (Škof, Jemec, Sluga, Kutnar Štubelj) 15 točk, 4. Litostroj (Jere, Sivko, Krošelj, Marolt, Bolta) 10 točk.

Lepa igra in visoka zmaga Odreda

Odred : Železničar 7:1 (3:0)

Ljubljana, 21. okt. Stadion Odreda ob Tyrševi cesti. Vreme lepo in sončno. Igrišče dobro za igro. Gledalcev 12.000.

Železničar: **Babič, Salihovič, Zubčevič, Begić, Tešanović, Djordjevič II., Kmoh, Martinović, Gojković, Djordjevič I., Sudarević.**

Odred: **Bencik, Medved, Piskar, Fajon, Berginc, Korunović, Životić, Kumar, Hočevar, Osrečki, Belcer.**

Sodnik: major Matančič iz Beograda zelo dober in avtoritativen.

Strelci: Hočevar v 4. in 68., Belcer v 10., 28. in 74., Životič v 54. in Osrečki v 57. minuti za Odred ter Djordjevič I. v 82. minuti iz prostega strela za Železničar.

Žal nam je, da danes ne moremo podati slovenskemu športnemu občinstvu in našim bralcem obširnejšega poročila o tako uspešni zmagi Odredove enajstorice, za kar pa ne nosimo krivdo mi, temveč edino prireditelj. Vzroki za to so naslednji:

Uprava Odreda je namreč v včerajšnjem »Ljubljanskem dnevniku« obvestila vse novinarje, da jim vstop na igrišče samo z novinarsko legitimacijo ni dovoljen, naj zato športni novinarji dvignejo proste vstopnice v pisarni Odreda, ker je zanje rezerviran prostor na desni strani 7. vrsti, sedeži od št. 120 do 144. Prav tako je obvestila vse funkcionarje, člane FZS in NZS ter zbora sodnikov, da morajo dvigniti proste vstopnice v pisarni Odreda. Zelo pa smo bili začudeni, ko smo iz tega obvestila zvedeli, da je uprava Odreda rezervirala kar 25 numeriranih in posebno določenih sedežev samo za športne novinarje. Toda na veliko presenečenje smo videli, ko smo prišli na tekmo, da je naše uredništvo za svoje tri poročevalce, ki so imeli vsak vsak po svojo posebno nalogo, dobili tri najslabše sedeže (št. 142, 143 in 144). Tu so se na »rezerviranem« prostoru za športne novinarje gnetli s funkcionarji FZS in drugih športnih zvez tako, da niso mogli niti na kolenih zapisovati v svoje beležnice najnujnejših podatkov o tekmi, na drugem koncu »rezerviranega« prostora, začenši s sedežem št. 120 naprej, kjer je postavljena klop za pisanje le za 8 do 10 športnih novinarjev, pa so sedeli samo dopisnik »Borbe«, oba športna novinarja »Slov. poročevalca« in športna dopisnica Radia Ljubljana; med njimi pa je sedelo pet tovarišev in ena tovarišica, ki nimajo s športnim novinarstvom ničesar opraviti. Naše uredništvo, ki sicer prinaša najobširnejša poročila o Odredovih tekmah, ni moglo dobiti po svojih dopisnikih pravega pregleda o današnji tekmi tudi iz razloga, ker je prostor športne novinarje »rezerviran« na vzhodni strani (kar ni primer nikjer drugje v državi in inozemstvu), tako da zaradi močnega sonca v prvem polčasu nismo mogli slediti dogodkom, ki so se dogajali posebno pred vrati Železničarja. Da pa izvršimo svojo nalogo, kolikor je bilo le možno, sva dva naredila prostor tretjemu tovarišu, da bi vsaj ta lahko zapisoval podatke o tekmi v drugem polčasu, ko mu sonce ni sijalo naravnost v oči. Zato prinašamo samo potek tega dela tekme in vtise, ki jih je lahko dobil naš tovariš v nekoliko »ugodnejših« razmerah. Vprašamo se pa že danes, kako bomo lahko opravljali svojo nalogo v zimskih mesecih, ko bo deževalo in snežilo. Sedanji prostor ni namreč prikladen za športne novinarje, ne poleti, ne pozimi! Pričakujemo pa, da bo uprava Odreda v interesu dobrega obveščanja naše športne javnosti in v lastnem interesu te nepravilnosti takoj odpravila!

Inž. Mirkovič Dragutin

Očitna premoč Odreda v drugem polčasu

Čeprav je sonce v prvem delu igre močno oviralo pregled igre sem zapazil nekaj izrednih potez ljubljanskega ligaša, ki so navdušile številno

Nadaljevanje na 6. strani.

Rudar : Proleter 1:1 (0:0)

Rudar: Ahlin, Šorel, Butkovec, Blatnik, Hudarin, Vodišek, Sore, Florjan, Ameršek, Orač, Koncilja.

Proleter (Zrenjanin): Čikoš, Mošorinski, Ninkov, Pletel, Prodanović, Zavidović, Djukić, Vinčič, Segy, Einberger, Petrov.

Strelci: Florjan v 59. minuti za Rudarja in Segy v 68. min za Proleterja.

Sodnik Pressinger iz Celja.

Igrišče Rudarja, vreme sončno, teren odličen za igro.

Trbovlje, 21. okt. Za današnjo nogometno tekmo med domačim Rudarjem in Proleterjem iz Zrenjanina ni bilo veliko zanimanja, saj ji je prisostvovalo le okoli 500 gledalcev. Krivda za to je tudi na tomboli, ki je bila prirejena to nedeljo. Vendar vsem tistim, ki so izostali, ni treba žalovati nad tem, saj je bila igra posebno v prvem polčasu slaba, zlasti s strani Rudarja, v drugem polčasu pa le nekaj bolj zanimiva.

Začetni udarec je imel Rudar, toda gostje so kmalu prevzeli iniciativo. V 5. min. so izpustili lepo priložnost za gol. V 6., 7., 8. in 12. minuti slede štirje koti za goste, pa jim ne prinesejo uspeha, kajti Rudarjeva obramba je vedno na mestu, le njegov napad se prav do 23. minute ne more zbrati. Šele v tej minuti dobi Proleterjev vratar lahek strel. Igra se nato prenese vse bolj na polovico gostov. Rudar ustvarja lepe priložnosti za dosego gola, vendar gredo vsi streli preko njega. Prav tako sta ostala tudi dva kota v 27. in 44. minuti neizkoriščena.

Po odmoru zaigrajo domačini nekoliko boljše, vendar gredo njihovi streli v 49., 50. in 58. minuti mimo gola. Šele v 59. minuti dobi Florjan lep predložek od Koncilje in z nizkim strelom v levi spodnji kot povede Rudarja v vodstvo z rezultatom 1:0. V 67. minuti gostje streljajo kot, ki je bil dvomljiv. Segy z močnim strelom v desni zgornji kot doseže izenačenje. Domačini imajo še do konca igre premoč na terenu ter izsilijo tri kote, ki jim pa ne prinesejo uspeha. Še najlepšo priložnost za dosego gola je imel v 72. minuti Orač, ki je iz razdalje 7 m slabo streljal v vratarja.

Pri domačinih je bil zelo dober Hudarin in Sore na desnem krilu, pri gostih pa Petrov, Prodanović in Ninkov. Sodnik Presinger iz Celja je sodil tekmo avtoritativno.

V predtekmi je bilo srečanje za mladinsko nogometno ligo med domačim Rudarjem in Krimom iz Ljubljane. Domačinom je uspelo premagati goste z rezultatom 5:0 (4:0). Moštvi sta bili enakovredni, vendar je domači napad bil boljši. Gole so dali: Knavs in Gorenc po dva, ter Mrdja enega.

Inž. Petrič

Kjer so šole, tam naj bo atletika

Pod tem geslom je Atletska zveza Slovenije pripravila danes velikopotezno tekmovanje srednješolcev Slovenije, kar je bil zelo uspešen prijem. Na tekmovanju, ki je bilo dopoldne na stadionu ob Tyrševi cesti ob lepem vremenu, so prišli dijaki iz Celja, Postojne, Kopra, Kranja, Kamnika, Novega mesta, Trbovelj, tako da je bilo prijavljenih nad 300 tekmovalcev. Srednješolski profesorji so skrbno pripravili organizacijo predtekmovanj in prijav, tako da je potekalo to tekmovanje v takem stilu, kot so ga navajeni izkušeni atleti. Na igrišču je bil oder za razglasitev rezultatov, na katerem so zmagovalci prejeli diplome. Mladi so tekmovali z vso borbenostjo in iznajdljivostjo, videli smo revije stilov in načine, kako doseči čim boljši rezultat. Sicer je res, da so bili prvi tisti, ki so že trenirali po društvih, toda tudi oni, ki so imeli dovolj skočne sile in hitrosti, so se dobro odrezali. Kakor prejšnjo nedeljo, tako se je tudi to pot pripetil mučen dogodek, ki je marsikateremu tekmovalcu zagrenil prvi nastop v njegovem življenju, od katerega si je toliko obetal. Nekateri močni zavodi kot učiteljišče, VII. in IX. gimnazija sploh niso prijavili dijakov. Zato so ti dijaki nastopili izven konkurence. Atletska in tekmovalna nadarjenost nekaterih dijakov kaže, da bomo že kar v prihodnjem letu lahko imeli dobro juniorsko atletiko tudi tam, kjer je še ni bilo. Kranj in Kamnik sta že dve taki mesti. Pohvaliti moramo goste iz Kopra, ki se niso ustrašili dolge poti v Ljubljano. Sedaj so na vrsti atletska društva, od katerih je odvisno, če bodo znala s spretnimi pedagoškimi prijemi pritegniti mladince in jih seznaniti z osnovnimi pojmi treninga. Za nadarjenejše bi morali že spomladi prirediti vsaj kratek trodnevni tečaj. Povezava s srednješolskimi profesorji bo odslej drugačna, kajti pripravljajo se praktični tečaji z demonstracijami in filmi. Imena mladih, nadarjenih atletov in atletinj, kot so Penko, Volčič, Pokorn, Stanejčič, Muha, Zajec, Gajšek in drugi, morajo najti svoje mesto v kartoteki tekmovalcev Atletske zveze Slovenije.

Starter je bil neumorni prof. Korče, sodniški zbor pa je skupno s profesorji dobro opravil svojo nalogo. Tek na 1000 m je bil v odmoru nogometne tekme pred številnimi gledalci, ki so bili navdušenei ob lepi borbi mladincev.

TEHNIČNI REZULTATI:

Višina starejši mladinci: 1. Urbajs (Celje) 168, 2. Gajger (TSŠ) 155, 3. Kuhar (GT) 150; **mlajši:** 1. Debevec (VI. g.) 160, 2. Marinšek (Kranj) 155, 3. Sotler (C) 155; **daljina starejši:** 1. Pokorn (GT) 6.26, 2. Muha (Postojna) 5.80, 3. Balantič (Kr) 5.41; **mlajši:** 1. Novak (Kr) 5.50, 2. Sever (TSŠ) 5.47, 3. Holy (Učit.) 5.42; **mladinke mlajše:** 1. Ziherl (Kamnik) 3.96, 2. Žičkar (Uč.) 3.95, 3. Svetličič (N. mesto) 3.79; **starejše:** 1. Sartori (Koper) 3.88, 2. Železnik (C) 3.80, 3. Ban (Uč.) 3.72; **kopje mlajši mladinci:** 1. Marinšek (Kr) 42.40, 2. Franko (Kr) 37.30, 3. Kralj (Post) 35.00; **starejši:** 1. Volčič (TT Kranj) 46.00, 2. Tkavc (C) 43.80, 3. Cafuta (C) 34.80, izven Kostanjšek (IX. g.) 44.40; **300 m mladinci mlajši:** 1. Pokorn (GT) 39.4, 2. Jenko (GT) 40.4, 3. Nardin (Zob. š.) 40.6; **starejši:** 1. Hribar (C) 37.8, 2. Urbajs (C) 40.0, 3. Vidovič (GT) 40.2; **500 m mladinke:** 1. Kordiš (VI. g.) 1:32.2, 2. Racman (Koper) 1:32.6, 3. Robar (N. m.) 1:35.5; **100 m mladinke mlajše:** 1. Svetličič (N. m.) 14.0, 2. Kordiš (VI. g.) 14.2, 3. Codiglija (Koper) 15.5, izven Stanejčič (VII. g.) 13.9; **starejše:** 1. Železnik (C) 14.7, 2. Žičkar (Uč) 15.0, Pojšol (TSŠ) 16.9; **mlajši mladinci:** 1. in 2. Pokorn (GT) in Marinček (Kr) 12.3, 3. Žagar (N. m.) 12.4; **starejši:** 1. Hribar (Celje) 11.9, 2. Pokorn (GT) 12.0, 3. Urbajs (Celje) 12.1; **krogla mladinci mlajši:** 1. Penko (X. g.) 13.20, 2. Uršič (TSŠ) 12.36, 3. Petje (X. g.) 12.25; **starejši:** 1. Balantič (TSŠ) 12.00, 2. Muha (Post) 11.93, 3. Novak (TT Kr) 11.73; **mladinke mlajše:** 1. Hudolivnik (Kl. g.) 9.75, 2. Biško (Kamnik) 9.52, 3. Rajtar (C) 9.20; **višina mladinke:** 1. Rajtar (C) 125, 2. Svetličič (N. m.) 125, 3. Čotar (TSŠ) 120; **1000 m mladinci starejši:** 1. Tončič (II. g.) 2:48,0, 2. Strnad (TT Kr.) 2:54,0, 3. Jeras (II. g.) 2:55,0; **mlajši:** 1. Gajšek (GT) 2:47,0, 2. Jenko (GT) 2:51,5, 3. Rebolj (Kamnik) 2:53,0; **60 m mladinke:** 1. Stanejčič (VII. g.) 8.4, 2. Zajec (Kamnik) 8.5, 3. Buh (Uč) 8.8.

Spindler Janez.

V ČEM JE KRIVDA ŽERJALA, AZS IN ASAJ

V soboto, 6. oktobra, je slovenski atlet Danilo Žerjal na prvenstvu LRS v mnogoboju vrgel kladivo 53.80 m, kar predstavlja rezultat svetovne vrednosti in doslej največji uspeh jugoslovanske atletike vseh časov. Takoj po tem blestečem uspehu se je začela bolj in bolj razraščati »zadeva Žerjal«. Med časopisi se je vnela prava »časnikarska vojna« v kateri prednjači seveda beograjski list »Naš sport«, ki je po tem dogodku v vsaki številki prinesel o Žerjalu kakšno posebno »poslastico«, običajno s senzacionalnimi naslovi kakor »Bez sentimentalnosti«, »Žerjal dezertira«, »Žerjal nije postavio nov rekord« itd. Mnenja so razdeljena doslej le v dve struji: prvi del se zavzema za Žerjala in meni, da mu je treba rezultat priznati kot nov državni rekord, češ da Žerjal 6. oktobra ni bil več pod suspenzom, dočim je druga struja prav nasprotnega naziranja in meni, da Žerjal ni dosegel v Celju novega državnega rekorda.

Razumljivo je, da je tudi med slovenskim ljudstvom in še posebej med športnimi krogi nastalo živahno razpravljanje o tej zadevi; lahko trdimo, da je Žerjal nehote storil atletiki na sploh veliko propagandno uslugo, saj danes o Žerjalu in atletiki govore celo ljudje, ki še do nedavnega sploh niso vedeli, kaj je atletika. Ker se pa dogodki v zvezi z Žerjalovo zadevo vedno bolj širijo in zaostrujejo, smo kot republiški športni časopis dolžni v tej zadevi tudi z naše strani zavzeti neko stališče ter slovenski javnosti odkrito in objektivno, ne oziraje se na levo in desno, prikazati vse dogodke, ki so v zvezi z Žerjalom, od prvih dni avgusta pa vse do danes.

Verjetno nam ne bo treba na dolgo in široko ponavljati celotnega poteka Žerjalove zadeve, kajti skoraj vsak slovenski športnik je bolj ali manj spoznan iz pisanja našega časopisja (Borba, Naš sport, Politika, Slovenski poročevalec itd.) s tem, kako so se dogodki razvijali. Vso zadevo lahko, če jo na kratko posnamemo, zgostimo v te-le stavke: Žerjal se ni udeležil mednarodnega atletskega srečanja Velika Britanija : Jugoslavija, ki je bilo 25. in 26. avgusta t. l. v Beogradu. Zaradi tega ga je disciplinski odbor ASAJ (Atletski savez Jugoslavije) kaznoval s suspenzom. Dne 6. oktobra pa je Žerjal postavil v Celju preje omenjeni rezultat svetovne vrednosti. Osrednji vprašanji sta sedaj pri tem tile: 1. ali je bil Žerjal kriv in pravično kaznovan; 2. ali je rezultat v Celju regularen in ga je možno zato priznati kot nov državni rekord. Sicer pa pojdimo kar k stvari in bomo itak ob vsakem dogodku razvili jasno sliko in nanizali zraven vse podrobnosti ter okoliščine.

V sredo, 22. avgusta, je AZS (Atletska zveza Slovenije) prejela od ASAJ dopis št. 1579, datiran z dne 20. avgusta, naj pozove in obvesti slovenske atlete, ki so bili določeni za mednarodno srečanje Velika Britanija : Jugoslavija, da odpotujejo v četrtek (23. avg.) zjutraj v Beograd. Ko je sekretar AZS tov. Naprudnik Zoran telefoniral v Celje, da obvesti Žerjala za odhod v Beograd, je izvedel, da Žerjala ni v Celju. Sekretar AD Kladivar je povedal sekretarju AZS, da je Žerjal bolan in da se verjetno zdravi v ljubljanski bolnišnici. Pozneje se je izvedelo, da je Žerjal v svojem rojstnem kraju v Dutovljah. Zato je AZS takoj poslala svojega delegata, tov. Vugo v Dutovlje k Žerjalu. Omenjeni je prispel v Dutovlje že v sredo (22. avg.) zvečer in ne 23. avg., kakor je bilo napačno navedeno v zapisnikih in kakor navaja »Naš šport«. Ob prihodu v Dutovlje je tov. Vuga odšel v neko gostilno, kjer mu je natakarica povedala za Žerjalovo stanovanje in tudi to, da Žerjal trenira. Tov. Vuga je nato odšel na Žerjalov dom, kjer je našel samo njegovo ženo, ki je takoj šla po svojega moža. Ko je Žerjal prišel domov, mu je delegat Vuga sporočil poziv ASAJ, da takoj odpotuje na mednarodno srečanje v Beograd. Žerjal je to odklonil, češ da je bolan in izjavil, da je danes poizkusil napraviti nekaj metov, pa ga je že ob drugem obratu tako močno zabolelo nad križem, da je moral izpustiti kladivo, ki ni zletelo dalj kot kakšnih 20 m. Tudi na prigovarjanje delegata Vuge, naj odpotuje v Beograd, kjer bo pred tamkajšnjimi forumi dokazal svojo bolezen, se Žerjal ni mogel odločiti za pot. Delegat Vuga je ob svojem obisku zapazil, da je Žerjal pri hoji šepal, kar je dalo slutiti, da mu je poškodba v križu res povzročala velike bolečine.

No, ustavimo se nekoliko ob teh prvih dogodkih.

Dne 12. avgusta je Žerjal nastopil na prvem delu republiškega atletskega prvenstva. Že takrat je, kakor sam izjavlja, začutil večje bolečine v kolku. Ker bolečine niso ponehale, je odšel 18. avgusta k okrožnemu zdravniku dr. Ambrožiču v Postojno. Dr. Ambrožič je res ugotovil poškodbo (lumbago myalgivia) ter predpisal Žerjalu 10 do 14 dni počitka. Toda Žerjal se po lastni izjavi ni mogel sprijazniti z zdravnikovo ugotovitvijo, predvsem pa ni hotel razočarati slovenske športne javnosti, ker je predhodno izrazil željo, da se v program drugega dela slovenskega prvenstva (19. avg.) vnese tudi met kladiva. Nastopil je in vrgel kladivo nekaj čez 52 m. Toda zaradi tega so se mu bolečine še povečale. Po izpovedi predsednika AD Kladivar je bil po tem tekmovanju Žerjal tako slab, da kljub prigovarjanju ni mogel odpotovati z ekipo v Celje, temveč je ostal v Ljubljani. Naslednji dan je odpotoval domov v Dutovlje, obenem pa obvestil sekretarja ASAJ Djukiča, da ne bo mogel nastopiti na mednarodnem dvoboju ter pismu priložil zdravniško spričevalo dr. Ambrožiča. Toliko podrobneje o dogodkih. Sedaj pa poglejmo, kako je nanje reagiral del tiska in kakšne zaključke so potegnili iz vsega tega naši forumi, od AZS do ASAJ.

Pričnimo najprej pri Žerjalovi poškodbi. Tov. M. Kovačevič piše v »Našem športu« št. 123, da pri dokazovanju Žerjalove krivde ni najvažnejše to, če je pravočasno obvestil Zvezo ali ne, **temveč da je važneje, da se dokaže, če je zares bil bolan.** V 120. številki pa piše »Naš šport«, da je Žerjal dezertiral in nastopil »bolan«. Prav tako piše Milan Kovačevič v prej omenjenem članku, da **»se mu zdi, da vsa zdravniška spričevala prav ničesar ne dokazujejo«.**

Najprej je treba odločno izpodbiti lažnjivo in tendenciozno pisanje o »retroaktivnih zdravniških potrdilih« (Naš šport št. 121), s čemer pisec namiguje, da je Žerjal dobil zdravniška potrdila za svojo bolezen pred srečanjem Britanija : Jugoslavija šele po omenjenem dvoboju. Dejstvo je, da je dr. Ambrožič v dopisu z dne 10. septembra potrdil, **da je bil Žerjal že 18. avgusta pri njem na zdravniškem pregledu.** Verjetno je avtor svojo »retroaktivnost« opiral na datum odposlanega Ambrožičevega dopisa, zato naj drugič, preden kaj zapiše, skrbneje premisli in prebere članke.

Žerjal je bil torej 18. avgusta pri okrožnem zdravniku dr. Ambrožiču, ki je obenem zdravnik športne ambulante in sodelavec Instituta za športno medicino v Ljubljani. Ta je Žerjala pregledal, ugotovil diagnozo, predpisal štirinajstdnevno mirovanje in zdravila. Žerjal je to zdravniško spričevalo tudi priložil svojemu pismu, ki ga je poslal sekretarju ASAJ Djukiču, vendar ASAJ trdi, da tega pisma ni prejel. Razen dr. Ambrožiča je Žerjal dobil po mednarodnem dvoboju še potrdili nekega zdravnika športne ambulante (31. avg.) in dr. Rebevška, šefa športne ambulante v Celju z dne 10. septembra, v katerih piše, da se Žerjal zdravi v celjski športni ambulanti, da prejema injekcije novocaina in da se mu zdravstveno stanje boljša. Sicer je diagnoza celjske ambulante drugačna kakor dr. Ambrožiča (Celje — ruptura musculi latissimi dorsi), vendar o tem ne moremo podati sodbe niti v Žerjalov prilog, niti proti njemu, ker je za to potreben visokokvalificiran specialist-neurolog. Bistvena pa je samo ena osnovna poteza, ki se zrcali iz vsega pisanja »Našega športa« in naziranj ASAJ: **zdravniškim potrdilom Žerjala se ne verjame.** Preko teh potrdil prehajata ASAJ in »Naš šport« kot da so ničvredni kosi papirja. Zakaj ta potrdila prav ničesar ne dokazujejo? **Ali se ASAJ ne zaveda, da so vsi podpisani zdravniki športnih ambulant, sodelavci Instituta za športno medicino in pa predvsem zdravniki, ki pred zakonom in svojo vestjo odgovarjajo za svoje izjave!** Ali izpričevalo slovenskega zdravnika ni dovolj verodostojno in ali lahko točno diagnozo ugotovi res samo zdravnik v Beogradu, kamor bi moral Žerjal po zahtevah ASAJ potovati? Pisci omenjenih člankov in ASAJ se verjetno niti sami ne zavedajo dalekosežnih posledic, ki jih po zdravi logiki lahko vsak normalen človek v skrajni doslednosti povleče iz njihovih sklepov. Po zdravi logiki je možna samo alternativa: ali je bil Žerjal res bolan ali pa ne. Morda bo kak zagovornik sklepov ASAJ še skonstruiral domnevo, češ da je Žerjal zdravnike »potegnil«. Nedvomno pa je danes moderna medicinska znanost že na taki stopnji, da lahko simulanta hitro razkrinka. Ostaneta slej ko prej samo prej omenjeni možnosti. In če se ASAJ postavlja na stališče, da Žerjal ni bil bolan, je logično, da istočasno postavlja na laž in v slabo luč vse zdravnike, ki so Žerjalu podpisali zdravniške izkaze, s čimer je seveda tudi podan sum v verodostojnost in poštenost prej omenjenih zdravnikov. **Toda dejstvo je, da je vsak odbornik, ki je 400 km oddaljen od Žerjala, bolj kompetenten dajati sodbo o Žerjalovem zdravstvenem stanju, kakor pa zdravniki, ki so ga preiskali.**

Tudi konstatacija, da je Žerjal v Dutovljah ob prihodu delegata Vuge treniral (Naš šport - 123), bi se dalo marsikaj oporekati. Prvič Vuga ni videl Žerjalovega treninga, ampak mu je to sporočila natakarica. Prav gotovo natakarica v Dutovljah ni kompetentna dajati izjave o Žerjalovem »treningu«, kajti o tem, kaj je trening, si danes razbijajo glave in polemizirajo še celo učeni profesorji na visokih športnih šolah. Žerjal je po lastni izjavi (po zapisku) le nekajkrat poizkusil vreči kladivo, kar pa vsekakor še ni »trening«.

Žerjal je v svojem zagovoru tudi navedel, da je v ponedeljek, 20. avgusta, poslal sekretarju ASAJ Djukiču pismo s priloženim zdravniškim spričevalom. Kakor že rečeno, pisma na ASAJ niso prejeli.

Žerjal ima sicer pričo, ki je videla njegovo ženo, ko je vrgla pismo v poštni nabiralnik. Po zdravi presoji Žerjalova žena tudi ni imela nobenega razloga, da bi to pismo zavrgla ali uničila, kajti s tem bi svojemu možu samo škodovala. Je pa pri tem nekaj zanimivejšega. Član nadzornega odbora ASAJ tov. Tavčar je dal znanemu športnemu funkcionarju v Zagrebu pismeno izjavo, da je slišal na ASAJ s strani A. Takača nekaj govoriti o neki Žerjalovi brzojavki. Verjetno tu ne gre za brzojavko, ki je Žerjal ni nikoli poslal, temveč prav za omenjeno pismo s priloženim zdravniškim izpričevalom »Naš šport« štev. 121 dalje pravi, da Žerjal ni obvestil ASAJ pravočasno dočim v št. 123 istega časopisa M. Kovačevič pravzaprav pobija to naziranje, češ da se mu ne zdi osnovno pri dokazovanju Žerjalove krivde, če je ali če ni pravočasno obvestil Zveze o svoji odsotnosti. Pa poglejmo še nekoliko, kako je izgledala ta neobveščenost ASAJ. Približno deset dni pred nastopom je Artur Takač, član IO ASAJ in član prireditvenega odbora za dvoboj, prejel Žerjalovo dopisnico, v kateri mu slednji sporoča, da verjetno zaradi bolezni ne bo mogel nastopiti na mednarodnem srečanju. V četrtek dopoldne (23. avg.) je Miler Janko na ASAJ sporočil, da Žerjala ne bo. Ob tej priložnosti je bil med ostalimi navzoč tudi zvezni kapetan Jovičevič (po zapisniku AZS). Isto dopoldne ob 9. uri je na ASAJ telefoniral sekretar AZS Naprudnik Zoran, da Žerjala ne bo. Ta moment je nedvomno najvažnejši, kajti **izjava sekretarja AZS je ravno toliko vredna, kakor če bi poslal dopis s svojim podpisom.** Razlika je samo v tem, da ASAJ tega ni dobil »črno na belem«. Sporočila pa sekretar AZS ni mogel poslati prej, ker AZS do 22. avgusta ni bila informirana o Žerjalovi bolezni, **dopis ASAJ, naj AZS obvesti vse atlete za Beograd, pa je prišel v Ljubljano šele 22. avgusta!** Prav gotovo ob tem momentu ne kaže omalovaževati Žerjalovega neodgovornega postopanja, kajti najmanj, kar bi lahko storil, bi bilo to, da bi pismo sekretarju Djukiču odposlal priporočeno in da bi v ponedeljek (20. avg.) o svoji bolezni obvestil AZS, kar mu je tudi svetoval predsednik Kladivarja tov. Gradišnik. Če bi Žerjal to storil, bi imel danes popolnoma čisto vest in vse adute v rokah. **Tako pa pade večji del krivde za malomaren odnos do nadrejenih forumov na njega samega.** Po drugi strani pa je tudi neizpodbitno, **da je imel ASAJ v četrtek zjutraj že izjavo sekretarja Naprudnika o Žerjalovi bolezni,** kar je prav toliko kot uradni dopis, ki zadosti vsem formalnim, ali če hočemo birokratskim, predpisom.

Sedaj pa se dotaknimo še Žerjalovega suspenza. Še preden se lotimo razglabljanja tega poglavja, lahko mirno ugotovimo, da vlada na tem področju precejšen kaos. Prav tako lahko ugotovimo, da člani disciplinskega kakor izvršnega odbora ASAJ precej slabo poznajo lastni disciplinski pravilnik, kajti v raznih dopisih, odločbah in ustmenih izjavah s strani članov ASAJ je v tem pogledu precej kontradikcij. Tudi sam disciplinski pravilnik ASAJ je močno nepopoln in ima precej »Ahilovih pet« in bi moral biti v zmešnjavi vseh teh členov najmanj pravnik svetovnega formata, da bi se spoznal na tako spolzkih tleh. Že v prvem dopisu disciplinskega odbora ASAJ (z dne 30. avg.) je napaka, ko pravi dopis, da je treba Žerjala **takoj suspendirati** v smislu člena 79 (ki pa o tem sploh ničesar ne govori in je moral DO (disciplinski odbor) AZS sam »pogruntati«, kateri člen je imel ASA, v mislih namreč člen 74 oz. 76.) Vendar po o členu 76 prej omenjeni dopis sploh ne govori. Pač pa si je disciplinski odbor AZS na podlagi dopisa DO ASAJ in na podlagi izjave, ki jo je dal sekretar ASAJ Djukič dne 4. septembra na sestanku s predstavniki IO AZS, po logični presoji ustvaril mnenje in prepričanje, da gre v Žerjalovi zadevi za člen 74, ki govori o suspenzih. **Sekretar ASAJ Djukič je namreč na tem sestanku na vprašanje inž. Cučka, za kakšen suspenz gre proti Žerjalu, izjavil, da gre za avtomatski suspenz** (ta traja največ mesec dni in avtomatsko odpade, če kazen v tem roku ni bila izrečena — kar je bil tudi primer v Žerjalovi zadevi). Toda ker je DO ASAJ poveril preiskavo DO AZS, gre seveda tu pravilno za člen **76 oz. za suspenz na osnovi predhodne odločitve disciplinskega odbora.** Tudi ta suspenz traja mesec dni, more pa biti podaljšan še za tri mesece. Torej polno nedoslednosti v dopisih in izjavah s strani članov ASAJ.

Značilno pri vsej stvari o teh suspenzih je pa tudi tole: v »Našem športu« št. 124 je ASAJ dal tudi izjavo, da suspenz nad Žerjalom ni bil avtomatično ukinjen po enem mesecu, češ da je na seji IO AZS dne 4. septembra (v »Našem športu« napačno 14. sept.) dobil tov. Korče nalogo, da sporoči Žerjalu, da avtomatski suspenz (spet nedoslednost— avtomatski!) traja toliko časa, dosler DO ASAJ ne izreče končne odločitve. **Toda takšnega sporočila niti Kladivar niti Žerjal nista nikoli prejela.** Nasprotno! Žerjal oz. AD Kladivar je prejel o suspenzu samo kratko notico AZS (na osminki pole) z najbolj skopimi podatki. Pravilno pa bi bilo, da bi ista naslovnika prejela podrobno obrazložitev oz. obtožnico, kar pa se ni zgodilo. Zato niti Žerjal niti Kladivar nista vedela za takšen suspenz kakor ga je navedel ASAJ v 123 številki »Našega športa«. **Bila sta pač prepričana vse do Žerjalovega nastopa (dne 6. oktobra), da je suspenz avtomatski in preneha po enem mesecu (4. oktobra — glasom dopisa AZS), kar je tudi Žerjalu sporočil osebno član AZS inž. Cuček na zaslišanju dne 11. septembra.** Mnogo spora povzročajo tudi naziranja, od katerega dneva je pričel Žerjalu potekati suspenz, ali z dne 30. avg., ko mu je izrekel suspenz DO ASAJ, ali z dne 4. sept., ko je poslala AZS Kladivarju dopis o Žerjalovem suspenzu, ali pa šele 8. sept., ko je dopis prišel v roke Kladivarju.

No, pa vzemimo za osnovo, da je Žerjalu začel potekati suspenz dne 30. avgusta, to je na dan, ko mu ga je izrekel disciplinski odbor ASAJ. V tem primeru Žerjal seveda ne bi smel nastopiti na finalu zvezne atletske lige v Ljubljani (1. in 2. sept.), kjer je tekmoval v metu diska, krogle in kladiva. AZS je bila po telefonu predhodno obveščena, da bo na tej prireditvi delegat ASAJ major Pavle Jovičevič. V petek zvečer (31. avg.) je prispel v Ljubljano Lukač Sergije, član IO ASAJ in izjavil sekretarju AZS, da bo delegat na tej prireditvi Vladimir Šipotovski, ki je prav tako član IO ASAJ. Poleg tov. Lukača in Šipotovskega je prispel v nedeljo še zvezni kapetan Jovičevič, tako da so bili na omenjeni prireditvi navzoči kar trije člani IO ASAJ. V »Politiki« dne 7. okt. pa tov. Jovičevič izjavlja, da se je začudil, ko je videl na tej prireditvi videl startati Žerjala in da je to takoj javil ASAJ, ker je smatral isto za svojo dolžnost in da kot delegat ni imel pravice zabraniti Žerjalu starta. »Začudenje« majorja Jovičeviča pa še najbolj začudi nas, da kot zvezni delegat ne ve tega, da je imel vse pravice in celo dolžnost (vsaj pov običajni praksi) preprečiti Žerjalu nastop. Po pravilniku ASAJ je vrhovni sodnik tisti, ki bi moral Žerjala odstraniti s tekmovanja. Tov. Jovičevič pa vrhovnemu sodniku (Danilu Korčetu) o tem ni sploh ničesar omenil. **Žerjal je pred vsemi zbranimi funkcionarji, sodniki in delegati mirno tekmoval, nobeden na prireditvi ni preprečil njegovega nastopa.** Šele pozneje so bile vse točke, ki jih je Žerjal na tem tekmovanju dosegel za Kladivar, razveljavljene z utemeljitvijo, da Žerjal ni imel pravice nastopa. Res nenavadno ravnanje! Na prireditvi navzoči kar trije člani IO ASAJ med njimi celo zvezni kapetan Jovičevič, pa so šele po nekaj dnevih »pogruntali«, da Žerjal ne bi smel nastopiti! Čudno, kajne? Seveda je bil pri tem najbolj oškodovan Kladivar, ki je izgubil vse Žerjalove točke in je zdrknil v zvezni moški ligi s tretjega na šesto mesto. Če bi se Žerjalu prepovadal start že na licu mesta (kar bi bilo edino pravilno in dosledno), bi lahko Kladivar namesto Žerjala postavil druge metalce (Peterko in Golca), ki bi gotovo zbrali toliko točk, da bi Kaldivar zasedel če ne tretje pa vsaj četrto mesto.

Posebno zanimivo je tudi poglavje o kladivu, ki ga je Žerjal metal na tem tekmovanju. V »Politiki« z dne 17. oktobra pravi major Jovičevič takole: »Žerjal je metal kladivo, ki ni bilo regularno (propisno), ker je imelo za dva centimerta predolgo žico.« To sta po izjavi Jovičeviča ugotovila z merjenjem A. Stevanovič in M. Kovačevič. O tem, ali je bilo kladivo regularno ali ne, naslednje: **pred tekmovanjem so bila stehtana, zmerjena in opremljena z žigi vsa kladiva, ki so bila atletom na razpolago** (štiri po številu). Merjenje sta izvršila inž. Cuček in Naprudnik. Eno kladivo je bilo od Zagrebčana Doklerja, drugo Roševo, tretje Gubijanovo in četrto Odredovo. Dejstvo je, da je z istim kladivom kakor Žerjal, metal tudi Galin in še nekateri ostali metalci. Vendar Galinu ni nihče očital, da je žica predolga. **Šele ko je kladivo vrgel Žerjal, so delegati ASAJ spoznali, da kladivo ni regularno in zahtevali, da se odstrani z igrišča.** Iz vsega tega je spet razvidno, da je obstojalo proti Žerjalu neko sumničenje in nezaupanje. Sicer bi pa zvezni kapetan Jovičevič kot priznan strkovnjak moral vedeti, da je natezna obremenitev žice pri metu kladiva približno 200 kg in se slednja lahko iztegne ker je jeklena in jo je prav težko zadrgniti pri navijanju ob ročaj. Takšni primeri se pripetijo celo na olimpiadah, sploh pa ni govora o tem, da se je Žerjal s to spremembo na kladivu hote okoristil kakor tudi ne o tem, da je bilo kladivo že pred tekmovanjem neregularno in celo, da bi si Žerjal prinesel svoje kladivo.

V 123. št. »Našega športa« pravi Milan Kovačevič dalje, »da atleti, posebno metalci, dobro vedo, v kakšni formi so in za kakšen rezultat so sposobni«. Iz tega se da sklepati, da je Žerjal že skoraj vedel, da bo postavil rezultat svetovne vrednosti. Podajati takšne trditve je precej dvorezno in jih resen strokovnjak ne bo vzel za aksiom. Dosedanja praksa nam kaže, da so se doslej številni poskusi, najavljeni za rušenje rekordov, prav tragično končali. Iz prakse vemo, da ravno rezultati metalcev (posebno metalci diska in tudi kladiva) močno nihajo (primer samo Gordienova turneja po Evropi! Tudi rekonvalescent Brnad ni mogel vedeti vnaprej, da bo skočil 7.45! itd.) Zato je takšna trditev preuranjena. Tudi naziranje istega avtorja, »da ne bi nihče ugovarjal odločitvam ASAJ, če bi Žerjal vrgel samo kakšnih 50 m in da bi se ob tem primeru morda pojavili celo članki o vzdrževanju discipline«, je podobno otroku na rahitičnih nogah, kajti vse to so samo domneve in pogojno postavljanje nekih trditev, o katerih M. Kovačevič ne more dajati preroških sodb.

Ob zaključku pa še nekaj. »Politika« z dne 17. oktobra piše, **»da postoji neka okolnost, koja Žerjala najviše teretiš. Na žalost pa ta okoliščina Žerjala prav nič ne »teretiš«, ampak ga nasprotno razbremenuje.** Gre za logorovanje metalcev, ki ga je ASAJ sklical v Gornjem Milanovcu (oz. Beogradu). O tem je ASAJ pismeno obvestil AZS dne 6. avgusta. **Toda vsa krivda pade na AZS, ki o tem ni obvestila niti Kladivarja niti Žerjala,** boječ se, da bo za republiške tekme izgubila najboljše metalce, tako da Žerjal za omenjeni trening sploh ni slišal in je po lastni izjavi za te stvari izvedel šele v prej omenjenem članku »Politike«.

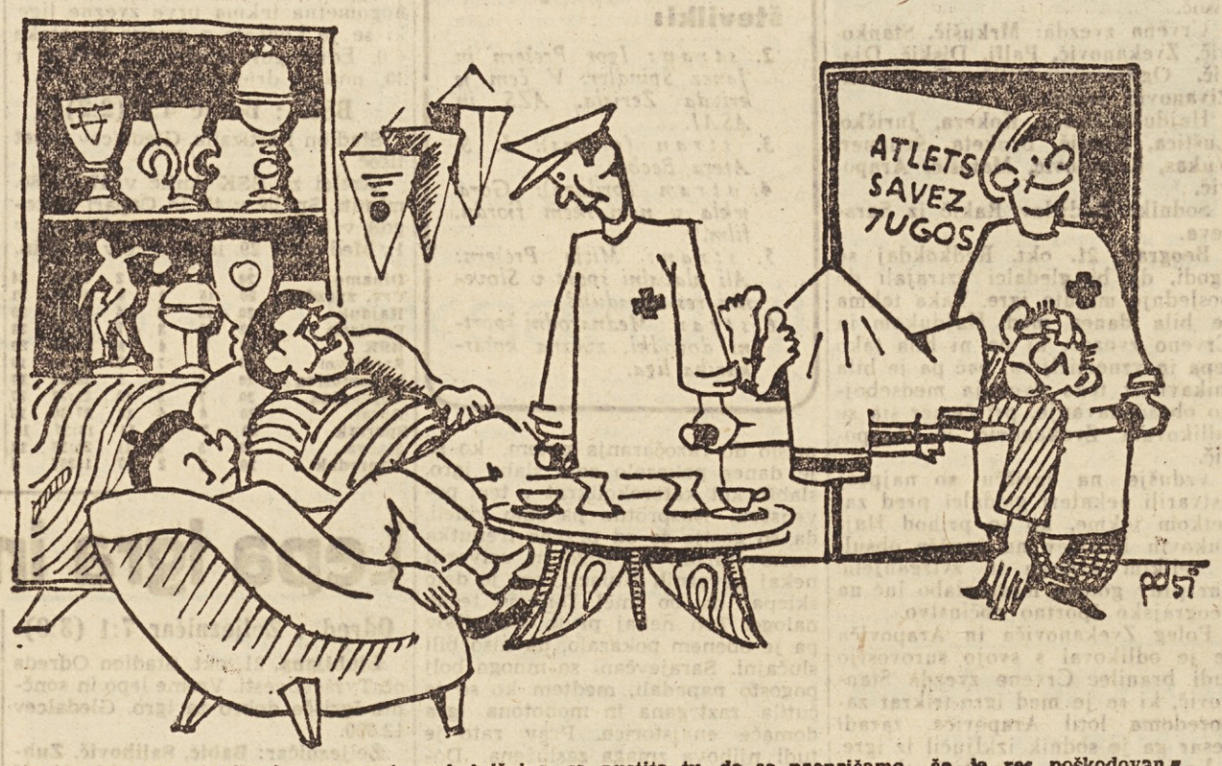

Pogovor na ASAJ: »Preden ga neseta v bolnišnico, ga pustita tu, da se prepričamo, če je res poškodovan.«

Precejšen sum vzbuja tudi sodba DO ASAJ, ki je bila izrečena 10. oktobra, dočim je DO AZS poslal gradivo o zaslišavanju (14 na gosto tipkanih strani) šele 8. oktobra in so ga verjetno v Beogradu sprejeli šele 9. ali pa celo 10. oktobra. Iz tega moremo sklepati, da DO ASAJ ni do dobra preučil vsega gradiva, kajti v tako kratkem času lahko tako obširna poročila komaj prebereš. **Vse to daje slutiti, da je bila kazen že vnaprej pripravljena.**

Zanimivo je tudi, v kakšnih okoliščinah je potekalo preiskovanje Žerjalove zadeve. Že prej, predvsem pa na sestanku IO AZS, na katerem so bili prisotni tudi sekretar ASAJ Djukič, Sergije Lukač in major P. Lovičevič (4. sept.) se je tudi marsikaj namigavalo o dvomljivi Žerjalovi poštenosti, češ da njegovi rezultati niso bili doseženi vedno regularnim potom, da se je posluževal Žerjal raznih nedovoljenih sredstev, vsled česar bi ga bilo treba najstrožje kaznovati. Seveda so vsi poudarjali, da gre tu predvsem za namigavanja, da je Žerjalu konkretno to težko dokazati in da ga je za takšna nepoštena dejanja na športnem polju težko konkretno prijeti, vsekakor pa da je potrebna pred njim opreznost. Ni nam znano, v koliko je Žerjal res zagrešil takšne ali drugačne prestopke. **Če jih je res zagrešil, naj se mu jih dokaže in naj se ga zanje pravično kaznuje, pa če je treba tudi z najstrožjo kaznijo, ki obstoja! Toda popolnoma nepravilno in nepošteno bi bilo Žerjala kaznovati sedaj zaradi prekrškov, ki jih je izvršil že preje in v drugih krajih.** Če takšno naziranje ni vkoreninjeno povsod in predvsem najgloblje prepričanje vseh članov ASAJ, potem je dopustna domneva, da je Žerjal lahko počenjal takšne stvari preje, ko je bil član Partizana, sedaj pa, ko je Partizana zapustil, jih ne sme.

Če torej obstojajo kakršnikoli spori ali nesoglasja med Partizanom in Žerjalom, ki je rasel v tem kolektivu od leta 1945 pa vse do maja 1951, naj se ga kaznuje za tisto, proti čemer se je kdaj preje pregrešil. Vsaka drugačna pot je nepravilna, nedosledna in nepoštena. Morda je prav tu osrednja točka celotne zadeve, čeprav o tem noče nihče jasno in odkrito govoriti, ampak se samo šušlja in prišepetava po vogalih in cestah.

Precej resnice je tudi na opombi pisca članka »Žerjalov slučaj« (Borba št. 244 z dne 14. oktobra). Res je namreč, da je po raznih uredništvih časopisov vse preveč članov IO ASAJ, (sam sekretar Djukič je urednik atletske rubrike »Našega športa«!), kar je seveda v principu nepravilno, da se namreč pojavlja ena in ista oseba v dveh tako važnih funkcijah kot sta novinar in odgovorni funkcionar neke zvezne organizacije (v takšnih pogojih so namreč možne zlorabe v smislu znanega ljudskega reka: »Kadija te tuži, kadija ti sudi«).

Za zaključek pa še nekaj. »Zadeva Žerjal« je trenutno aktualna. Ni pa zgolj slučaj, da imamo podobne trzavice in večje ali manjše »zadeve« tudi po drugih zvezah (plavalna, odbojkarska, smučarska, nogometna itd.). Vse to nam kaže, da še vedno niso urejeni in vzpostavljeni takšni pravilni odnošaji med republiškimi in zveznimi forumi, kakor bi sicer morali biti. V športnih krogih je zadnji čas prišel »kar v modo« izraz »šovinist«. Nedvomno pa je, da se ta beseda velikokrat grdo zlorablja in po nemarnem uporablja. Točno je, da obstojajo še vedno šovinistične tendence in da se bomo morali proti njim še krepko boriti, toda hkrati pa je gotovo, da če se takšne tendence razraščajo, leži velik del krivde prav na zveznih organizacijah, ki s slabim delom in nepravilnimi odnosi do republiških forumov ustvarjajo vse pogoje, da se šovinizem bohoti in cvete. Vsaka akcija rodi vselej in povsod reakcijo; to pravilo je bilo in bo ostalo do konca sveta. Danes imamo »zadevo Žerjal«, jutri bo na tapeti »zadeva X«, pojutrišnjim »zadeva Y« itd. **Drugače pa ne bo vse dotlej, dokler zvezne organizacije ne bodo izboljšale svojega dela, uvedle vsepovsod solidnost, red, strokovnost in nepristranost ter predvsem v odnosu do svojih republiških zvez vzpostavile kar najbolj demokratične, iskrene in nepristranske stike in odnošaje.**

PREŠERN IGOR
in ŠPINDLER JANEZ

V Kočevju je zmagala pravica

Vkljub velikim težavam je kočevsko telovadno društvo pred kratkim začelo z novim delom. Epidemija tifusa je precej zavrla društveno življenje, veliko telovadečih je bilo bolnih, tako da društvo ni moglo pričeti s telovadbo, dokler gimnazija in osnovna šola nista uvedli rednega šolskega pouka. Razen tega je doživljalo društvo stalne napade zaradi dokončne ureditve in upravljanja »Šeškovega doma«, ki je last FZS, toda do nedavnega ga je upravljala uprava, v kateri lastnik sploh ni bil zastopan. O tem je bilo v časopisih že precej napisanega, pa tudi radio je o tem poročal. Toda društvo je preneslo vse napade, žaltive in sramotenja. Ni naš namen sedaj obnavljati te stvari, želimo samo slovenski športni javnosti sporočiti, da je bivši sokolski dom v Kočevju, sedanji »Šeškov dom«, prišel v upravo in varstvo telovadnega društva. Seveda tudi sedaj še ne gre vse gladko od rok, ker se je bivša uprava, ki je telovadnemu društvu stalno odrekala lastninsko pravico in s podporo nepravilno poučenih lokalnih činiteljev povzročala vse mogoče ovire, enostavno razšla, tako da telovadno društvo nima pravzaprav od nikogar prevzeti doma.

Glavni »inspiratorji« celotne gonje proti telovadnemu društvu so zapustili Kočevje, niso pa čutili niti toliko dolžnosti do ljudstva, ki so ga svojčas razburili z zlonamerno anketo, da bi položili obračun o upravljanju doma in oddali merodajnim potrebne knjige in arhive. Pustili so vse skupaj enostavno na cedilu.

Toda za nas je zadeva končana. S športnim društvom »Triglav« bomo v nesebičnem skupnem delu oživeli telovadno in športno življenje v Kočevju, v Šeškovem domu pa bo dovolj prostora za vsa društva, ki hočejo složno živeti med seboj in jim je res pri srcu kulturni razvoj kočevskega ljudstva, predvsem pa mladine. Pazili pa bomo, da se ne bodo nikdar več ponovile bolne ambicije nekaterih posameznikov, ki so tako razplamtevale strasti in škodovale skupnosti, kakor je bil ravno primer v Kočevju.

Mladino pozivamo v telovadnico in na športna igrišča, kajti predvsem tu naj bo njeno mesto izživljanja ob prostem času. Množične organizacije pa naj bodo domačemu telovadnemu društvu bolj naklonjene kakor doslej, predvsem v pogledu moralne podpore. **A. Arko.**

PO SLOVENIJI

Brežice. SSD Razlag v Brežicah priredi dne 27. in 28. t. m. tretji republiški turnir v namiznem tenisu. Na turnirju lahko nastopajo moške, ženske, mladinske in ženske mladinske ekipe ter moški, ženske, mladinci in mladinke kot posamezniki. Prijave sprejema SSD Razlag v Brežicah do 20. t. m.

Kranj. Prejšnjo nedeljo so gojenci kranjskih strokovnih šol priredili atletsko tekmovanje za memorial padlih talcev, ki je bilo zvezano s počastitvijo 32. obletnice ustanovitve SKOJ. Kljub slabemu terenu so bili doseženi razmeroma dobri rezultati. Posebno se je izkazal Balantič v skoku v daljino (5.60) in Jakšič v metu krogle 11.56 (oba Tekstilni tehnikum).

Celje. — Preteklo nedeljo so v Celju strelci odprli novo strelišče. Ob tej priložnosti se je zbralo precej članov strelskih družin, zastopnikov ljudske oblasti, podjetij itd. Pri gradnji strelišča je bilo opravljenih 4695 prostovoljnih ur, 2533 ur pa so opravile enote JA. Po otvoritvi je bilo propagandno streljanje, v premikajoče se figure in tekmovanje med ekipama Celja in Kopra. Zmagali so Celjani v razmerju krogov 800:576.

TD Guštanj je priredil akademijo v počastitev 10. obletnice JA

Že nekaj časa je bilo v guštanjskem telovadnem domu zelo živahno. Od pionirjev pa do članov, vse se je marljivo pripravljalo za prvi nastop v letošnji sezoni. Telovadci so si lepo uredili telovadnico in nadomestili pokvarjeno orodje z novim. Akademija, ki je bila prirejena v počastitev 10. obletnice JA, je prav lepo uspela. Številno občinstvo ni štedilo s priznanjem. Vsi izvajajoči so pokazali lep napredek in bi težko rekli katera točka je bila najboljša. Vaje na orodju so bile lepe in dobro izvedene, prav tako je uspela tudi talna telovadba mladink in članic. Vaje mladincev s puškami so bile burno pozdravljene, enako nastop najmlajših. Da je akademija tako lepo uspela, gre zasluga predvsem vodstvu TD Guštanj na čelu z neumornim tov. Osojnikom, ki so mu vestno pomagali tov. Radušnikova in ostali vaditelji. Mnogo zahvale smo dolžni tudi direktorju Železarne tov. Klančniku, ki je z razumevanjem priskočil društvu na pomoč. Prireditev je spremljal orkester pod vodstvom tov. Viternika, za klavirsko spremljavo je poskrbel tov. prof. Hribar. Društvo bo z istim sporedom gostovalo tudi v Slovenj Gradcu, Mežici in Marenbergu.

V 7 DNEH . . .

Čeprav so dogodki na Srednjem vzhodu potisnili nekoliko v ozadje zanimanje za bližnje volitve v Angliji, ki bodo v četrtek 23. oktobra, so vendar prav te volitve tisti dogodek, od katerega lahko pričakujemo, da bo znatno vplival ne samo na notranje razmere v Veliki Britaniji, temveč tudi na sedanji mednarodni položaj. Ne mislimo pri tem samo na odnose Londona z državami Srednjega vzhoda — v prvi vrsti z Egiptom, Perzijo in Irakom, temveč prav tako tudi na odnose Velike Britanije z ZDA in zahodnoevropskimi državami, saj je n. pr. značilno, da se francoska socialistična stranka noče odločiti za vstop v Plevenovo vlado vse dotlej, dokler ne bo zvedela za izid angleških volitev.

Že rezultati lanskih februarskih volitev, so kazali, da se laburistična vlada z minimalno večino 6 glasov v parlamentu ne bo mogla dolgo obdržati, kajti pritisk konservativne opozicije je bil tako močan, da vlada ni mogla izvesti načrtov, ki jih je prej napovedala. Kljub temu so laburisti 18 mesecev »vladali«, čeprav so bili v stalni nevarnosti, da jih konservativci vsak hip lahko vržejo z državnega krmila. Poleg teh »neprijetnosti«, pa je imela laburistična vlada težave tudi z urejevanjem državnih financ, ki so se znašle v težki krizi, tako finančni minister opozarja na možnost inflacije, kakor je postalo pereče tudi vprašanje preskrbe. Če k temu dodamo še zapletljaje s Perzijo glede nafte, z Egiptom glede angleškega vojaštva ob Sueškem prekopu in »dvovladja« v Sudanu in nesoglasja z Irakom zaradi dveh vojaških leališč, ki jih imajo Britanci na iraškem področju — nam postane razumljivo, zakaj se je ministrski predsednik Atlee nenadoma odločil, da razpiše nove volitve.

Poznavalci angleških razmer pa so mnenja, da je tudi »upor« v laburističnih vrstah, ki ga je začel bivši minister Bevan s svojimi privrženci, vplival na Atleeja, da razpiše nove volitve v upanju, da bi s tem lahko uredil vrste laburistične stranke pod geslom enotne borbe proti konservativcem. Kongres laburistov v Scarboroughu je pokazal, da so bevanisti pripravljeni »popustiti« in sedanja volilna kampanja govori o tem, da se laburisti zavedajo težavnega položaja: Atlee ni več tak optimist, kot je bil n. pr. pred zadnjimi volitvami, predvideva pa kljub temu zmago svoje stranke, seveda če bodo prišli volit vsi člani laburistične stranke in njeni privrženci. Prav tako upajo na zmago konservativci: prvič ker hočejo izkoristiti sedanje notranje in zunanje težave, v katere je zabredla Atleejeva vlada, drugič pa, ker računajo z glasovi liberalne stranke, ki je tokrat postavila le omejeno število svojih kandidatov.

Seveda je dvomljivo, če bodo tako lahko dobili toliko glasov, ki bi jim v parlamentu zagotovila večino, s katero bi lahko vladali, ne da bi se preveč ozirali na mnenje opozicije. Tudi ni gotovo, kako bo nova vlada »reševala« sedanjo precejšnjo napetost v Egiptu. Vse kaže da Angleži ne nameravajo izprazniti področje ob Sueškem prekopu, kakor hočejo vztrajati v Sudanu, kajti če bi se umaknili iz nadvse važnih strateških postojank ob Sueškem prekopu, ki je poglavitna prometna zveza med Anglijo in njenimi prekomorskimi posestmi, bi bil njihov položaj na Srednjem vzhodu še bolj omajan; če bi pa zapustili Sudan, bi bila angleška tekstilna industrija v nevarnosti, da izgubi svojo surovinsko bazo, ki ji dobavlja — bombaž. Na drugi strani pa je skoraj gotovo, da bo težko prepričati egiptovsko vlado, naj popusti in privoli v »boljšo« rešitev, pa čeprav bi to rade videle tudi vlade ZDA, Francije in Turčije.

Če upoštevamo še stališče perzijskega ministrskega predsednika dr. Mosadika, ki je pred Varnostnim svetom OZN vztrajal pri svojih prejšnjih zahtevah, potem stališče iraške vlade, da je treba na vsak način spremeniti angleško-iraško pogodbo iz l. 1930, pa tudi zahteve predvsem levičarskih strank v Indiji, da naj Indija izstopi iz »Britanske skupnosti narodov«, vidimo kako hudo se maje nekdanja »slava« britanskega imperija, čigar moč se bliža zatonu.

Prav v sedanjih razmerah v svetu pa postaja toliko važnejše zborovanje za mir, ki se bo čez dva dni začelo v Zagrebu. V trenutnem vzdušju »hladne« vojne, ko se gesla o »miru« neštetokrat izrabljajo za nemiroljubno propagando in ko se nasprotje med Vzhodom in Zahodom nevarno zaostruje, je vsak pošten in iskren prispevek za obrambo miru — dragocen. Jugoslovani smo prepričani, da nam i naše izkušnje i naše stališče do mednarodnih dogodkov dajejo pravico, da poskusimo zbrati vse pozitivne sile — gibanja in posameznike — ki so pripravljeni zastaviti ves svoj vpliv, da se zavrnejo grožnje in z njimi tudi nevarnost, da bi nekdo pretrgal nit Damoklejevega meča, ki visi nad našim planetom.

Željo, da se za vsako ceno ohrani mir, smo Jugoslovani že večkrat dokazali: bodisi v Organizaciji združenih narodov bodisi ob drugih priložnostih je jugoslovanska vlada podprla zahteve po ohranitvi miru ali pa sama dala pobudo in nakazala možnosti za dosego tega cilja (n. pr. v korejskem vprašanju, v predlogu resolucije o dolžnostih in pravicah držav itd.). Že ponovno je Jugoslavija opozorila svetovno javnost na nevarnost, ki ga predstavlja neprestano izzivanje na naših mejah in težnja Sovjetske zveze po vmešavanju v naše notranje razmere. Toda prav tako je značilno, da skušajo italijanski iredentisti izkoristiti sedanji hujskaški prtsk z Vzhoda za dosego svojih imperialističnih ciljev. V korist miru bi bilo, če bi Jugoslavija in Italija neposredno rešili sporna vprašanja (predvsem vprašanja Trsta). Toda vse kaže, da nekaterim italijanskim krogom ni do poštenega sporazuma, kajti sicer bi ne prirejali montiranih procesov proti furlanskim — in sedaj tudi partizanom iz Slovenske Benečije z namenom, da ob tej priložnosti oklevetajo narodnoosvobodilno borbo jugoslovanskih narodov. Ti poskusi kažejo, da se v sedanji krščansko-demokratski Italiji še vedno ni preživel duh, ki ga je med Italijane zasejal Mussolinijev fašizem, tisti pa, ki se še danes navdušujejo za te preživele ideje, škodijo bolj ugledu Italijanov samih kakor pa koga drugega . . .

Z oklopnim avtomobilom čez mejo

16. oktobra se je tik ob češko-nemški meji razvila prava bitka med begunci iz ČSR in češko obmejno policijo. Begunci, ki so bili oboroženi z brzostrelkami in puškami, so v divji vožnji s tovornim avtomobilom prebili obmejno pregrado in brez prestanka streljaje, srečno prispeli v Zahodno Nemčijo, kjer so prosili za azil. V avtomobilu, ki je bil obdan s skritimi oklopnimi ploščami, so bili štirje možje, dve ženi in štirje otroci.

Fotografije s tretjo dimenzijo

Fotografije na posebnem plastičnem materialu, ki je obkrožen z okvirji, v katerih je fluorescentna svetloba, dajejo vtis, da se v vseh treh dimenzijah, kar je dosedanjim fotografijam manjkalo. Ta izum, ki so ga patentirali v Ameriki, onemogoči, da se v isti okvir vnesejo tudi razne druge slike, ki jih kdo želi videti v treh dimenzijah.

AFERA BECHER

Na redni skupščini nemškega PEN-centra,* ki je bila lani v začetku decembra v Wiesbadenu, so bili v prezidij centra ponovno izvoljeni znani nemški književniki Johannes R. Becher, Herman Friedmann in Erich Kastner. Ponovna izvolitev Johannesa R. Becherja pa je izzvala v zahodnonemški javnosti ostre proteste, saj je postal ta pisatelj, ki mu sicer ne gre odrekati zasluge za ponovno vzpostavitev PEN-centra (Nacisti so ga prepovedali) popoln in ubogljiv nosilec sovjetske kulturne politike v Vzhodni Nemčiji. Zaradi njegove izvolitve so iz PEN-centra izstopili trije književniki — Theodor Plieviers, Rudolf Pechel in Günther Birkenfels.

Med Johannesom R. Becherjem, njegovimi zavezniki in med zahodnonemškimi književniki, se je začela žolčna, ostra in neusmiljena polemika, ki se je hitro razrasla v pravo afero in je razgibala nemško časopisje v Zahodni in Vznodni Nemčiji, njen višek pa je moralo biti — vsaj za R. Becherja — pismo njegovega sina iz Londona. Obe polemizirajoči stranki nista iskali vljudnih in laskavih besedi; včasih je prešel ton odprtih pisem, člankov in žolčnih debat že kar onkraj meje dostojnega. V tem se je posebno odlikoval R. Becher, toda tudi jedki zafrkljivi Stefan Andres mu na primer ni ostal ničesar dolžan.

Johannesa R. Becherja so šteli med najboljše in najvidnejše nemške napredne pisatelje. Toda, kakor toliko drugih, je tudi on, ki se je pred in med vojno boril proti nacistični tiraniji in obsolutizmu, zapadel moskovskim frazam. To nas bi moralo pravzaprav presenečati, saj od človeka, ki je svoje življenje posvetil borbi proti silam teme in nasilja, kaj takega ne bi pričakovali. Ker pa so nam znane sovjetske metode varanja, frazarjenja, duhovne in telesne kontrole itd., nam postane jasno, da tem metodam lahko podlezejo tudi ljudje s čisto preteklostjo in postanejo poslušno orodje nevidnih, nesilšnih, toda povsod pričujočih tipalk novega Bizanca. To je pravzaprav tragično in se nam bi morali takšni ljudje smiliti — če ne bi poznali nevarnosti njihovih novih naukov in nove vere, njihove pripravljenosti iztrebiti vse — pa če je treba z nožem v rokah — kar misli drugače kot oni in ne mara brez premišljanja izpolnjevati voljo novih despotov pod pozlačenimi kupolami. Kremlja.

Takšen človek je tudi Johannes R. Becher.

V zaključni besedi drugega kongresa književnikov (toda samo Moskvi vdanih) je rekel med drugim:

»Takim ljudem (misli zahodnonemške pisatelje, op. I. Š.) ni pomoči. Z njimi je treba postopati samo na en način: na tak način, kakor ga zaslužijo sovražniki človeštva, tako, kakor je rekel Maksim Gorki v stavku: Če se sovražnik noče vdati, ga je treba uničiti.«

(V novem Bizancu in njegovih gubernijah je priljubljeno citiranje poljubnih izrekov velikih mož, ki se dajo — ločeni od celote — uporabiti za vsako priliko.) In dalje:

»Z vohuni, vojnimi zločinci se ne razgovarjamo. Takšni ljudje niso vredni naših besed. Od njih se hočemo oddaljiti, kolikor je le mogoče, samo da se ne bi dotikali teh ljudi, ki niso več nemški, francoski, angleški, ameriški pisatelji, ampak so se že davno spremenili v bando mednarodnih gospoščkov, v gangsterje, ki so se pokrili s plaščem literature. Mi sovražimo te ljudi zato, ker so se ponižali do piscev vojnih hujskačev, in kot kriminalna banda, protiboljševistični pobalini se nam neizrečeno gabijo . . .«

»Naj se še enkrat zahvalim vsem, ki so prišli sem in pripomogli, da govorimo iste besede (podčrtal I. Š.) in končam z vzklikom: »Naj živi jezik miru, naj živi mož, naj živi ta, ki nam je — če govorimo v istem mogočnem jeziku miru — vsem tako blizu — kot njegov izumitelj, naj živi učitelj, genialni avtor tega 800 milijonskega jezika miru: Stalin!«

V Zahodni Nemčiji so nad ta njegov govor postavili ironični naslov: »Jezik miru«. Toda to, kar smo navedli, še daleč niso vse kletvice na račun pisateljev zahodnega sveta.

Veliko senzacijo v polemiki med R. Becherjem in njegovimi zahodnimi »kolegi« pa je vzbudilo v Zahodni Nemčiji pismo njegovega sina, ki ga je napisal in poslal očetu januarja 1951. Z njegovim posegom v polemiko je cela stvar postala nedvomno dramatična. — Sin R. Becherja, John T. Becher, je prišel ravno v času, ko se je odvijal kongres PEN-centra v Berlin, da bi se za tisnino nastanil pri svojem očetu v Vzhodni Nemčiji. Toda vzhodnonemške oblasti mu tega niso dovolile in razočaran se je vrnil v London. V svojem pismu očetu piše med drugim tudi to:

»Nikoli mi ni uspelo obiskati Te v Tvoji hiši za bodeco žico in nikoli ne bom mogel odgovoriti na vprašanje mnogih prijateljev: Zakaj živi Tvoj oče za bodečo žico? Je to varstvo pred ljubeznijo Tvojega ljudstva?« — »Ali se bojiš svojega naroda?«

Potem opisuje na kakšen sprejem je naletel pri vzhodnonemških oblasteh in kako mučna mu je bila neprestana kontrola nad vsakim njegovim korakom. Očita očetu, kako se je mogel on, eden izmed voditeljev Vzhodne Nemčije brez ugovarjanja ukloniti »malemu« uradniku, ki je odklonil njegovo prošnjo za bivanje pri očetu. Potem piše naprej:

»Ali Ti je treba reči, da Te uporabljajo le še kot poslušno orodje? Da sta važna samo Tvoje ime in Tvoj podpis, ki ju za reklamo razobešajo pred nemškim narodom? Da bo Tvoja ljubezen — nemški narod uničen s Tvojo pomočjo? Glej z odprtimi očmi in videl boš, da je vsa propaganda, da so vsi plakati in proglasi za mir obkroženi z uniformami in da trenira nemška mladina v Tvoji Demokratični republiki za še večjo in popolnejšo morijo, Poizkusi takrat, ko se pelješ v svojem avtomobilu po ulicah, razumeti ljudi takšne kakršni so — lačni in v strahu pred jutrišnjim dnem. Želijo si samo eno: živeti v gotovosti in miru! Poglej na mladino, ki zopet koraka, mladino v uniformi in z vojaškimi škornji na nogah. — Ali nisi vsega tega že enkrat videl?«

In oglašali so se drugi, pisali so književniki in novinarji, govorili so politiki in se ogrevali prizadeti in neprizadeti. Oglašali so se tisti, ki jim je res za svobodno ustvarjanje in pravo književnost in oglašali so se takšni, ki so hoteli v kalnem ribariti. Toda potegnimo črto pod to afero, ki posega mnogo globlje, kakor se zdi, in ima mnogo večji pomen, kakor ga ima lahko običajna polemika med dvemi smermi v književnosti. Izločimo tudi vzrok, zaradi katerega se je afera razvila — PEN-klub, ki je že mnogokrat igral na reakcionarne strune. Ostane naj torej samo bistvo vse te polemike: borba glasnikov nasilja s tistimi, ki nasilja nočejo in ne priznavajo mnenja nekaterih pomembnih ljudi v zgodovini, da se lahko vsakega pisatelja — pod pritiskom ali brez njega — kupi za denar, časti, položaj.

Žal se ti ljudje mnogokrat niso zmotili.

In — ali niso despoti novega Bizanca kupili svojih pisateljev, ko so jim dali na izbiro: ali želiš lepo, udobno življenje, stokrat boljše kot ga živijo ljudje okoli tebe ali pa — smrt? (Fizično ali recimo — »pisateljsko«, je končno vseeno: človek, ki si je izbral drugo pot, ima usta zapečatena za večno. Tisti, ki so ostali in ki danes pišejo so oni — kupljeni. Če pa so kdaj živeli v novem Bizancu tudi takšni, ki se niso dali kupiti — ne vemo, toda upamo, saj so se v vseh dobah našli ljudje, ki so si raje izbrali smrt kakor življenje v laži, prevari in suženjstvu).

Burja okoli Becherjevega imena se še ni polegla in končno — ali se lahko poleže boj tiranije s tistimi, ki hočejo svobodo? Ali sta možna mir in sloga med nasiljem in ljudmi, ki nasilje odklanjajo?

Odgovor je jasen.

I. Š.

* PEN - Klub, Mednarodna organizacija književnikov.

NAJVEČJA EKSPLOZIJA

Ali je mogoča atomska eksplozija, ki bi sprožila verižno reakcijo na vsej zemlji? Če bi se na primer ves vodik v svetovnih morjih naenkrat spremenil v helij, bi se zemlja hipoma razkrojila v nič. Vročina izžarevanja bi bila tolikšna, kot vsa toplota, ki jo odda sonce v enem letu in če je na Marsu življenje, bi takoj razpadlo v pepel. Če torej kdo govori o koncu sveta, naj si ga predstavlja v tej obliki.

Iz: Fred Hoyle »The Nature and the Universe« (London 1950)

AMERIŠKIH GANGSTERJEV

Zgodba Billa Druryja

Te zgodbe, ki nam pove, kako neskončno težko je bilo slediti zločinskim dejanjem Costella in njegovih pajdašev in zakaj je bilo sodelovanje policije in tiska nujno, ni doslej še nihče napisal.

Junija 1950 sem dobil od enega največjih magazinov Združenih držav Amerike nalogo, raziskati odnose med gangsterji in policijo. Kefauverjev komite je bil takrat popolnoma brez moči in ni imel možnosti uspešno nadaljevati zaupanega mu dela. Založniki listov so menili, da je sedaj ravno primeren čas uporabiti staro in preizkušeno ameriško metodo — alarmirati javnost s škandalom v časopisju. Taka odkritja tiska imajo za vlado vedno gotove posledice, posebno če začnejo ropotati volivci po svojih zastopnikih. Mož, ki je stvari poznal in ki sem ga želel dobiti, je bil Bill Drubry, bivši kapetan državne policije v Chicagu. Vzdevek »policijski pes z Loopa« je dobil zaradi svoje delavnosti v »Loopu«, znanem zločinskem delu New Yorka, kjer je zaradi nepodkupljivosti žel smrtno sovraštvo Al Caponeovih sodelavcev. Proslavil se je z aretacijo Mike Gusika — Al Caponeovega naslednika in kasnejšega sodelavca Costella. Čeprav se je takrat Gusik zaradi svojih zvez rešil zapora in kazni, ni te »žalitve« Billu Druryju nikoli poz bil. Bill Drury, odličen in pošten policijski uradnik, je bil leta 1948 zaradi izmišljenih prekrškov odpuščen iz službe, od takrat pa se je proslavil kot najuspešnejši ameriški privatni detektiv. Gangsterski svet Chicaga je poznal bolje kot kdorkoli drugi.

Jasno mi je bilo, da so Billa Druryja že zaradi tega in pa tudi zato, ker ga je Kefauverjev komite skoraj vsak dan klical za pričo, neprestano nadzorovali. Ko sem se sedmega avgusta 1950 peljal v Chicago, da se z njim sestanem, sem moral biti prav posebno previden. Nastanil sem se v nekem zakotnem predmestnem hotelu pod napačnim imenom in se takoj povezal z znanim advokatom, predstavikom neke velike ameriške firme, ki je bil moj prijatelj in je užival pri sodišču velik ugled. In da bi poklical iz telefonske celice nekega drugega odvetnika, Druryjevega kolega, pravnega svetovalca Zveze ameriških sindikatov, se je ta visoko cenjeni odvetnik splazil iz svojega urada kot zločinec. Medtem pa sem jaz čakal v baru hotela Bismark na telefonski poziv. Končno sva se z Druryjem dogovorila za sestanek. Zmenila sva se, da se bova sešla na samotni cesti proti Clevelandu, kjer sem ga ustavil — ampak le kot »slučajni« pešec.

Kaj naj bolje označi položaj, v katerega so spravili Costello in njegovi pomagači poštene državljane ZDA? Ugledni novinar, ki ima za seboj vso velesilo tiska, član vodstva ameriških odvetnikov in pravni svetovalec Zveze sindikatov ZDA, morajo uporabljati nezaslišane varnostne ukrepe za običajen razgovor z bivšim policijskim kapetanom. Kasneje pa se je pokazalo, da vsa ta previdnost še ni zadostovala.

Takrat mi je dal na sestanku Drury popolno sliko zločinskega delovanja naslednikov Al Caponea in sodelavcev Franka Costela v Chicagu, Floridi, New Yorku in Miami. Dal mi je tudi podatke o preiskovalnih sodnikih Chicaga, ki jih je Costello podkupil. Manjkali so mi samo še nekateri dokazi, katere pa mi je Drury obljubil preskrbeti v nekaj tednih.

Po sestanku z Billom Druryjem sem se vrnil z letalom po podkupnino, ki naj bi pripravila Costellovo druščino k zgovornosti. Pred odhodom sem se dogovoril z Billom, da me bo stalno obveščal o dogokih preko neke neregistrirane telefonske številke New Yorškega telefonskega omrežja. Ko sva se poslavljala, mi je smejoč se pripovedoval o govoricah gangsterskega podzemlja in »prisegi« Guzika, da mu bo ta v kratkem pomagal na drugi svet. Bill D. se je predobro zavedal, da je njegovo pričanje pred Kefauerjevim komitetom strupeni plin za Costellovo zločinsko klet. Zato je svoje izsledke vestno beležil in jih spravljal na varno mesto, od koder bi jih v slučaju njegove smrti, avtomatično poslali v Washington.

New York Times javlja

Že v naslednjih dneh sem sprejel po pošti odličen dokazni material, ki ga je zbral Bill o Costellovih kreaturah iz Chikaga. Zadnja pošiljka je bila datirana z 18. septembrom 1950. 25. septembra sem imel z njim še daljši telefonski razgovor, v katerem mi je obljubil, da me bo naslednji večer obiskal in mi prinesel zadnje dokazno gradivo, ki bo Costella uničilo. Namesto tega je objavil »New York Times« v jutranji izdaji 27. septembra na prvi strani senzacionalno vest: »Chicaški detektivski biro zapleten v umor«. Temu je sledilo poročilo o bivšem policijskem kapetanu Billu Druryju, ki so ga preteklo noč, ko je spravljal avtomobil v garažo, ustrelili neznani morilci. Osem mesecev je preteklo od tega brezobzirnega zločina, ne da bi bil storilec in snovatelj Mike Guzik kazpovana, čeprav je bilo vsem jasno kdo sta glavna krivca. Chicaška policija je samo javila, da so isto noč, ko je bil Drury ustreljen, izginili tudi njegovi akti in poročila o gangsterskem svetu. Edini, ki so ju ta poročila zanimala, sta bila glavni gangster Chicaga Mike Guzik in njegov šef Costello v New Yorku. Njima je šlo seveda za glavo, zato so tudi Druryevi zapiski izginili brez sledu iz vloma varnega predala v banki.

Zato se nisem čudil, ko sem srečal naslednjo nedeljo zvečer Costella izredno dobre volje. Igral je golf na igrišču znanega mondenskega kluba v Long Islandu. Naravnost navdušen mi je stisnil roko. Bil je očarljiv. Seveda sem moral napačne predstave navadnega zemljana o groznem gangsterju, temeljeto popraviti. Ko sem videl diktatorja podzemlja v prisrčnem okolju, ki so si ga ustvarili premožni prebivalci New Yorškega predmestja in ga opremili z vsem luksuzom, je izgledal pošten in ugleden kot vsi njegovi kljubski tovariši. Življenje, ki ga je živel v Long Islandu, kjer si je uredil svojo poletno rezidenco, ni odgovarjalo temnim predstavam o skrivnostnem in roparskem življenju diktatorja zločincev, ki se podaja v javnost samo v spremstvu močno oborožene osebne straže.

Ko beremo to poročilo o zatonu ameriških gangsterjev, nehote vstane pred nami dogodek, ki je nedavno vzburkal našo in ameriško javnost: umor v ZDA živečega slovenskega pisatelja Louisa Adamiča. (Da Adamič ni napravil samomora, je danes jasno vsakemu razsodnemu človeku.) In ob dejstvih, ki jih navaja novinar Reinhart v tem poročilu, se ne čudimo več, da je bilo doslej brezuspešno vse ogorčenje javnosti, ki zahteva uvedbo sodnega postopka proti morilcem. Obenem pa nam postane jasno, da lahko ostane v državi, ki je dopustila desetletja dolgo vladavino Costella, nekaznovan tudi takšen politični umor. Toda še nobeno nasilje ni bilo večno in tudi tiste, ki so inspirirali Adamičev umor in tiste, ki so ga izvedli, bo doletela kazen.

Smem predstaviti — Frankie?

Kdo naj bi tega dobro raščenega, brezhibno oblečenega simpatičnega gospoda, ki prebije svoje nedelje v »Country Clubu«, razlikoval od katerega koli drugega klubskega člana? V družbi, s katero je igral golf, so bili New Yorški mestni sodnik, neki lastnik dirkalnih konj in vice-prezident velike letalske tovarne. Toda nič ni bolj značilno za Costellovo pozicijo kot to da je bil kljub svojemu dvomljivemu slovesu član družbe uglednih bgatašev in je takorekoč spadal v njihovo kolonijo. Moj gostitelj, poznan New Yorški odvetnik, ki ne bi zastopal niti za milijone dolarjev nobenega gangsterja, je povabil Costella k svoji mizi. »Smem predstaviti — Frankie«

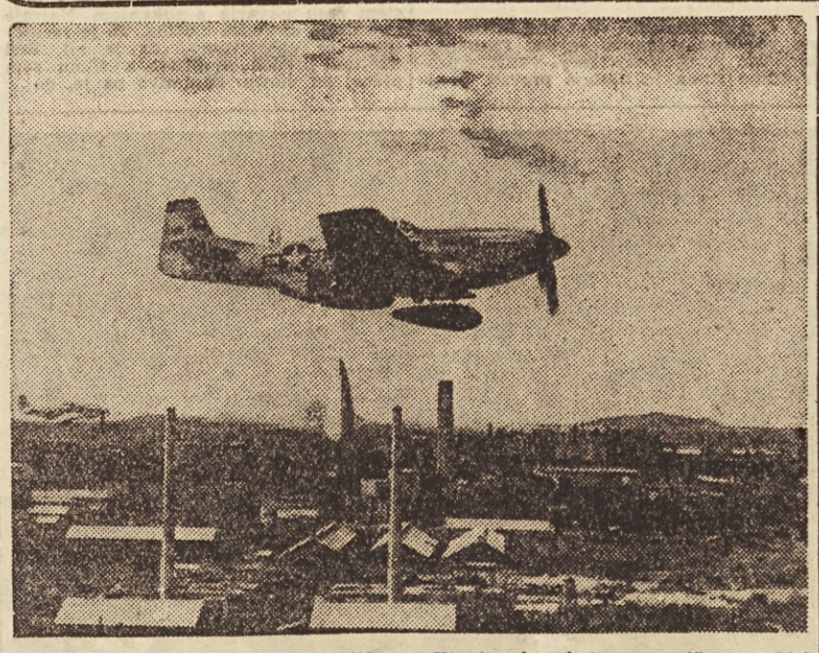

Medtem ko se razgovori o premirju na Koreji obnavljajo po počasnem tempu, letala Združenih narodov neprestano bombardirajo severnokorejsko zaledje. Vojni fotoreporter je ujel sliko lovca »Mustanga« točno v trenutku, ko je ta odvrgel bombo na neko industrijsko središče. Spustil je tudi zgornjo, ki pa je še v vodoravnem položaju in se bo že v naslednjem trenutku obrnila navzdol.

Drobne

Odkar se je začela vojna na Koreji, je bil promet v ZDA povečan z 2529 novimi lokomotivami. Od tega je 2502 električnih z Dieselovimi motorji, 14 parnih in 13 električnih.

V ameriški vojski bodo kmalu začeli uporabljati enosedežni helikopter, ki bo opremljen z motorjem na reakcijski pogon. Ta helikopter bosta mogla dva človeka razstaviti in ga natovoriti na avtomobile. Helikopter se bo dal sestaviti z običajnim, enostavnim orodjem, važni deli pa se bodo zelo lahko zamenjavali.

Avtomobilska tovarna »Chrysler« je nedavno zgradila avtomobil, ki ima celo šasijo iz prozorne, plastične mase, tako da morejo gledalci videti delo motorja. Avtomobil je bil razstavljen v vseh večjih mestih Amerike.

Ustrežljivi vlomilec

Nedavno sta bila na Dunaju aretirana dva stara vlomilca Herbert Kral in Franz Schubert. Eden izmed njiju je takoj, ko je čutil roko pravice na svoji rami, potegnil iz kovčega par lisic in jih z ustrežljivo gesto ponudil presenečenemu kriminalnemu uradniku.

GOR ŠENTJURC: 3

ZADNJA POT

Silva je šele sedaj opazila, da jo še vedno drži za nadlaket in da se ona pravzaprav opira na njegovo roko. Toda to ji ni bilo neprijetno; vustila je, da jo je držal in z nepričakovanim ugodjem čutila, kako prijetno se je na nekoga nasloniti.

»Stevo!« je poklical mož in jo potegnil čez jarek v travo. »Sedi. Stevo, daj kruha.«

Zagledala se je v svoje noge, ki so obute v močne visoke čevlje (vzela jih je iz nekega vojaškega skladišča), plosko ležale na prašni suhi travi. Potem je videla noge moža in se ni mogla spomniti, odkod jih tako dobro pozna. Potem je med njene in noge moža stopil še en par nog v pošvedranih čevljih in mahoma je spoznala tudi noge moža, ki jo je menda zadržal, da ni padla. (Seveda, zdaj se je spomnila, da je bila kakor pijana in jo je večkrat zaneslo proti robu ceste). Bile so obute v nove, svetlorjave čevlje in pokrite s sivo plastjo prahu. In te in one druge v pošvedranih čevljih so ves čas hodile pred njo.

»Jej!« ji je rekel mož in ji držal kos temnosivega vojaškega kruha nasproti.

»Toda previdno.«

* * *

Potem so šli vsi trije naprej po cesti proti obzorju. Pred njimi se je zibal voz in z jeklenimi obroči na kolesih drobil kamenčke med prahom na cesti. Na vozu je vrh cul, zavojev in kovčkov sedela vase zgrbljena ženska s širokimi koščenimi rameni, upadlimi prsmi in globoko nad temne očesne dupline potegnjeno ruto, ki si jo je zavezala po ukrajinskem načinu tesno ob glavo. S hripavim, stisnjenim glasom je prepevala neko otožno ukrajinsko pesem. Bogve kako dolgo že ni jedla, toda pela je in zdelo se je, da ji pesem pomaga pozabiti na lakoto. Sedela je vrh cul, zavojev in odej ter vlekla neskončno pesem o stepah ob Donu in velikem, junaškem kozaku, ki ni mogel dobiti svoje ljube. (Toliko je Silva razumela, ker je v tovarni večkrat delala z delavkami in se je naučila nekaj ukrajinskih besed iz Ukrajine). Štirje moški, ki so vlekli njen voz, so v taktu pesmi kimali s povešenimi glavami in enakomerno, neskončno potrpežljivo in vdano prestavljali nogo pred nogo.

Daleč zadaj je nekdo vpil po srbsko:

»Daj, daj! Kaj čakaš? Vrag te vzemi, he?!«

Glas se mu je prevrgel in ves hripav utihnil. Potem je bilo slišati samo enakomerno drsanje podplatov po cesti in škripanje osi voza pred njimi, ki so presunljivo zacvilile vedno, ko je kolo napravilo en cel obrat.

Nad neskončno kolono, ki se je z dolgo belo cesto vred izgubljala za obzorjem, je stala prosojna sivkastobela megla prahu.

»Kako ti je ime?« je vprašal moški ob njeni levici.

»Silva,« je rekla in postrani pogledala njegov kosmati, suhi obraz.

»Silva. Si Slovenka?« In ne da bi čakal odgovora: »Mnogo nas je bilo v Nemčiji, Silva. Mnogo ljudi so izselili. Pravzaprav neverjetno mnogo. So tebe v taborišče gnali? Skoraj vse so,« je rekel, ko je videl, da je prikimala. »Nekaj pa jih je šlo prostovoljno. Nekateri so se skrili pred Nemci v Nemčiji — smešno, kaj? Drugi pa so šli zaradi partizanov. Pa takih ni mnogo.«

»Boš povedal kaj o partizanih?« je rekla. »Ne vem skoraj ničesar. Bila sem tri leta od doma.«

»Tudi jaz ne vem mnogo. Ves čas sem bil v taborišču za vojne ujetnike. Kar pa vem, ti bom povedal. Zvečer. Stevo tudi nekaj ve, čeprav ga je težko pripraviti do besede.« Z brado je namignil proti možu s pošvedranimi čevlji, ki je hodil na njegovi levici ob robu ceste. »Oba skupaj bova že kaj povedala. Sicer pa bomo tako kmalu doma in bomo zvedeli vse. Kaj si študentka?«

»D-aa,« je zategnila. »V sedmo šolo sem hodila, ko so prišli Nemci.

»Tako? Jaz sem učitelj, Miodrag Stepčič.«

Potem sta utihnila.

* * *

Dve uri pozneje.

Poševni sončni žarki so metali na zapuščena polja dolge sence ljudi in voz, ki so prav tako počasi in nezadržano, kakor ljudje na cesti, romale proti obzorju. Ženska na vozu je nehala peti. Tiho in vase pogreznjena je sedela vrh pisanih cunj in glavo je povesila še globlje nad nje. Koščene, oglate rame so ji padale daleč naprej in neenakomerno se je zibala v tresljajih škripajočega voza, ki so ga prav tako potrpežljivo, neutrudno in v taktu korakov z glavami kimaje, kakor prej, vlekli štirje možje. Verjetno se je z lastno pesmijo, katere melodija je Silvi neprestano, nadležno in vsiljivo brnela po ušesih, uspavala v težak nemiren spanec, ki ji je za uro ali dve prinesel pozabo na vrtajočo bolečino v želodcu.

V prašni travi onkraj plitvega jarka so se utaborili štirje ljudje. Tri ženske so sedele na svojih culah in ena izmed njih, po videzu najmlajša, se je skrbno ogledovala v majhnem, razbitem ogledalcu. Pri tem je v pojoči, zatikajoči se romunščini nekaj pripovedovala velikemu, slokemu moškemu z upognjenim, koščenim hrbtom in dolgimi, sivimi povešenimi brki pod velikim, kljukastim nosom. Toda izgledalo je, da jo možakar z rjavim obrazom, niti ne posluša. Z rokami v hlačnih žepih je s hrbtom proti njej stal na robu jarka, se počasi pozibaval naprej in nazaj in izpod dolgih, sršečih obrvi zaspano gledal na ljudi, ki so hodili mimo njega. Prav takrat, ko so šli mimo, je brizgnil izza redkih, očrnelih zob rjavo slino in si s hrbtom velike, koščene roke z rumeno, umazano dlanjo obrisal ustnice.

Kaj je doživel slavni plavač

ARNE BORG V AVSTRALIJI

Dne 11. januarja sta se pomerila na 440 yardov Arne Borg s svojimi 69 kilogrami in Charlton z 80 kilogrami teže. Nepodkupljivim in treznim avstralskim strokovnjakom, ki so študirali Arne Borga pri treningu, ni bilo treba dolgo premišljati na koga naj stavijo. Naravno, da so stavili na Charltona.

Publika je postala tega dne blazno krdelo zveri. Za vstopnice se je bila ostra bitka, ki ni obstojala samo iz prerivanja, vlečenja, trganja, suvanja in preklinjanja, ampak tudi iz pravega boksanja, pravega tepeža in prave avstralske krvi. Okoli bazena se je končno nagnetlo osem tisoč gledalcev, ki so bili tako stisnjeni, da ne bi bilo mogoče priti skozi niti miški.

Tekma se je začela in nikdar ni Arne doživel v svojem življenju, polnem odobravajočega kričanja in vzpodbujana, tako gromovitega, nezadržnega in naraščajočega orkana človeških glasov. Poslušal je vse to kot v sanjah.

Po prvih 110 yardih je bil v vodstvu, pri zadnjih 110 yardih pa je doživel katastrofo. Zdelo se mu je, kot da bi bil gonjen od strašnega Avstralca. Najprej je mislil, da bo mogel vzdržati, toda kmalu je začutil v vratu pekočo bolečino, njegovo srce pa je pričelo neobičajen, tesnoben ples.

Nikdar prej ni takega vznemirjajočega pojava vzel resno. Ko se je skoncentriral in začel s sprintom, je čutil v hrbtu nekak nedoločen mrzel prijem pri katerem so se mu zdele noge in roke kot polomljene. Kakor skozi meglo je videl brzeti Charltona poleg sebe, obkroženega s penečo se vodo, toda spremeniti ni mogel ničesar več.

Charlton je zmagal v času 5:11.8 minut, medtem ko je potreboval Borg za progo 5:28.2 minut in je bil premagan za 15 metrov.

Tribune so sličile blaznici. Avstralci so noreli od veselja. Odrasli ljudje so se ritensko zaletavali v množico, klatili okoli sebe z rokami in nogami ter tulili, da se je bilo bati, da jim bodo počile glasilke. Cowboyi in pastirji, ki kljubujejo v stepi vsaki nevarnosti, so sedeli na tleh in jokali kakor otroci. Ženske so dobile živčni napad, uradniki najvišje vrste pa so skakali blazni od navdušenja s klopi na klop kot opice po drevju.

Arneja je zajel »obešenjaški humor« in je napravil nekaj res mikavnega: zagrabil je majhen sandolin, posadil vanj Charltona in vozil zmagovalca častni krog okoli po bazenu. Na tribunah od ginjenja niso mogli več kričati, ampak so lahko le še ihteli.

Arne se je vzravnal, dvignil roko in prosil za posluh ter je — popolnoma izčrpan — pogreznil publiko v takojšen molk. Nato je zaklical trikrat »živijo« novemu mojstru in od tistega trenutka so povzdigovali Avstralci in še prav posebno njihovi novinarji očarljivega Sveda v nebesa. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi in kar za Borga ni bilo dobro. Bil je zasut z vabili. Moral se je jutro za jutrom sprehajati in zajtrkovati z odličnimi meščani, ob popoldnevih pa z lepimi Avstralkami. Večer za večerom je moral biti na poti in imeti govore. Stanoval je pri svojem rojaku, kapitanu Lundgrenu, v vili izven mesta. Toda bil je redkokdaj doma, še redkeje pa se je znašel v vodi.

16. januarja se je drugič pomeril s Charltonom; tokrat na 220 yardov (201 m op. prev.). Na tej krajši progi bi moral zmagati na vsak način, ker je bil brezpogojno hitrejši. Na daljših progah je Charlton lahko izkoristil žilavo in vztrajno medvedjo moč svojega telesa, medtem ko bi na krajših progah pravzaprav moral podleči.

Tekma je bila prirejena zvečer, ob umetni razsvetljavi, na njej pa so se zopet odigrale nepopisljive scene. Kri je tekla v potokih. V bližnji in daljnji okolici plavalnega stadiona so bili vsak vsaj nekoliko višji prostor, ograja ali zid, vsaka streha in vsak dimnik, vsako drevo, vsaka zemeljska vzboklina in vsak telegrafski drog obloženi z rojem človeških teles, tako da so se morali sanitejci plaziti naokoli kot podlasice, da bi lahko odnesli tiste nesrečnike, ki so padli ali se kako drugače znašli na tleh in takoj nato zopet iskali nove žrtve.

Tekma je bila zelo razburljiva tudi zato, ker oblačnice niso dovolj osvetljevale vodno gladino. Ko se je Arne pojavil, je grmelo večerno nebo od »heja«-klicev, kar je bil znak, da ima med gledalci mnogo prijateljev. Po startu se je Arne obnašal tako brezglavo kot še nikdar prej. Začel je plavati z blaznim tempom. Prvih 110 yardov, torej polovico proge, je preplaval v času 1:04,2, kar je bilo mnogo prehitro in Charlton se mu je potem začel bolj in bolj približevati. Sledila je groteskna tragedija. Borg se je nenadoma znašel v posebnem, mlečno-gostem močvirju, zašel je v grmado časopisov in programskih listov, ki jih je pometala v bazen ponorela publika. Premagan je bil za cel meter.

Po tem porazu mu v glavo seveda ni padlo nič kaj pametnega. Globoko potrt je zapustil stadion in se odpravil proč s svojimi molčečimi prijatelji. Najraje bi se za svoj usodepolni, nedisciplinirani postopek oklofutal — če bi kaj pomagalo; z 2:26.2 minutami je plaval 5 sekund slabše kot pred tednom pri treningu v isti vodi.

*

V tretji tekmi s Charltonom je plaval na 880 yardov. Po usmiljenja vredni formi, v kateri se je znašel po svojem »ljubkem« potovanju po morju in prav tako »ljubkem« pohajkovanju po deželi, ter z dosedanjimi grenkimi izkušnjami s Charltonom, je imel prav skromne izglede za bodoča tekmovanja. In na start je šel v vidno razkrojenem razpoloženju. Zopet je bil »The Domain Baths« razprodan do zadnjega mesta. Vsi so stavili na Charltona.

Toda pripetilo se je nekaj nepričakovanega. Čeprav je startal dečko iz Sidneya kot vrag, je uspelo Arne Borgu ostati do 440 yardov v vodstvu in po 770 yardih je bil z osuplim Avstralcem v isti črti. Šele v zadnjih 110 yardih si je priboril Charlton naskok osmih sekund tako, da je zopet zmagal. In kljub temu je Arne doživel nekaj radostnega! Občutil je, da bo kmalu zopet prišel v nekdanjo formo. Iz bazena se je povzpel izredno zadovoljen in s kot skala trdno gotovostjo, da je sedaj končno on na vrsti.

*

Avstralska publika je prisostvovala tem plavalnim dvobojem z doslej nezapaženo strastjo in tekme so se končavale v strastnem in mrzličnem razpoloženju. Vsak in vsi so stavili. Stavili so o formi Borga in Charltona, o njunih zmagah ali porazih, o obleki, v kateri se bosta pojavila v slačilnici, o izrazu obraza, ki ga bosta napravila po končani tekmi, stavili so, stavili, stavili...

Drobni, zgarani fant, ki je čistil čevlje v hotelu, kjer je Borg stanoval, je nekega dne planil iz svojega temnega kota, ko je šel Arne skozi portal in mu z zaskrbljenim obrazom sporočil, da je stavil nanj 3 šilinge. Največ je stavil na Borga neki avstralski veliki mogul. Znašala je 4000 angleških funtšterlingov (op. prev.: približno milijon predvojnih dinarjev!), ki jih je izgubil do zadnjega ficka.

V tej epidemiji navdušenja pa nista prišla prekratko niti oba slavna tekmeca. Charltona so naravnost zasipavali z malimi darilci, zlasti zlatimi urami, zapestnicami, prstani, iglami, gumbi, cigaretnimi dozami, vžigalniki in množico drugih dragocenih predmetov. Tudi Arne je dobival dan za dnem v svilen papir zavite, čudovite usnjene skrinjice, včasih pa poleg njih tudi šopke cvetja, v katerih so bila še čudovitejša darila. In večinoma je ležalo zraven pismo, v katerem so se mu zahvaljevali za njegovo odlično športno obnašanje — kljub porazom. Tovarne so mu pošiljale cele kolekcije svilenih srajc, nogavic, čevljev in kravat. V njegovi sobi so se kopičile kompletne serije kovčkov iz najdražjega usnja. In če jih že niso izpraznili, leži morda še danes v kleti enega izmed njegovih avstralskih prijateljev v Sidneyu, 350 steklenic najstarejšega in najplemenitejšega vina (kar pa je zelo dvomljivo...).

Miss Gladys Moncrieff, od vse Avstralije oboževana in čaščena lepa operna pevka iz Sidneya, je bila zaradi Borgovega prisrčnega športnega zadržanja po njegovem porazu tako iz sebe, da je žrtvovala zanj posebno nagrado: krasen, dragocen biser, ki so mu ga v njegovem hotelu slavnostno izročili.

In končno — povedati moramo še to, da se je Arne utapljal v šampanjcu. Avstralci pijejo šampanjec ob vsaki priložnosti: zjutraj, opoldne, zvečer in še vmes. Arne pa se jim je seveda pridružil in jih kmalu še prekašal...

*

Olimpijske igre v Parizu (leta 1924 op. prev.) so bile pred vrati. Charlton je bil tako srečen, da je imel trenerja, ki mu ni bil samo res očetovski prijatelj, ampak tudi vseskozi pameten svetovalec. Ta trener je bil že do vratu sit neskončnih tekem svojega gojenca z Arnejem. Nobene koristi ni več videl v pošiljanju svojega fanta — v veselje avstralskih malih in velikih pastirjev ovac — vedno znova proti švedskemu plavalnemu čudu, ki končno niti ni bil kaj posebnega. Menil je, da je že skrajni čas začeti s pripravami za olimpijske igre, saj se tam pridobi največja slava; tam čakajo zlate olimpijske kolajne in priznanje vsega sveta. In vprav na to je računal.

Vsem je dal na znanje — če so se hoteli s tem sprijazniti, ali ne — da Charltonovo mlado srce ni doraslo neprestanim naporom v borbi z Borgom in, da bo zato prisiljen izogibati se tekmam z njim. To je bilo napisano prav ljubko, v resnici pa je zvenelo nekako takole: človek, pusti nas končno v miru, pred seboj imamo mnogo važnejše stvari, kot pa vedno zmagovati nad teboj.

Arne je to dobro razumel, in vse skupaj ga je neizmerno jezilo. Razen Charltona ni bilo na vsej celini nobenega plavalca nad katerim bi z veseljem zmagal. Z brezmejno jezo in ogorčenostjo je moral gledati kako je fantov trener popolnoma ravnodušno in z vso predrznostjo reševal svojega varovanca pred plavalnimi predstavami, na katerih je Charlton z lahkoto in brez kvarnih posledic vzdržal razne razdalje.

Avstralsko časopisje je bilo na strani osleparjenega Sveda in je napadalo Charltona — toda trdovratni možje okoli mladega plavača so imeli trdo kožo. Vse očitke so mirno in hladnokrvno požrli in niso pustili svojega plavalca ne prej ne pozneje več na start z Borgom. Za cilj so si postavili zlato olimpijsko kolajno v Parizu in pri tem jih ni mogel nihče ovirati.

Tako je ostal Borg v Avstraliji brez resnejšega tekmeca. Toda Arne se je sedaj šele prav zbral in se brez konkurence Charltona kar sam spravil na avstralske rekorde. V peklenskem tempu je podiral rekord za rekordom, tako da so se pripetile tragikomične epizode. Pri veliki plavalni prireditvi v Sidneyu, ki so jo priredili za Charltona in pri kateri je Arne mirno sedel v loži in tekme le gledal, je Charlton izboljšal brez naprezanja avstralski rekord na 500 m v solo plavanju. Arne je sedel na svojem prostoru od jeze bel kot kreda; tako torej izgleda »preobremenjeno srce« njegovega nasprotnika!!!

Ni se mogel več umiriti in od ure do ure je postajal odločnejši. Napovedal je rušenje rekorda na 1 angleško miljo, to je na 1609 m. To je bila proga, na kateri bi moral Charlton zmagati v vsakem primeru. Končno pa — če že noče plavati z njim — tudi v redu! Vsa Avstralija je radovedno drvela skupaj. Arne je kategorično zanteval, da mora biti pri njegovem plavanju v teku devet stoperic, sposobnih izmeriti rekord: tri, ki bodo zmerile čas pri 500 m, tri pri 1000 m in tri za 1 miljo. Casomerilci so mislili, da se mu je zmešalo. Toda jezni Arne je bil v teku in se ni dal več zadržati.

In njegova ura v Avstraliji je končno napočila. Na tej tekmi je potolkel — iskreč se od jeze in poln častihlepnosti — številne svetovne rekorde na srednjih in dolgih progah. Bil je na višku svojega znanja. Njegov vmesni čas na 500 m je bil za 11 sekund boljši od tistega, ki ga je nedolgo tega postavil Charlton. Na 1000 m je potolkel stari avstralski rekord Baurepairesa za 24 sekund, pa tudi vmesni čas na 1500 m (21:15) je bil nov svetovni rekord. Za angleško miljo pa je potreboval 22:34.0 minut!

To tekmo brez primere, v kateri si je Arne zopet pridobil svetovni sloves in, ki je spravila vso Avstralijo v omotico, je malodušno gledal tudi njegov nasprotnik Charlton. In če ni postalo njegovo srce slabo nikdar prej, je slabelo — od brezmejnega občudovanja — prav gotovo sedaj. Bil je tako začuden, da ni mogel priti več k sebi, in od neizmerne osuplosti je ves čas pozabil zapreti usta. Po končanem plavanju pa je skočil k bazenu zvlekel Arneja iz vode, ga objel s svojimi mogočnimi rokami in neprestano momljal: »Čudovito — Arne — res čudovito!«

Oh, Arne Borg, ti najhitrejši in najboljši vseh plavalcev!

Takrat pa je postal zopet nekdanji Arne. V nekaj tednih, ko se je še zadrževal na tej zemeljski celini je plaval od prvega do zadnjega z vsemi, ki so se mu postavili po robu v Avstraliji in v Južnem otočju.

V Evropo se je vrnil preko ZDA.

(Konec)

Gora jekla v norveškem fjordu

Gosti, težki oblaki dima so se valili iz dimnika vlačilca »Wotan«, ki je nekega meglenega septemberskega jutra izplul iz hamburškega pristanišča. Sopihajoč se je pogrezal med valove in težko lezel na njihove grebene, medtem ko je veter tulil in žvižgal skozi vrvi. 300 m za njim je plaval ponton, na katerem je 40 m visoko ogrodje ogromnega žerjava. Jeklena vrv, s katero je ponton privezan na vlačilec, je napeta kakor struna; 1400 morskih milj daleč bo vlekel vlačilec velikanski žerjav, to je okrog 2300 km prav do Severnega ledenega morja, že na oni strani polarnega kroga. Njegov cilj je Sandski fjord pri Tromsöju, kjer še vedno leži nemška 38.000 tonska bojna ladja »Tirpitz«, ena največjih bojnih ladij bivše nemške vojne mornarice, ki je leta 1944 žalostno končala v ozkem norveškem fjordu; angleški bombniki so ji raztrgali boke, stolpe, jo potopili in tako še danes leži v plitvi, ledeno mrzli vodi severnega ledenega morja.

Neka norveška firma je kupila od norveške vlade ostanke »Tirpitza« in »Blücherja« za skupaj 50.000 kron. Toda v vsej Norveški ni bilo niti enega žerjava, ki bi lahko dvignil desetine ton težke jeklene plošče. Zato so najeli pri nekem hamburškem podjetju mogočen žerjav, ki lahko naenkrat dvigne 200 ton. S sedmimi možmi posadke plava žerjav proti severu, lući na jeklenem ogrodju plešejo in jekleno vrv, ki ga veže z vlačilcem, so morali osemnajstkrat skrajšati ali zdaljšati — kakor je pihal veter — preden so prišli do cilja. Večkrat se je zdelo, da se bo žerjav zdaj zdaj potopil, toda vsem nevarnostim navkljub je po desetih dneh priplul »Wotan« z nepoškodovanim žerjavov za sabo v pristanišče Tromsö.

Samo nekaj dni pozneje se je začelo delo. Kot ogromna gora zarjavelega jekla leži »Tirpitz« v fjordu. V njegovih bokih so velikanske luknje, na palubi skrivljeni železni nosilci, razbite nadgradnje, raztrgani stolpi za topove. V vsej okolici in povsod po palubi ležijo granate, jeklene vrvi in cevi. Mala norveška stanovanjska ladja za delavce je prilepljena na trupu kot goba na velikem preperelem deblu. Majhen žerjav, ki 20 ton komaj zmore, je zasidran tik ob ladji.

Skozi eno izmed razpok se svetlika iz strojnice med, baker in nikelj. Zraven je nekaj svetlih, velikih strojev za razsvetljavo. Izgledajo tako, kakor da so popolnoma nepoškodovani in da bi jih bilo treba samo pognati, pa bi brezhibno stekli. »Vredni so približno 150.000 kron«, pravi eden izmed Norvežanov, ki že tri leta dela na ladji. Nemški in norveški potapljači varijo in razstreljujejo pod vodo velike jeklene plošče, ki jih hamburški žerjav brez truda dvigne na obrežje. Toda vedno in povsod preti smrt — v notranjosti »Tirpitza« je še cel arzenal municije in razstreliva.

Računajo, da bodo s pomočjo nemškega žerjava »pospraviti« ladjo v približno treh letih. Skupno bodo dobili okrog 15.000 ton pisanih kovin in 20.000 ton jekla. Vrednost tega je mnogokrat večja, kakor je stala razbitina bojne ladje in kolikor stanejo podjetje šestletna dela

Pariz kupuje angleške obleke

Nedavno so poslali iz največje tovarne za izdelovanje oblek na svetu Berkertex v Angliji, 3000 ženskih oblek v Pariz. Obleke, ki so bile izdelane po posebnih načrtih angleškega kraljevskega krojača Normana Hartuela, so prodajali v veliki pariški trgovski hiši Printemps, ki je odprla za to priliko posebne prostore. Že prvega dne prodaje so Parižanke, ki so potrpežljivo čakale v vrstah, kupile za en milijon in pol frankov angleških oblek. Izgleda torej, da so zanje privlačne tudi obleke od drugod, čeprav živijo v središču ženske svetovne mode

Ali vam ti trije plašči ugajajo?

Takole izgledajo najnovejši ameriški modeli zimskih plaščev

Poizkusite jo rešiti!

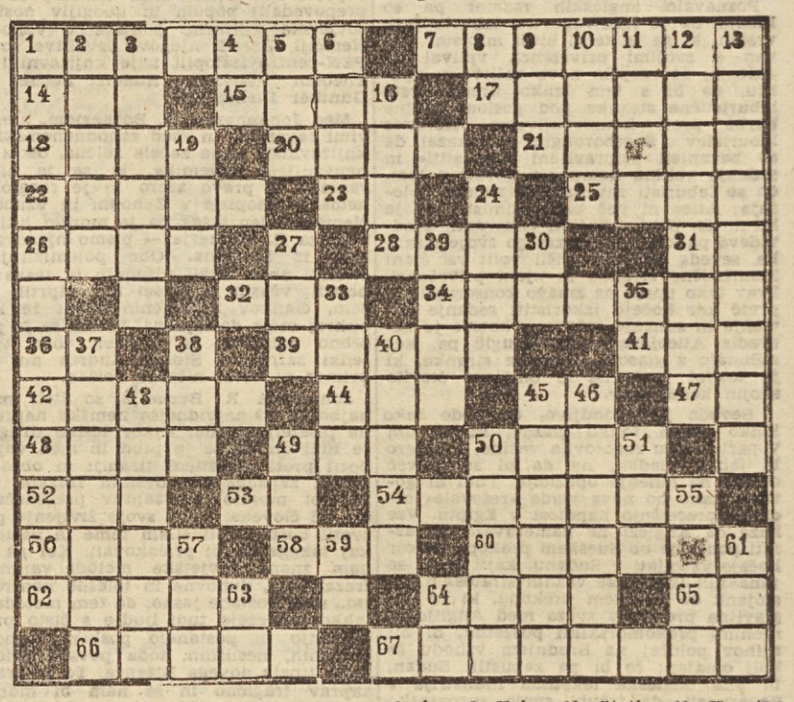

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. vrsta športa, 7. vrsta športa, 14. enote ploskovne mere, 15. germanska boginja, 17. glavno mesto Kube (množ.), 18. žensko ime, 20. država v Aziji, 21. pristaniška naprava, 22. jezero na Finskem, 23. enota ploskovne mere, 25. glasilo KPS, 26. pritok Drine, 28. deli progi, 31. rimsko število, 32. češki skladatelj, 34. del brk, 36. glej 31. vodoravno, 39. igralna karta, 41. hrana, 42. moralna vrlina, 44. oblika pomožnega glagola, 45. kratica za politično organizacijo (narobe), 47. pisemska kratica, 48. hrvatski skladatelj, 49. malo, po koroško, 50. naša hidrocentrala, 52. športni uspeh, 53. predlog, 54. spevoigre, 56. mestece v Dalmaciji, 58. ogenj, vročina, 60. prevleka, ozna, 62. nenasitnost, 64. naša filmska igralka, 65. nikalna oblika pomožnega glagola, 66. vrsta športa, 67. športnik.

Navpično: 1. vrsta pogona, 2. obdelana, 3. instrument, 4. osebni zaimek, 5. moško ime, 6. vzpon, potovanje, 8. vzklik, 9. kratica za gozdarsko transportno podjetje, 10. del sita. 11. matere, 12. dolgočasen, 13. vrsta fizkulture, 16. del noge, 19. naplačilo, 24. pritok Donave, 27. nogometno tekmovanje, 29. musimanski duhovnik, 30. oblika pomožnega glagola (narobe), 33. muslimanska svetinja (hranijo jo v Meki), 35. vzklik, 37. vodna naprava, 38. del telesa, 40. sredstva sporazumevanja, 43. napolnjene, 45. reka v Južni Ameriki, 46. obrtnik, 48. ni vsaka šlapa, 50. čarovno sredstvo, malik, 51. starogrška boginja, 55. ognjenik, 57. bolezen, 59. začetek abecede, 61. saharska zelenica, 63. oziralni zaimek, 64. grška črka.

REŠITEV KRIZANKE PREJŠNJEGA PONEDELJKA

Vodoravno: 1. ligaš, 5. Branik, 10. SK, 12. grajam, 14. korito, 16. ko, 18. Krakar, 20. Niger, 21. oko, 23. amanet, 25. moto, 26. Mura, 28. ipak, 30. rit, 31. Osaka, 33. um, 35. na, 36. Tito, 37. gaj, 39. edil, 41. iti, 42. čajanka, 44. It, 46. vi, 47. ki, 48. stas, 49. onto, 51. mast, 53. ar, 54. Edo, 55. kustos, 57. tapetar, 60. Partizan, 62. kitice, 63. Dinamo, 64, eh, 65. Rapid.

Navpično: 1. Lokomotiva, 2. gg, 3. Ark, 4. šara, 5. baka, 6. rmani, 7. nk, 8. ion, 9. Krim, 10. Stetin, 11. Korotan, 13. Jama, 15. Igor, 17. okusiti, 19. repa, 22. orati, 24. ta, 27. ako, 29. kuda, 32. bajs, 34. nù, 37. ga, 38. jata, 39. eks, 40. linotip, 42. čistim, 43. nart, 45. tt, 47. kasta, 49. odeta, 50. Odred, 51. Murn, 52. Tozo, 54. Epir, 55. kal, 56. sa, 58. ak, 59. Ael, 60. pd, 61. ne.

Odgovorite

NE DA BI SI POMAGALI Z LEKSIKONI IN SLOVARJI:

1. Kaj pomeni naslov: dr. h. c.?
2. Kdo so trogloditi?
3. Kako se imenuje dobiček, ki ga izplačujejo kapitalistične delniške družbe,
4. Sloviti srbski pisec komedij Branislav Nušič je z manjšim uspehom napisal tudi nekaj dram. Katera je najboljša?
5. Kaj je prav za prav limuzina?
6. Kako se imenuje kraj, kjer pristajajo izseljenci v newyorškem pristanišču?
7. Koliko tehta kokošje jajce?
8. Kako ogovarja Arabec Evropejca?
9. Kaj je stanioi?
10. Kje se uporablja bobnanje kot govorica?

ODGOVORI NA VPRAŠANJA V PREJŠNJI ŠTEVILKI

1. Psevdonim »Philopatridus illyricus« si je prisvojil Primož Trubar in se z njim podpisal na svojem »Abecedariju« — prvi slovenski knjigi.

2. Kapniki, ki rasejo od zgodaj navzdol, so stalagtiti, tisti, ki rasejo od spodaj navzgor, pa stalagmiti.

3. Časovno štetje Rimljanov se je začelo od ustanovitve mesta Rima, to je 754 let pred našo dobo.

4. Voda je boljši prevodnik toplote in odtegne telesu zaradi tega toploto hitreje.

5. Dimina ali ogorščina je bil davek, ki so ga plačevali naši predniki Turkom. Pobiral se ni od ljudi, temveč od vsakega ognjišča.

6. Morzejeva pisava je iz pik in črtic kombiniran pisni sistem za telegraf, radio itd. Izmašel ga je slikar Samuel Morse, ki je živel od 1791—1872.

7. Rogljiči so nastali prvič na Dunaju, ko so ga Turki oblegali. Oblika rogljičev je posnemanje polmeseca.

8. Povzročevalca malarije prenašajo mosquitosi.

9. V moštvu za polo igrajo štirje možje.

10. Silos je veliko skladišče, v katerega natrpamo krmo, žito, gnojila itd.

Mr. Belvedere je končal nov film

20 th Century Fox je izdelala nov film v seriji »Mr. Belvedere« filmov s priljubljenim komikom Cliftonom Webbom v naslovni vlogi. Naslov filma je »Mr. Belvedere rings the Bell« (Gospod Belvedere zvoni). V glavni ženski vlogi igra Jeanne Dru. Po sodbah kritikov je to najbolj duhovit film celotne serije.

V športni komediji »Pat and Mike« bosta ponovno nastopila skupaj Catharine Hepburn in Spencer Tracy. Vodstvo proizvodnje filma je osebno prevzel predsednik družbe »Metro-Goldwyn-Mayer« Dora Skari.

Jerry Wald in Norman Krasna pripravljata barvni film o zlatem pustoloveu, diplomatu in vojaku sedemnajstega stoletja Casanovi.

Ameriški komik Red Skelton se v prostem času ukvarja s slikanjem. Najraje upodablja cirkuške clowne. To je razumljivo, če upoštevamo, da je bil Red Skelton preden je prišel k filmu sam precej let clown. Zanimivo pa je, da je naslikal kot clowne tudi svoje prijatelje igralce Freda Astairea, Clarka Gablea, Van Johnsona in Boba Hopea. Sedaj po ameriških mestih razstavlja zbirko svojih najbolj uspelih slik. Prvo razstavo pa je imel v Metropolitanskem umetniškem muzeju v New Yorku.

Avstrijski producent, scenarist in režiser Ernst Marischka je začel s snemanjem novega filma »Zwei in einem Auto« (Dva v enem avtomobilu). Glavno vlogo v filmu ima mlada Hanneri Matz, njeni soigralci pa so Hans Moser, Wolf Albach-Betty, Susana von Almessy in Leopold Rudolf.

V tej vasi je Kekec doma... Na sliki ga vidimo ob voglu stare gorenjske hiše. Toda hiša ni tako stara kakor izgleda. — Celo vas so zgradili letos poleti, ko so snemali v Gozdu-Martuljku zunanje posnetke za Kekca. Na desni vidimo ekipo snemalcev

Ali ima Marika Rökk res previsok honorar

Precej hrupa je nastalo pri zadnjem Marikinem filmu »Sensation in San Remo« zaradi previsokega honorarja igralke Marike Rökk in njenega moža režiserja Georga Jacobya. Po trditvah poslanca Brunerja v skupščini bi morala zakonca Jacoby skupno s še enim sorodnikom prejeti v celoti 375.000 DM. Poslančeve trditve pa je zanikal producent Rolf Mayer, češ da bo prejela Marika »samo« 150 tisoč DM in Jacoby le 10.000 DM pri celotnih stroških filma 1,200.000 DM.

Paul Klinger, Sybille, Schmitz, Karl Schönböck, Fritz Kampers in Beppo Brehm igrajo v Eduard von Barsodyevi kriminalni komediji »Vera setzt sich durch«.

Vedno večje število kinematografov po svetu

V zadnjih dveh letih se je povečalo število kinematografov po svetu za več kot 8000, tako da jih je bilo ob začetku tega leta 99.617 z skupno 54,107.150 sedeži. Največji dvig števila kinematografov zaznamuje Japonska in sicer kar 943 več kot leta -943. Največ kinematografov je v ZDA, kjer imajo 19.797 kinematografov z 12,384.150 sedeži. K tem pa še lahko prištejemo 3323 Drive in (kinematograf, kjer lahko predstavo gledaš kar iz avtomobila) s kapaciteto 2,300.000 gledalcev. V Evropi je 53.659 kinematografov s 25,389.424 sedeži.

Še eno glasovanje

Pri nedavnem glasovanju ameriških filmskih novinarjev za najbolj naravno filmsko igralko je dobila največ glasov igralka Doris Day.

MARGERY MILLER: 8

Joe Louis

Medtem ko je Lillie izpolnjevala svoje dolžnosti, je našel Joe povsod okrog kopico opravkov. Tudi prijateljev mu pri igrah ni manjkalo. Ne samo njegovih šest starejših sorojencev, ampak tudi mnogo otrok iz soseske, je po končanem delu na poljih prihitelo k igram. Vsi so se prav radi igrali in Joe je imel za zabavo poskrbljeno od jutra do večera. V začetku je bil Joe zelo slaboten. Pogostoma je spal mnogo več kakor drugi otroci. Njegova mati pripoveduje, da včasih tudi po štirinajst ur dnevno. Ko je Joe spolnil četrto leto, je postal družinski sel. Njegov prvi spominek iz detinstva je tale: Mati mu je zaupala poln košek pečenih piščancev in mu naročila, naj jih nese bratom, ki so delali na bombaževih plantažah. »Ko me mati ni več videla,« pripoveduje Joe, »sem začutil neskončno željo, da bi pokukal pod pokrov v košaro. Storiti nisem hotel nič slabega — samo pečene piščance bi rad pogledal. Bili so vendar še topli in vedel sem, kako prijetno vonjavi bodo. In res, kako lepo so dišali! Sedel sem v senco drevesa in se lotil »dela«. Ko sem prišel na polje in so bratje videli kaj sem storil, so me pošteno naklestili. Brezdvomno sem bil tega tudi vreden!«

Joe se je v gorah naučil vseh otroških iger, pri čemer se mu je telo temljito razvilo. Njegova najbolj priljubljena dečja igra je bila »skin a tree«. Igralo je dvanajst dečkov, eden od njih je štel na določenem mestu z zavezanimi očmi do deset. Medtem se je vsak razgledal po okolici, si poiskal drevo ter se skril nanj, kolikor je to najhitreje mogel. Prvi, ki ga je »števeč« po končanem štetju ujel, je moral stopiti na njegovo mesto in igra se je nadaljevala.

»Vseleej je bilo najvažnejše«, razlaga Joe, »najti mlado vitko drevo, ki se pod človekom upogne, pri vsem tem pa le dvigne njegovo težo. Potem je bilo treba splezati na vrh in če ste bili urni, ste mogli z nagnjenega drevesa skočiti na tla, medtem ko se je dečko, ki vas je lovil, povzpel šele do pol poti navzgor.«

Te igre so koristile njegovemu mlademu mišičevju, zlasti ramenskemu, in ga pripravljale za boks. Njegove mišice so dolge in prožne. Kot atlet Joe ne nastopa z vozli mišic. Njegovo telo ni bilo čezmerno trenirano.

In še pripoveduje: »Igre, katerim sem nekdaj kot deček posvečal, so bile dobra priprava. V njih sem moral hitro preudarjati in se še hitreje premikati. Pozneje, ko sem prispel v Detroit, sem bil vesel, da sem preživel svoja otroška leta v gozdovih. Delali smo toliko več, da sem se pozneje lahko prilagodil vsaki igri. In vsaka od njih je bila v nečem podobna igram iz Buckalewa.

Joe Louis je začel hoditi v šolo v Alabami. Bil je dovzeten in sposoben učenec. V pokrajini Alabami pa niso poučevali tako kot na severu. Joe in njegovi prijatelji so prihajali v šolo samo včasih, se kaj malega naučili in mislili tako, kakor njihovi učitelji, da to zadostuje, več da od njih ne more nihče pričakovati. Pozneje je Joe trpko pogrešal pomanjkanje temeljite šolske vzgoje. Neki športni novinar je navajal njegove besede: »Vesel sem, da sem prvak in srečen tudi, da sem se povzpel do mesta, kjer sem danes. Toda enako odkrito srčno si želim, da bi bil začel obiskovati šolo kakor otroci na severu in jo obiskoval redno. Kako rad bi bil zelo izobražen. Mislim, da je to ena mojih največjih želja.«

Vsako nedeljo je Lillie oblekla svoje otroke v najmanj strgane obleke in jih peljala v najbližjo baptistično cerkev. »Pota, kjer smo hodili, so bila raskava in bosa stopala dostikrat okrvavljena,« se spominja Joe, »toda prepričan sem, da nam je bilo to samo v prid, čeprav smo morali hoditi nekaj milj tja in nazaj. Mati je bila stroga in nam ni nikoli dovolila ostati »za cerkvijo«. Vem, da je vsak svoj prosti čas posvečala temu, da bi nas učila razpoznavati dobro od zla.«

Gospa Barowa je imela v učenju resničen uspeh, svojega sina je dosledno poučevala o dobrem in slabem. Louis je pošten tudi v najmanjših podrobnostih vsakdanjega življenja. Lous je prvi svetovni prvak v boksu, ki si ni hotel s podpisom nabavljati stvari, ki jih v resnici ni potreboval. Zgodilo se je naprimer, da so mu ponujali mnogo denarja za podpis na razne zavitke s cigarami.

Toda vseleej je vsakomur vljudno odklonil: »Obžalujem, toda ne kadim!«

Nedolgo za tem, ko so Munroea odpeljali v zavod, so Barrowi zvedeli, da je umrl. Ker je bila pot do njihovega kraja dolga in stranska, je žalostna novica prišla do njih šele po daljšem času. Lillie je mislila, da je Munroe gotovo že pokopan. Prav tako ni imela nobenega povoda, da bi dvomila o resničnosti sporočila. Munroeovo telesno in duševno stanje je bilo preveč slabo že tedaj, ko so ga vzeli z doma. Saj ni mogla verjeti, da bi kdo — najsi bo vplivna oseba ali glasnik one žalostne vesti — dopustil strašno zmoto.

Munroe Barow, brez duševnega ravnovesja in brez zmožnosti, da bi spremljal vzpon svojega sina, je živel v resnici še mnogo let dlje. Ko je bil Louis že svetovni prvak, je razglasil šerif Lane, ki je Munroea osebno odpeljal v zavod, da oče Joea Louisa še živi, s čimer je iznenadil tako vse oskrbovance kakor tudi družino Barrowih.

Lillie, preobložena s tisočerimi skrbmi, ki sta jih prinašala dnevno delo in prizadevanje, da bi preživila in oblekla družino, je srečala nekaj let po napačni razglasitvi Munroeove smrti vdovca Pata Brooksa, ki je poprosil za njeno roko. Ponudbo je sprejela. To je bila ena največjih sprememb v življenju Joea Louisa, kajti Pat Brooks je bil pripravljen zapustiti Alabamo in si poiskati lepše življenje na severu. O tem se je pogovoril z Lillie, ki je pristala na njegovo potovanje v Detroit. Tamkaj je našel Joeov očim zaposlitev v Fordovi tovarni in začel služiti denar. Zaslužil je hitro toliko, da je mogel poslati denarja tudi svoji številni družini. Tedaj je bilo Joeu deset let...

Lillie se je odločila oditi iz Alabame s tiho vdanostjo, ki je vedno odlikovala njeno vedenje. Zbrala je svoje skromno imetje in ga prodala. Za izkupiček in denar, ki ji ga je poslal Pat, je kupila devet voznih listkov do Detroita in do življenja, ki se je bistveno razlikovalo od dosedanjega.

ALI PLAVALNI ŠPORT V SLOVENIJI RES NAZADUJE?

Piše Prešern Mitja

(nadaljevanje)

V ženskih disciplinah so se razlike med prvimi in zadnjimi v lestvicah letos zelo zmanjšale. Čeprav tudi tu nismo v vrhu napredovali (edini novi rekord je postavila Pelanova na 100 metrov hrbtno) so povprečki znatno boljši od lanskih, iz česar lahko sklepamo, da je plavalni šport v Sloveniji postavljen na mnogo širšo kvalitetno bazo. To nas z ene strani mnogo bolj zadovoljuje kot pa n. pr. visokokvaliteten rekord nekega posameznika. Prepričani smo lahko, da je plavalni šport v Sloveniji na dobri in pravilni poti ter da se bodo letošnji uspehi široke kvalitete še bolj pokazali v prihodnjih sezonah, ko bodo posamezniki razvili nadarjenost do skrajnih meja.

100 m prosto ženske:

1.	1:19,8	Pelan (Ilirija)
2.	1:23,5	Čeplak (Ilirija)
3.	1:23,6	Jamnik (Ilirija)
4.	1:24,2	Zeman (Ilirija
5.	1:25,0	Vauhnik (Branik)
6.	1:25,4	Juvančič (Ilirija)
7.	1:25,5	Sajko (Branik)
8.	1:25,6	Skrbinšek (Železničar Lj.)
9,	1:27,5	Bar (Železničar Lj.)
10.	1:28,0	Zupančič (Ilirija)

povpreček 1950: 1:27,93
povpreček 1951: 1:24,81

Pelanova je nedvomno slovenska plavalka številka 1. Na slovenskih lestvicah zavzema trikrat prvo mesto. Ona je edina slovenska plavalka, ki je letos še zastopala državo v plavalni reprezentanci (Še lani smo imeli Slovenci — vštevši mladinsko državno reprezentanco — šest državni reprezentantov), Vse to nam dokazuje, da prav na vrhu pri najboljših posameznikih (Cerar, Pelan, Žvokelj, Kuharjeva, Vauhnikova) nismo dosegli lanskega nivoja.

Povratek slovenske rekorderke Čeplak-Modiceve v tekmovalne vrste se je končal že ob prvem nastopu v zvezni ligi. Prav tako nismo več videli v poletju med tekmovalkami Juvančičeve (njen rezultat v lestvici je iz zimskega dvoboja Beograd—Ljubljana). Jamnikova sicer ne doseza več rezultatov, kot jih je pred tremi leti, vendar je pokazala vso sezono dokaj stalno formo. Presenetljivo dober rezultat je dosegla Zemanova v svojem prvem nastopu na tej progi. Barova in Zupančičeva sta najmlajši tekmovalki na tej progi in bosta prav gotovo še lepo napredovali. Skrbinškova bi z rednejšim treningom lahko dosegla še boljši rezultat.

Povpreček je za več kot tri sekunde boljši od lanskega, saj imamo letos prvikrat vseh 10 plavalk v lestvici z rezultatom pod 1:30,0.

400 m prosto ženske:

1.	6:25,9	Pelan (Ilirija)
2.	6:45,6	Kuhar (Ilirija)
3.	6:47,8	Vauhnik (Branik)
4.	6:58,2	Sajko (Branik)
5.	6:59,0	Macarol (Železničar Lj.)
6.	7:04,4	Skrbinšek (Železničar Lj.)
7.	7:06,2	Jesenovec (Ilirija)
8.	7:09,9	Ivnik (Branik)
9.	7:14,0	Jamnik (Ilirija)
10.	7:18,6	Centrih (Branik)

povpreček 1951: 6:58,96

Lestvica na 400 m prosto je letos prvikrat popolna, to se pravi, da imamo sploh 10 tekmovalk na tej progi. Negativna stran razpisa zvezne lige je bila v tem, da je dovoljevala tudi plavanje prsnega sloga (prosto in ne crawl), kar pa so slovenski klubi, ki imajo pretežno boljše plavalke prsnega sloga kot pa crawla, spretno izkoristili. S tem pa dosezamo prav nasprotno, kar je naš namen: dajemo še večje možnosti razvoja plavalkam prsnega sloga, istočasno pa dušimo razvoj že itak slabe discipline — crawla. V tem pogledu smo v slovenski ligi že dve leti precej dosledni in smo prav zaradi tega dosegli lepe uspehe. Nekateri klubi, ki lani sploh še niso imeli tekmovalk za crawl, so letos prisiljeni z razpisom tekmovanja — pričeli uporno delati in uspeh se najbolj razbere iz končne lestvice. Lani smo imeli v Sloveniji vsega 11 plavalk, ki so v crawlu preplavala 100 m pod 1:40,0, letos pa se je to število zvišalo na 24.

V lestvici imamo torej štiri rezultate, postavljene v prsnem slogu (Kuhar, Macarol, Ivnik, Centrih), ki so sicer za prsačice izvrstni (rezultat Kuharjeve je bil nekaj časa celo nov državni rekord), vendar pa v celoti zmanjšujejo vrednost naših crawlistk. Žalostno je tudi to, da je morala Kuharjeva nastopati v zvezni ligi na tej progi, plavajoč prsni slog. Spomnimo se samo tri leta nazaj, ko so naša dekleta na državnem prvenstvu presenetila vse prisotne prav na tej progi z rezultati: Juvančič 6:09,6, Pelan 6:15,8, Modic 6:18,2!! Tu se pa lahko resnično vprašamo, kje so vzroki, da naša dekleta ne dosezajo več takih rezultatov? Celo Pelanova, ki je v neprekinjenem treningu, ni dosegla letos rezultata, ki ga je postavila že kot mladinka leta 1947 — 6:23,2.

Lani sta na tej progi plavali le dve tekmovalki in zato ne moremo primerjati povprečkov.

100 m prsno ženske:

1.	1:31,2	Zaič (Bled)
2.	1:31,5	Hribar (Železničar Kr.)
3.	1:32,5	Kuhar (Ilirija)
4.	1:34,5	Ivnik (Branik)
5.	1:34,6	Korenini (Železničar Lj.)
6.	1:35,0	Jesenovec (Ilirija)
7.	1:35,6	Kunc (Železničar Lj.)
8.	1:36,2	Macarol (Železničar Lj.)
9.	1:37,1	Jakomin (Železničar Lj.)
10.	1:38,1	Elhofer (Ilirija)

povpreček 1950: 1:36,94
povpreček 1951: 1:34,63

V prsnih progah smo že od nekdaj imeli Slovenci največ uspehov, tako pri moških kot pri ženskah. Medtem ko letos v prsnem slogu pri moških zaznamujemo majhen zastoj ali pa le zelo neznaten napredek, gredo naše tekmovalke še vedno vztrajno naprej.

Na 100 m se je morala naša rekorderka Kuharjeva letos zadovoljiti šele s tretjim mestom. Res, da je to progo plavala v vsej sezoni le enkrat, vendar je malo verjetno — sodeč po rezultatih na 200 m in njeni izraziti nešprinterski naravi — da bi lahko mnogo izboljšala svoj poletni čas. Obe prvi tekmovalki, Zaičeva in Hribarjeva sta dosegli boljše rezultate od obstoječega slovenskega mladinskega rekorda, vendar sta bili v svojih rezultatih zelo nestalni. Nedvomno je, da sta obe tekmovalki zelo nadarjeni in bi lahko z vestnejšim treningom (Zaičeva) in izboljšanjem sloga (obe) dosegli visokokvalitetne rezultate. Novo odkritje letošnje sezone predstavlja 15-letna Koreninijeva, ki je šele v letošnji zimi — po uspešnem štartu na srednješolskem prvenstvu — pričela z rednim treningom.

Hafner je letos razočaral in se ni niti približal lanskim uspehom.

200 m prsno ženske:

1.	3:15,2	Kuhar (Ilirija)
2.	3:17,8	Macarol (Železničar Lj.)
3.	3:20,0	Jesenovec (Ilirija)
4.	3:21,2	Kunc (Železničar Lj.)
5.	3:21,8	Zaič (Bled)
6.	3:22,0	Ivnik (Branik)
7.	3:22,0	Jamnik (Ilirija)
8.	3:27,5	Centrih (Branik)
9.	3:28,0	Jakomin (Železničar Lj.)
10.	3:31,1	Elhofer (Ilirija)

povpreček 1950: 3:30,35
povpreček 1951: 3:22,66

Kuharjeva ni dosegla svojega lanskega uspeha. Izgleda, da je s forsiranjem 400 m proge, kjer je dosegla sicer odličen rezultat — izgubila hitrost, kar pa se ji je pokazalo tudi pri rezultatih na 200 m. Macarolova je na zadnjih tekmovanjih dosegla izreden uspeh in se je s svojim rezultatom uvrstila na 7. mesto v državi. Svoj lanski rezultat (3:46,9) je izboljšala skoraj za 30 sekund. Tekmovalke od 3. do 7. mesta so izredno izenačene in je med njimi le dve sekundi razlike. Jesenovčeva je kljub pomanjkljivemu treningu dosegla lep uspeh in bi lahko s solidnejšo pripravo zaplavala pod 3:20,0. Kunčeva je najmlajša tekmovalka v lestvici, za 14-letno pionirko je ta rezultat nad vse presenetljiv in izgleda, da bo z marljivim treningom lahko dosezala še velike uspehe. Zaičevi primanjkuje treninga, da bi lahko dosegla na tej progi večje uspehe, katere pa bi nedvomno lahko, o čemer priča njen rezultat na 100 m. Mariborčanki Ivnikova in Centrihova sta sicer svoje lanske rezultate lepo popravili, nista pa svoje forme potrdili na državnem prvenstvu v Ljubljani.

100 m hrbtno ženske:

1.	1:25,1	Pelan (Ilirija)
2.	1:29,4	Vauhnik (Branik)
3.	1:32,1	Zeman (Ilirija)
4.	1:33,0	Sajko (Branik)
5.	1:36,0	Jesenovec (Ilirija)
6.	1:36,2	Bar (Železničar Lj.)
7.	1:38,1	Čeplak (Ilirija)
8.	1:42,2	Radšel (Branik)
9.	1:43,0	Koncilja (Železničar Kr.)
10.	1:43,5	Kovačič (Železničar Lj.)

povpreček 1950: 1:38,32
povpreček 1951: 1:35,87

Pelanova je letos na dveh mednarodnih nastopih dvakrat popravila slovenski rekord (s Francijo 1:25,2, z Avstrijo 1:25,1). Čeprav je letos v državni lestvici šele na petem mestu, je na vseh važnejših tekmovanjih dokazala, da je še vedno med prvimi plavalkami hrbtnega sloga v državi. Vauhnikova je letos popravila svoje rezultate v crawlu, medtem ko v hrbtnem ni dosegla svojega lanskega rekorda. Zemanova in Sajkotova sta letos lepo napredovali. Uspešen je bil tudi prvi štart Barove v hrbtnem slogu, kjer kaže prav tako lepe perspektive kot v crawlu. Omembe vreden je še rezultat male pionirke iz Kranja Koncilje, ki bo lahko kmalu posegla v borbo z najboljšimi v Sloveniji.

Še nekaj statističnih podatkov

Skušali smo izračunati oziroma na papirju določiti kvaliteten odnos med posameznimi slovenskimi klubi, ki so s svojimi plavalci zastopani v lestvicah. Če ocenimo plavalce v lestvicah s točkami od 10 do 1 dobimo tak plasma: (Ker lestvice niso na vseh progah popolne, smo vzeli tri kriterije)

Upoštevajoč samo discipline, ki so bile na programu zvezne lige:

1. Ilirija 250 točk, 2. Branik 102, 3. Železničar Lj. 91, 4. Bled 27, 5. Železničar Kr. 17 in 6. Sobota 8 točk.

Upoštevajoč le discipline olimpijskega programa, dobimo nekoliko spremenjen odnos med ljubljanskim Železničarjem in mariborskim Branikom.

1. Ilirija 235 točk, 2. Železničar Lj. 104, 3. Branik 100, 4. Bled 35, 5. Železničar Kr. 13 in 6. Sobota 8 točk.

V tretji varianti pa so ocenjene vse proge skupaj:

1. Ilirija 326. točk, 2. Železničar Lj. 157, 3. Branik 125, 4. Bled 58, 5. Železničar Kr. 38 in 6. Sobota 8 točk.

Iz vseh lestvic vidimo še vedno veliko premoč Ilirije, edina sporna točka v plasmaju pa je lahko za drugo in tretje mesto med ljubljanskim Železničarjem in mariborskim Branikom.

Če bi hoteli objektivno odločiti, katero mesto pripada prvemu in katero drugemu, bi prišli do velikih težav. Zelo verjetno je, da bi morali v medsebojnem srečanju v vodi dati nekoliko več prednosti Mariborčanom, z druge strani pa moramo priznati ljubljanski ekipi mnogo večji napredek, saj lani še zdaleč niso bili enakovredni tekmeci Mariborčanom. Ljubljanski Železničar ima tudi mnogo mlajši kader, od katerega lahko mnogo več pričakujemo, kot pa od razmeroma ustaljenega moštva Branika.

Nadaljna statistična primerjava pa nam da še druge vpoglede v razvoj posameznih klubov. Na prvi pogled — sklepajoč po razmerju preje navedenega točkovanja — bi zaključili, da je premoč Ilirije v velikem številu odličnih tekmovalcev. Vendar temu ni tako, kajti naslednja statistika nam pokaže, da so isti plavalci Ilirije v veliki večini zastopani na več progah (Pelan, Žvokelj, Lunder, Pelanova, Jesenovečeva, Jamnikova itd.) ter da je n. pr. število plavalcev Ilirije v lestvicah skoro enako številu ljubljanskega Železničarja. Tako ima Ilirija v lestvicah 19 plavalcev, ljubljanski Železničar 17. Branik 11, Bled 8, Železničar Kranj 4 in Sobota 2.

Največji napredek med temi plavalci zaznamujemo pri ljubljanskem Železničarju, ki ima med 17 plavalci v lestvicah 10 novih, ki lani še niso bili med desetimi najboljšimi v Sloveniji. Ta odstotek je pri ostalih klubih takle: Ilirija ima med 19 zlavalci 3 »novince«, Branik med 11 prav tako 3, Bled med 8 enega, Kranj med štirimi tri in Sobota oba nova plavalca.

Zvezna in slovenska liga

Dva slovenska kluba (Ilirija in Branik) sta tekmovala v zvezni ligi; Ilirija v B-skupini 1. lige, Branik pa v A-skupini II. lige, Ilirija je v celotnem tekmovanju I. lege zasedla zadnje t. j. osmo mesto, Branik pa v II. ligi tretje. Malokdo, tudi največji pesimist, ni računal na tako slab plasma ljubljanskega predstavnika — optimisti so celo menili, da bo postala letos Ilirija članica A-skupine. Toda zgodilo se je prav obratno. Kaj je temu vzrok smo že nekajkrat brali v našem časopisju. Ni moj namen spuščati se v iskanje vzrokov tega slabega zaključka Ilirije v zvezni ligi. Ugotovimo pa lahko samo dvoje: po eni strani lahko opazimo, da so od celotnega prvega moštva Ilirije v sezoni 1951 pokazali napredek le štirje plavalci (Sovre, Zemanova, Jesenovečeva in delno Pelanova) na drugi strani pa moramo priznati, da Ilirija zadnjega mesta v zvezni ligi ni zaslužila, ter da bi bil boljši plasma — pa tudi morda prvo mesto v tej skupini — tudi možen.

Uspeh Branika v zvezni ligi je relativno vzeto nedvomno večji. Premagal je renomirana hrvaška kluba Omladinac iz Osijeka in Lokomotivo iz Vinkovcev ter se predstavil kot zelo homogena ekipa, ki se je od nastopa do nastopa vidno izboljševala.

Če smo lani ugotavljali, da je slovenska liga naše provincialne klube in sekcije spravila k rednemu in sistematičnemu delu, da je organizacijsko uredila vrste tekmovalcev, potem lahko letos ugotovimo, da smo šli še korak dalje in da je le naša liga posredno pripomogla, da so se ti klubi tudi kvalitetno dvignili. To velja prav za vse ekipe, ki so sodelovale v slovenski ligi. Prvenstvo slovenske lige je osvojil ljubljanski Železničar, ki je v kvalifikacijskih tekmah za vstop v zvezno ligo premagal hrvaškega prvaka Mladost iz Bjelovara. Pred njim stoji še kvalifikacijska tekma s prvakom Bosne in Hercegovine ter tekma z zadnjeplasiranim iz zvezne lige (Sento). Vse pa kaže da bomo v prihodnji sezoni dobili že tretjega zveznega ligaša, kar je tudi lep uspeh plavalnega športa v Sloveniji.

Preveč bi se zamudili, če bi ob tej priložnosti ocenjevali uspehe in neuspehe vsakega posameznega kluba. Oceniti hočemo le koristnost zvezne in slovenske lige za plavalni šport na splošno. Ugotovljeno je že bilo, da zvezna liga ni rodila tistega sadu (s tehnične strani), kakršnega smo pričakovali. Mislim, da vzrokov ni tako težko najti. Zvezna liga je trajala od prvih dni julija pa do prvih dni avgusta, torej skupno mesec dni. Ce sedaj napravimo majhno statistično analizo tega tekmovanja dobimo tole sliko: v tem mesecu je imel vsak klub po šest dvodnevnih tekmovanj, kar znaša skupaj 12 dni tekmovanja. Če k temu prištejemo še naporna potovanja (vsak klub je trikrat gostoval) kot n. pr. Zrenjanin - Split ali Dubrovnik - Zagreb in podobno, ki so znašala za tri turneje najmanj 10 dni vožnje, potem dobimo zelo jasen račun. V enem mesecu 12 dni tekmovanj, 10 dni vožnje in morda vsega 10 dni treninga (v kolikor so bili tekmovalci od napornih voženj sploh zmožni za trening!). Po takem zaključku nam mora postati jasno, da ni prav nič čudnega, če smo nekaj dni po končani ligi doživeli blamažo in hud poraz s Francijo ter klavrno državno prvenstvo v Ljubljani.

Prav nasproten primer pa imamo v slovenski ligi, kjer smo že na podlagi lanskih izkušenj raztegnili tekmovanje na dva meseca, tako da so se klubi od tekmovanja do tekmovanja lahko res temeljito pripravljali.

Zaradi letošnjih neuspehov moramo v prihodnjem letu še z večjo pazljivostjo pristopiti k temu tekmovanju, ker imamo pred seboj olimpiado. Ni nujno, da bi sedaj s to obliko tekmovanja prekinili, saj sistem je dober, le treba ga je pravilno uporabljati.

DRUGA ZMAGA V AFRIKI

Jugoslavija B : Južni Tunis 5:0 (3:0)

V Sfaksu je naša nogometna B-reprezentanca dobila tudi svojo drugo tekmo v Afriki, kjer je premagala reprezentanbili precej slabši od nasprotnika, ki so co Južnega Tunisa 5:0 (3:0. Domačini so ga naši nogometaši premagali prejšnjo nedeljo. Vendar je naša reprezentanca igrala dokaj slabo, nepovezano in neučinkovito, sicer bi lahko zmagala z večjim rezultatom. Gole sta dala Antič 3 in Čajkovski 2. Naša reprezentanca je igrala v postavi: Stinčič (Cvetkovič), Lazarevič, Crnkovič, Tasič, Diskič, Davidovič, Šenauer, Antič, Krstulovič, Čajkovski II, Dvornič (Atanackovič).

Naši odbojkarji se bore za finalne tekme

Ko je bila liga v začetku letošnje sezone razdeljena v dve skupini — vzhodno in zahodno — smo z zadovoljstvom ugotovili, da bo Slovenijo zastopalo v zahodni skupini kar 9 ekip. Če pogledamo stanje na lestvicah pa lahko ugotovimo popolno premoč Slovenk v tej igri, dočim je pri moških slika bolj žalostna.

Kljub temu, da smo 17 let zaporedoma zmagovali v tekmovanju žensk, letos na finalna tekmovanja gledamo zaskrbljeno. Res je, da sta naši prvoplasirani ekipi Železničar (Lj.) in Branik kvalitetno dobri, toda kljub temu pričakujemo slabši plasma naših žensk v finalu. Bivše igralke Enotnosti so se razbile, nekaj jih je šlo h Krimu, nekaj pa k Železničarju in tako nimamo pri nas več najmočnejše ekipe v državi.

V vzhodni skupini lahko že sedaj vidimo kdo nas bo zastopal v finalu. Pravico nastopa v finalu imajo tri prvoplasirane moške ekipe, in prvi dve plasirani ženski ekipi iz obeh skupin. Zahodno skupino bosta tako zastopali ekipi ljubljanskega Železničarja in mariborskega Branika. Kdo bo pa prvi, bomo izvedeli 28. oktobra, ko bo v Ljubljani srečanje Branik : Železničar (Lj.). Če primerjamo moško in žensko odbojko v Mariboru in Ljubljani, lahko rečemo, da so po sedanjem stanju na lestvicah ljubljanski igralci in igralke boljše od Mariborčanov. Ekipa Krima je tretja. V jesenskem delu tekmovanja se je nekoliko kvalitetno dvignila (premagala mariborskega Železničarja), vendar je preteklo nedeljo izgubila z zadnjo ekipo na lestvici — Lokomotivo iz Zagreba. Mariborski Železničar ima dobre igralke, katere pa so v jesenskem delu izgubile obe srečanji v Ljubljani. Obe zagrebški ekipi Mladost in Lokomotiva sta zadnji, vendar trd oreh 8 slovenskim ekipam (n. pr.: Lokomotiva zmagala nad Krimom).

Kakor smo že omenili, pa je v tekmovanju moških ekip slika drugačna. Do začetka jesenskega dela tekmovanja je vodil ljubljanski Krim, ki pa je sedaj v zelo slabi formi. To nam pričajo posebno trije zadnji porazi Krima v srečanjih z ljubljanskim Železničarjem ter zagrebško Lokomotivo in Mladostjo. S tem je ta ljubljanska brez izgledov za najvišji plasma. Krim lahko doseže drugo ali tretje mesto, seveda če bo v vseh nadaljnjih tekmah zmagal. Krimu se pozna, da v njegovih vrstah ni več Šumaka in Garibaldija. Šumak je bolan, Garibaldi pa je prestopil k Železničarju. Tudi stebra ekipe Kosec in Cirman sta sedaj v slabi formi, vendar upamo, da bodo mladi igralci Krima s požrtvovalno igro do konca tekmovanja dosegli v preostalih srečanjih še potrebne točke za plasma v finale.

Kakor je Krim kvalitetno padel, pa ugotavljamo na drugi strani zelo dobro igro ljubljanskega Železničarja, ki se mu pozna sistematični trening pod vodstvom tov. Garibaldija. Zanimivo je, da je v tekmovanju moških le Mladost sigurna v finalu, za ostali dve mesti pa se borijo Krim, Lokomotiva, Železničar (Lj.) in eventuelno Branik. Odločilne tekme za ta mesta bodo med Železničarjem (Lj.) in Branikom v Ljubljani ter Železničarjem (Lj.) in Lokomotivo v Zagrebu.

Finalna tekmovanja bodo konec novembra, in sicer za ženske v Ljubljani, za moške pa v Beogradu. Zaradi boljšega pregleda objavljamo še lestvice vzhodne in zahodne skupine, ki takole izgledajo:

VZHODNA SKUPINA

Moški:

Partizan	7	7	0	18:3	14
Željezničar B.	8	7	1	21:8	14
Spartak	7	5	2	16:7	10
Crv. zvezda	7	3	4	10:15	6
Zanatlija	7	2	5	14:16	4
Željezničar S.	8	2	6	10:25	4
DIF	8	0	8	4:21	0

Ženske:

Željezničar B.	6	6	0	18:6	12
Spartak	6	5	1	17:3	10
Crv. zvezda	7	3	4	14:14	6
Željezničar O.	6	2	4	7:12	4
Hemičar	6	2	4	8:14	4
Zanatlija	7	1	6	4:19	2

ZAHODNA SKUPINA

Moški:

Mladost Z.	10	9	1	28:5	18
Krim	11	8	3	28:11	16
Lokomotiva	11	8	3	24:22	16
Železničar	10	7	3	21:14	14
Branik	8	4	4	14:14	8
Krka	9	2	7	13:23	4
Mladost C.	7	0	7	6:21	0
Kovinar	8	0	8	3:24	0

Ženske:

Železničar Lj.	7	7	0	31:8	14
Branik	6	5	1	16:5	10
Krim	8	4	4	17:16	8
Železničar M.	8	3	5	15:20	6
Mladost	6	2	4	11:14	4
Lokomotiva	8	1	7	7:23	2

Zasedal je plenum Atletske zveze Slovenije

Ljubljana, 20. okt. Predsednik AZS tov. Krese je pozdravil številne zastopnike atletike iz vse Slovenije. Delegat Atletske zveze Jugoslavije je bil tov. Šipotovski. Poročilo sekretarja tov. Naprudnika je bilo povod za diskusijo, ki je bila duhovita in realna. Enoglasno je bilo ugotovljeno, da je leto 1951 sezona največjih uspehov slovenske atletike. Dve poti sta, po katerih naj bi našo atletiko okrepili. To sta prosvetna in množična preko telovadnih društev. Atletika v Sloveniji težko občuti pomanjkanje dobrih zvez z merodajnimi strokovnjaki pri prosveti in pri Telovadni zvezi Slovenije. Zastavili bodo vse sile, da pride do vzajemnega sodelovanja. Naraščajoča srednješolska atletika v Ljubljani bi dobila nezadržan polet, če bi imeli srednješolci lastno igrišče, kjer bi se počutili kot doma. Diskutanti so se čudili kako to, da je atletiki, ki je bazičen šport in osnova za vsako nadaljnje telesno udejstvovanje — skratka sport »par excellence«, posvečata naš tisk in radio tako malo pozornosti. Atletska zveza namerava sedaj prirediti nekaj predavanj, da poživi delo v društvih. Atletska društva tudi občutijo pomanjkanje prostora, ki jim je v telovadnicah skopo odmerjen. Kar tiče odnosov med AZS in ASAJ je bilo postavljeno vprašanje, kako to, da nekateri klubi potujejo v inozemstvo večkrat na leto, medtem ko še noben slovenski klub ni gostoval zunaj niti enkrat do sedaj. Pred zaključkom sezone čaka Atletsko zvezo Slovenije še nekaj nalog, izmed katerih je najvažnejša uvedba orientacijskega teka, kjer naj bi se tekmovalci seznanili z uporabo busole in čitanja zemljepisnih kart. Tekmovanje v orientacijskem teku bi bilo v okviru tekmovanja v počastitev 10. obletnice JA. Na koncu je bilo sprejeto precej pomembnih sklepov, o katerih bomo poročali podrobneje v prihodnji številki.

Zbor gorskih reševalcev

V soboto in nedeljo dne 27. in 28. oktobra bo v domu Pod Storžičem zbor reševalcev s psmi, ki bi prišli v poštev za reševanje izpod plazov. Vse lastnike za dresuro pripravljenih psov, ki imajo veselje do reševalne službe, prosimo, da se prijavijo Gorski reševalni službi na Jesenice in se tega sestanka udeleže. Na tem sestanku bi se predvsem pomenili o bodočem delu in šolanju psov. Sestanek je bil prvotno sklican v Kamniški Bistrici, vsled tehničnih ovir pa je preložen na Pod Storžičem.

Nepotreben poraz Branika

V Mariboru je bila pretekli teden prijtteljska nogometna tekma med Metalcem iz Zagreba in Branikom, ki se je končala z zmago prvega 2:1 (0:1). Gostovanje člana II. zvezne lige ni nudilo toliko, kakor je okoli tisoč gledalcev pričakovalo. Domačini so bili enakovredni nasprotnik in bi z malo večjo pozornostjo in preciznejšim streljanjem napada lahko zmagali. Razen pol ure v drugem polčasu so bili premočni na terenu in tudi v tehničnem pogledu enakovredni gostom. V 10. min. je Mundžar predložil Plazniku, ki je takoj streljal in dosegel vodstvo 1:0. V 27. min. drugega polčasa je levo krilo poslalo žogo pred gol Branika, kjer je Matuš nesrečno poslal žogo v lastno mrežo. Po seriji napadov gostov, ki jih je domača obramba včasih le z muko razbijala, je hitro desno krilo gostov pobegnilo, nakar je je leva zveza poslal poleg Marguča lepo plasirano žogo v gol. Sodil je Jenko iz Maribora dobro.

Prognoze za 50. kolo »ŠPORTNE STAVE«

1. Dinamo : C. zvezda	x	
2. Partizan : Hajduk	x	
3. Sarajevo : BSK	1	x
4. Mačva : Napredak	1	
5. Spartak : Lokomotiva	2	x
6. Proleter O. : Odred	x	
7. Rabotnički : Budućnost	1	x
8. Metalac : Tekstilac	1	
9. Željezničar : Vardar	2	
10. Kvarner : Velež	2	x
11. Proleter Z. : Bokelj	1	
12. Dinamo : Radnički	2	
13. Lazio : Torino	1	
14. Lazio : Palermo	1	
15. Spal : Inter	2	

Naročajte se na „POLET“!

Življenje boksarja — klovna

Bil sem na višku svojih uspehov in slave, a hitro se je približeval že tudi zaton. Naporno življenje po nočnih lokalih je počasi, a vztrajno izčrpavalo moje sile.

Nekaj mesecev po osvojitvi prvenstva nisem nastopil, ker sem se kopal in užival v slavi. Toda čim bolj se je odmikal dan moje zmage, tem bolj je pritiskala name boksarska komisija, da ponovno nastopim, kajti v nasprotnem primeru mi je grozila kazen in zavedno bi bil zbrisan z lestvice prvakov.

Ponudili so mi nastop z Joe Louisom, »črnim bombarderjem«. Nastopiti bi moral v roku treh mesecev. Nekaj časa sem okleval, toda denar je spet zmagal. Po, nudili so mi garancijo v višini 150 tisoč dolarjev.

Toda zla usoda, o kateri sem vam že govoril, je verjetno trdno čepela na mojih ramenih. Razen tega je bila še druga nesreča, a ta mi ni čepela na ramenih, temveč se je tesno oklepala mojega srca.

MOJE SREČANJE Z DOROTY

Še preden sem se spoprijel s Schmelingom, sem v znanem letovišču Reno srečal filmsko igralko Doroty Doombar. Takrat sem svoj prosti čas uporabljal za učenje bon-tona in drugih stvari, ki spadajo zraven. Ko sem prvič ugledal Doroty, sem se takoj nameril k njej, da ji ponudim zakon. Vendar sem se na pol pota še premislil, ker sem smatral, da mora vsak gentlemen uporabiti ob takšnih priložnostih vljudejši in primernejši način snubitve. Zato sem se vsedel za bližnjo mizo in počakal še pet minut.

Priznati moram, da je bila Doroty zelo vljudna in izobražena osebica, kajti ko sem ji prišel sporočit svojo ponudbo, me ni dala vreči na cesto po prvem natakarju, temveč se je zadovoljila samo s tem, da se je mojim besedam vsaj pol ure od srca smejala. Pozneje me je še prav ljubeznivo pozvala, naj jo od časa do časa še obiščem, posebno če jo bom še kdaj razveselil s takšnimi dobrimi šalami.

»Nekoč me boste videli kot prvaka sveta«, sem ji odvrnil. »Toda takrat se bom pripeljal v vaše privatne apartmaje v New Yorku s svojim avtomobilom, ki ga bo vozil šofer v dragoceni livreji, spremljal pa me bo osebni tajnik.«

Predirljivo me je pogledala in odgovorila zviška:

»Zberite čredo tjulnov in zdresirajte jih, da vas bodo vozili v čolnu čez niagarske slapove. Morda se bom tedaj premislila in sprejela vašo cenjeno ponudbo, toda morda tudi tedaj ne bo še nič iz tega.«

Vsa nesreča pa je bila v tem, da je Doroty mojo cenjeno ponudbo le sprejela.

Ko sem imel v New Yorku srečanje z Ernijem Shafom, sem si izposodil za nekaj ur elegentan osemcilindrski Cadillac, šoferja sem pa najel in ga plačeval od ure. Tajnika je predstavljal nek moj sparing-partner, ki si je za to priložnost izposodil frak. In z vsem tem cirkusom sem zdrvel k Doroty. Seveda je to »upalilo«. Toda nekaj mesecev kasneje sva oba vložila tožbo za ločitev zakona.

Ko sem živel pred srečanjem s Carnero v Holywoodu, sem prišel ponovno skupaj z June Knight. June je takrat žela lepe uspehe na Brodwayu in se pripravljala za snemanje nekega večjega filma. Stara ljubezen je spet vzplamtela. Toda obenem z June je prišla v Holywood tudi Doroty, s katero sem bil že ločen. In Doroty si je vtepla v glavo, da bi se morala spet zbližati in poravnati nesoglasja, ki so nastala med nama. Tudi sam si začel vtepati ta nov poizkus v glavo in poslušati nagon, kateremu ženske vselej sledijo, čeprav ni vedno točen. Zato je razumljivo, da najin sporazum z Doroty ni uspel. Tako sem izgubil i June i Doroty.

Kmalu po zmagi nad Schmellingom sem spoznal v Chicagu mlado in nadvse prikupno dekle. Pisala se je Mary Sulliven. Bila je zaposlena v nekem velikem hotelu. Njeni znanci in prijatelji so ji odsvetovali sklepanje poznanstva z menoj, kajti dekle je bilo iz dobre in poštene rodbine, a jaz proti njej pravi potepuh in boem.

Kljub temu pa sva se poročila. Postala je gospa Baer ravno v trenutku, ko so se začela zame naporna potovanja iz enega kraja v drugega. Priznati pa moram, da me je Mary povsod spremljala, vedno prijazna, ljubezniva in dobre volje. S svojo prisotnostjo in pozornostjo je ublaževala vse neprijetnosti in trdoto usode, ki me je spremljala v življenju.

SREČANJE Z LOUISOM IN PORAZ

Boba z Louisom se je vedno bolj približevala. Že ob sami misli na to sem vztrepetal, kajti dnevi so tekli naglo kot minute, moja kondicija pa je bila še zelo pomanjkljiva. Najbolj pa me je skrbelo zaradi roke, ki sem si jo pred meseci na treningu izpahnil, a poškodba še ni bila popolnoma ozdravljena. Upal sem samo še v srečo, da mi bo uspelo zadeti Louisa z nekaj močnimi udarci, ki bi zadostovali za knock-out in zmago.

Toda zla usoda me je spremljala kar naprej. Že v prvi rundi sem si spet izpahnil roko. Odslej so bile moje pesti popolnoma nedolžne. Vem samo to, da sem od tega trenutka naprej stal kolikor sem mogel trdno na nogah in to je bilo tudi vse.

V četrti rundi je občinstvo rjovelo na sodnika, naj prekine borbo. Vedel sem, da sem še živ, a prav ničesar več. In povem vam, da to ni bil prijeten občutek. Joe me je udarjal z leve in z desne čim hitreje in čim močneje je mogel, jaz pa se nisem niti dosti branil.

Moja žena Mary me je pregovorila, da nisem za vedno obesil boksarskih rokavic na klin. Zelo težko sem se boril proti duševni potrtosti in apatičnosti, kajti čutil sem, da sem navaden klovn, ki nikoli ni bil in ne bo sposoben za kaj poštenega. Večina prijateljev me je v tej stiski zapustila, toda začudil sem se, ko sem videl, da jih je nekaj še vseeno ostalo.

Drugi dan po katastrofi, ki me je doletela z Louisom, sem dobil več pisem prijateljev, ki sem jih bil spoznal v Holywoodu. Večina pisem je bila napisanih iskreno in toplo. Tako-le približno so vsi pisali: »Maksi, potreben si počitka. Ti zmoreš še veliko. Odpočij si daljšo dobo in glej, da popolnoma pozdraviš svojo roko!«

No, slednjič sem tudi to storil. Pustil sem vse vnemar in se posvetil samo sebi. Počival sem dolgo, skoraj dve leti, dokler mi končno boksarska komisija v New Yorku ni določila srečanje z Bobom Pastorom.

To je bila čudna zgodbica. Komisija v New Yorku mi je začela oporekati dopust in počitek za najmanjše srečanje. Dobil sem takrat več lepih ponudb iz Anglije, ki sem jih rade volje sprejel. Bil sem že precej zdrav, počutil sem se kar dobro in takšna manjša srečanja bi mi po dolgem odmoru prišla kot naročena. Toda komisija v New Yorku me ni pustila v Anglijo, če se prej ne sestanem z Bobom Pastorom.

Angleži so mi ponudili 4600 funtov, če se srečam z zmagovalcem dvoboja Ford-Farr. Roka je bila popolnoma zaceljena, potovanje v Anglijo je lepo, srečanje po dolgem odmoru prav ugodno. Izgledalo je, kot da se mi je sreča spet nasmehnila.

Toda. kakor sem že dejal, komisija v New Yorku me ni pustila v Anglijo. Jaz pa sem si vtepel v glavo, da grem na pot za vsako ceno.

BEG NA KAMIONU IN TOVORNI LADJI

Premišljeval sem, kako bi ukanil komisijo. Edina možnost je bila, da hitro in na skrivaj odpotujem. Toda nekateri voditelji v komisiji se niso strinjali s tem. Dobili so dovoljenje, da me primejo. Na pol pota so me v vlaku ujeli in s silo odpeljali nazaj v moj hotel.

Sedaj sem imel še eno pot iz ječe v hotelu: beg. In res sem pobegnil.

To je bila gonja. Komisija je zaposlila ogromen aparat; nadzorovali so potovalne urade, vse vhode v pristanišče, postavili so celo agente pred vrata mojega hotela — skratka imeli so zaupne ljudi povsod, kjer so mislili, da bom ušel. Toda kljub temu sem se jim izmuznil.

S pomočjo prijateljev sem prišel v zaprtem kamionu do pristanišča. Tu mi je pomagalo nekaj mornarjev, ki so bili pripravljeni za vse, tudi za nekoga vreči v morje, če bi mi slučajno kanil prepečiti potovanje. Skril sem se v veliko živilsko skladišče. In tako se je bivši svetovni prvak peljal kot slepi potnik med zaboji, steklenicami in vrečami krompirja.

Ko sem prispel v Anglijo, sem najprej krenil v Windsor, kjer sem v velikih parkih treniral.

O srečanju s Farrom vam nimam dosti povedati. Tommy me je zasluženo premagal po točkah. Glavni razlog, da sem bil premagan, pa je bila globoka rana na desni arkadi (obrv), ki mi je začela krvaveti že v prvi rundi. Vendar tega nisem povedal kot opravičilo. Farr je bil boljši.

Tudi v Angliji so me posneli na filmski trak. Ne vem, če je bil to kakšen večji film, vem samo to, da sem delal za ta film z veseljem.

Pozneje sem se vrnil domov in se še enkrat srečal s Farrom, tokrat v Ameriki. Drugič pa sem ga premagal po točkah, seveda sem ga še prej poslal trikrat na tla.

Potem o meni svet ni več dosti govoril. Maks Baer je šel v pozabo...

Tako sem vam razprostrl pred očmi vse skrivnosti svojega življenja. Morda boste trdili, da sem bil vse življenje samo klovn, toda morate biti pravični, kajti v življenju sem doživel precej težkega in grenkega, a pri vsem tem sem občinstvo vedno zabaval, pa naj je bilo v ringu ali pa v baru... Morda sem bil prav zaradi tega klovn.

(Konec)

MEDITERANSKE IGRE SO KONČANE

Že med tekmovanjem v atletiki so se v Aleksandriji začele in pozneje nadaljevale borbe v ostalih športnih panogah na Mediteranskih igrah, ki so bile zaključene včeraj. Tehnični rezultati teh borb v posameznih panogah so bili naslednji:

Košarka

Egipt : Grčija 39:38, Španija : Italija 52:48, Italija : Libanon 50:34, Libanon : Sirija 44:34, Turčija : Grčija 43:37, Egipt : Italija 41:24, Libanon : Turčija 41:22, Turčija : Sirija 56:32, Španija : Grčija 49:47, Egipt : Španija 41:39.

Prvo mesto v lestvici je zasedel Egipt z 12 točkami pred Španijo 10, Italijo 8, Grčijo, Libanonom in Turčijo 4 ter Sirijo 0 točk.

Nogomet

Egipt : Sirija 8:0, Grčija : Sirija 3:0, Grčija : Egipt 2:0 (1:0). Plasma: Grčija 4, Egipt 2, Sirija 0 točk.

Veslanje

Skiff: 1. Egipt 8:06.5, 2. Italija 8:16.0, 3. Grčija 8:37.0; dvoje s krmarjem: 1. Italija 8:13.0, 2. Grčija 8:18.5, 3. Egipt 8:45.0, double scull: 1. Italija brez konkurence; četverec s krmarjem: 1. Italija 7:38.0, 2. Egipt 7:53.0; osmerec: 1. Italija 6:43.0, 2. Egipt 6:59.0.

Waterpolo

Španija : Egipt 4:2, Egipt : Grčija 6:2, Španija : Grčija 10:3, Egipt : Grčija 6:1, Španijt : Grčija 6:0. Plasma: Španija 7, Egipt 5, Grčija 0 točk.

Plavanje

100 m prosto: Jany (F) 58.9, Pedersoli (I) 59.7, Boiteux (F) 1:00.0; 400 m prosto: Boiteux 4:47.5, Bernardo (F) 4:53.3, Granados (Š) 4:57.0; 1500 m prosto: Boiteux 19:32.9, Bernardo 19:40.3, Granados 20:11.0; 200 m prsno: Lusien (F) 2:41.9, Dominguez (Š) 2:43.7, Grilz (I) 2:48.0; 4 × 200 m prosto: Francija 9:05.2, Španija 9:16.2, Egipt in Italija 9:27.6, 3 × 100 m mešano: Francija 3:17.2, Italija 3:23.0 (rekord), Španija 3:23.9, Egipt 3:26.2, 100 m hrbtno: Bozon (F) 1:07.2, Massaria (I) 1:11.3.

Rokoborba

Zmagovalci v posameznih kategorijah v grško-rimskem slogu — **mušja:** 1. Fabra (I), 2. Essawi (E); **petelinja:** 1. Hassan (E), 2. Cocco (I); **peresna:** 1. Randi (I), 2. Kandil (E); **lahka:** 1. Belban (E), 2. Demaj (Libanon); **polsrednja:** 1. Mustafa (E), 2. Taha (L); **srednja:** 1. Cerroni (I), Mussa (G); **poltežka:** 1. Silvestri (I), ? Orabi (E); **težka:** 1. Fantoni (I), 2. Georgulis (Sirija).

Sablanje

Floret, moštveno, finale: Italija : Francija 9:5; vrstni red: 1. Italija, 2. Francija, 3. Egipt; posamezniki: 1. Christian d'Oriola, 2. Mirandoli, 3. Netter (vsi F), 4. E. Mangiarotti (I); **meč, moštveno, za 1 mesto:** Italija : Francija 8:3 (ena borba neodločena), za 3. mesto: Grčija : Egipt 9:3; posamezniki: 1. Bougnol (F), 2. Pavesi (I), 3. Coutrot (F).

Nogometna prvenstva evropskih držav

ITALIJA. — 7. kolo: Bologna : Triestina 2:1 (2:1), Como : Lazio 2:2 (0:1), Internazionale : Legnano 3:1 (1:1), Lucchese : Fiorentina 0:0, Novara : Napoli 1:0 (0:0), Padova : Atalanta 1:1 (1:1), Pro Patria : Juventus 1:3 (0:3), Sampdoria : Spal 0:1 (0:0), Torino : Milano 0:6 (0:2), Udinese : Palermo 0:3 (0:2). — **Lestvica:** Milan, Juventus 13, Internazionale 11, Palermo 10, Napoli, Novara, Spal 9, Sampdoria, Como 7, Fiorentina, Lazio, Udinese, Padova, Bologna 6, Torino, Pro Patria, Lucchese 5, Atalanta 4, Triestina 3, Legnano 0 točk.

FRANCIJA — 10. kolo: Lille : Marseille 3:3, Le Havre : Nimes 2:0, Reims : Nice 2:1, Bordeaux : Roubaix 4:0, St. Etienne : Strasbourg 5:0, Sochaux : Lyon 2:0, Racing : Sete 0:2, Rennes : Lens 0:0, Metz : Nancy 4:2. — **Lestvica:** Roubaix 15, Metz 14, Le Havre 13 točk itd.

ANGLIJA — Včerajšnje kolo: Bolten : Huddersfield 2:1, Burnley : Manchester City 0:0, Charlton : Arsenal 1:3, Fulham : Blackpool 1:2, Manchester United : Sunderland 0:1, Middlesbrough : Liverpool 3:3, Newcastle United : Chelsea 3:1, Preston Nord End : Derby County 0:1, Stoke City : Wolverhampton Wanderers 1:0, Tottenham Hotspur : Aston Villa 2:0, West Bromvich Albion : Portsmouth 5:0. — **Lestvica:** Bolton 19, Arsenal, Manchester United 18, Tottenham Hotspur, Portsmouth, Charlton 17 točk itd.

AVSTRIJA — 7. kolo: Rapid : Simmering 5:1, FC Wien : Blauweiss 3:0, Wr. Sportklub : Wacker 2:0, Sturm : LASK 2:1, Admira : FAC 2:0, Austria : Vienna 4:0, Kapfenberg : GAK 1:0. — **Lestvica:** Austria 14, Rapid, LASK 10, Admira, Wacker, Sturm 9 točk itd.

Strelci I. zvezne lige

Zaključno z današnjim kolom je bilo v I. zvezni ligi doseženo 349 golov (razen tega pa je Mačva dobila tekmo z Napredkom brez borbe 3:0, ker je tekmovala komisija razveljavila tekmo v Kruševcu in jo registrirala v korist Mačve). Lestvica strelcev je sedaj naslednja:

14 golov: Matošič (H) in Tomaševič (CZ), **11 golov:** Antič (BSK), Firm (L), **10 golov:** Dvornič (D), **9 golov:** Koželj (L), Ognjanov (CZ), Senčar (D), Bobek I. (P), **8 golov:** Krstulovič (H), Žigman (S), Valok (P), **7 golov:** Wölfl in Čajkovski II. (D), Jurišič (B), **6 golov:** Jezerkič (CZ), Zebec (B), Hirman (V), Krstič II. in Kovačevič (M), **5 golov:** Arapović in Šenauer (H), Veselinovič (V), Medved (B), Begovec in Spajič (BSK), **4 goli:** Cokič (BSK), Gemeri in Grčić (Sp), Mitič in Zlatkovič (CZ), Mladinič (H), Jagodič (N), Rajkov (V), Lovrič (S), **3 goli:** Hmeljina (L), Stefanovič I. in Rogič (M), Kovač (B), Broketa (H), Župac (N) Živanovič (CZ), Belin in Herceg (P), Konjevod in Mantula (S), Sereš (V), **2 gola:** Panič (BSK), Vorgučin in Branisavljevič (Sp), Vukosavljevič in Djajič (CZ), Režek, Cizarič in Pukšec (D), Andrijašević in Luštica (H), Petrovič I., Petrovič II., Vukovič in Zlatanovič (N), Žigante in Habič (S), Vorgič in Šijakovtč (P), Kobe (B), Bobek II. (L), **1 gol:** Damjanovič in Blažetič (V), Jarovački, Živkovič in Bukvič (S), Atanackovič, Jakovetič, Danilovič, Stankovič II. in Čajkovski I. (P), Radovnikovič, Vukas in Baranovič (H), Palfi, Stankovič in Kostič (CZ) Cimermančič, Lipušinovič in Strnad (D), Leškov in Kaloperovič (BSK), Pozder, Palatinus, Takač in Gemeši (Sp), Andročec, Kapetanovič in Conč (L), Krstič I. in Boškov (V), Vidjak (B), **avtogol:** Katnič (H), Petrovič I. (N), Djajič (CZ), Capari (B).

Železničar iz Karlovca, novi član zvezne košarkarske lige

Na kvalifikacijskem turnirju zahodne cone za vstop v zvezno košarkarsko ligo so se v Tuzli srečali prvak Slovenije Železničar iz Maribora, prvak Hrvatske Železničar iz Karlovca ter prvak Bosne Hercegovine Radnik iz Kreke. Srečanja so se končala s temi rezultati:

Železničar (K) : Radnik 66:38
Železničar (M) :
Železničar (K) 44:44
Železničar (M) : Radnik 64:40

Zaradi bolše koš razlike si je priboril prvo mesto karlovški Železničar, ki je s tem tudi postal novi član zvezne košarkaške lige.

Wales : Anglija 1:1 (1:1)

Danska : Švedska 3:1 (3:0)

Drobne zanimivosti

Bivši svetovni boksarski prvak težke kategorije Joe Louis se bo v petek pomeril z Rockyjem Marcianom. Zmagovalec tega dvoboja se bo boril s sedanjim svetovnim prvakom Joe Walcottom.

Očitna premoč Odreda

Nadaljevanje s 1. strani

občinstvo. Krasni predori Belcerja in izreden strel Osrečkega, ki je s šestnajsterca streljal v slogu dovršenega nogometaša.

V drugem delu igre se je sonce kaj kmalu umaknilo za uro na vrhu tribune, zato smo tudi lažje opazovali potek na igrišču. Odred je začel z izrednim poletom. Vse vrste so delovale brezhibno, predvsem pa razigrana napadalna petorica, saj je vsak njen predor pomenil skoraida siguren gol. Ne bomo naštevali, kako so padali goli. Bili so plod superiorne igre celotnega moštva, kjer se je v napadu predvsem odlikoval kot že rečeno, prodorni Belcer, okretni Hočevar, hitri Životič in izvrstni Osrečki. Pri rezultatu 5:0 pa moštvo sicer ni popustilo, toda v svesti si visoke zmage, je silni tempo pojenjal in lahko rečemo, da smo videli na igrišču samo igračkanje. Očividno s tem niso bili zadovoljni predvsem branilci, med njimi je bil prvi Medved, ki je večkrat sam v solopredorih prišel pred nasprotni gol in silovito streljal enkrat v samo prečko, večkrat pa tik mimo prečke. Škoda, da je Odred danes spustil iz rok še lepšo zmago, ki bi mu prinesla, lahko rečemo, siguren dvoštevilčni rezultat.

Metalac : Proleter O. 2:2 (0:2)

Zagreb, 21. okt. Na stadionu Zarreba je bila danes nogometna tekma druge zvezne lige, ki ji je prisostvovalo okoli 10.000 gledalcev.

Budučnost : Zagreb 2 : 0 (1:0)
Velež : Rabotnički 1:1 (1:0)
Vardar : Kvarner 3:1 (2:1)
Tekstilac : Radnički 1:4 (0:1)
Bokelj : Dinamo 3 : 4 (1:3)

LESTVICA II. ZVEZNE LIGE

Budučnost	29	18	4	7	56:27	40
Vardar	28	17	4	7	59:24	38
Rabotnički	28	15	4	6	64:33	37
Radnički	28	14	8	6	68:41	36
Velež	28	14	7	7	56:35	35
Odred	28	15	3	10	62:35	33
Proleter O.	28	14	4	10	58:49	32
Metalac	28	11	8	9	42:33	30
Kvarner	29	13	4	12	67254	30
Dinamo	27	12	4	11	53:49	28
Željezničar	27	9	7	11	36:44	25
Zagreb	28	9	6	13	33:43	24
Proleter Z.	28	8	6	14	32:50	22
Rudar	28	6	3	19	34:87	15
Tekstilac	28	4	5	19	36:68	13
Bokelj	28	2	6	20	24:108	10

Zaključni teniški turnir Branika

Teniški klub Branik iz Maribora je priredil zaključni teniški turnir za letošnjo sezono. Med 16 člani je osvojil prvo mesto Vlasak, ki je v finalu premagal Tomoviča 6:3 (6:2). Tekmovanje med mladinci, mladinkami in članicami še ni končano.

Zvezna odbojkarska liga

Dva poraza Čakovčanov v Ljubljani

V soboto in nedeljo je gostovala v Ljubljani ekipa Mladosti iz Čakovca, ki je v soboto izgubila srečanje s Krimom 3:1, v nedeljo pa z domačim Železničarjem 3:1. Ostale tekme v zahodni skupini odbojkarske lige so se končale takole: Branik : Krka 3:1, Krim : Krka 3:1, Mladost : Lokomotiva 3:1 in ženska tekma Lokomotiva : Mladost 3:2.

Odprti atletski miting Železničarja

Ljubljana, 21. okt. Na odprti miting Železničarja v Ljubljani je bilo povabljenih 9 društev, vendar so se odzvala samo 4. Smisel odprtega mitinga je v tem, da startajo lahko atleti različnih starosti, kvalitet in pripravljenosti. Taki mitingi imajo namen pritegniti tudi tiste, ki do sedaj še niso nastopili, pa se nekako nerodno počutijo v konkurenci renomiranih tekmovalcev.

100 m ovire: 1. Vukovič (Ž) 17.8, 2. Urbajs (Kl) 19.0, 3. Puc (Ž) 18,8; *krogla:* 1. Vovk (Ž) 11.65, 2. France (Tr) 11.59, 3. Mozer (Kl) 10.46; *800 m:* 1. Zupančič (Kl) 1:58,9, 2. Belšak (O) 2:03,0, 3. Strniša (O) 2:05,1; *3000 m:* 1. Okršlar (Ž) 9: 17,0; *100 m:* 1. Šoba 11.8, 2. Vukovič in Bedneržik 12.0 (vsi Ž); *disk:* 1. Miler Bogdan (O) 44,06, 2. Vuga (Tr) 36,90, 3. Vehar (Ž) 35,02.

BOKS

BSK : Branik 10:8.

SLIKA UČI

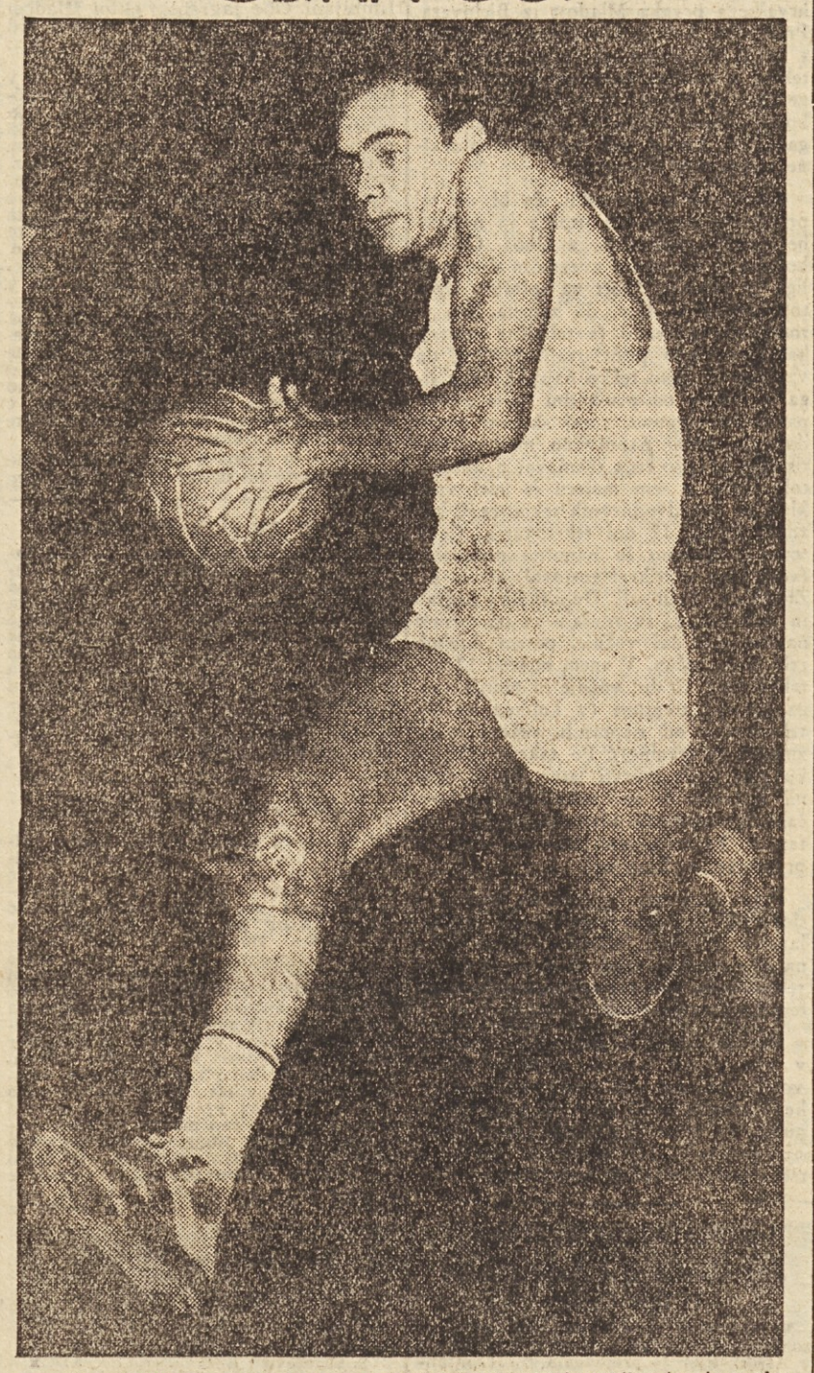

Član italijanske reprezentance v košarki Romanutti pravilno izvaja prodor k nasprotnemu košu. Dober je diagonalni položaj ramenskega ogrodja napram razkoračni drži nog. Žogo drži s prsti in ne z dlanjo.

Slovenska nogometna liga

Sijajna zmaga Mure nad Korotanom

Gregorčič : Železničar (Lj) 2:0 (1:0)

Jesenice, 21. okt. Danes je po zelo lepi in borbeni igri uspelo domačemu Gregorčiču, da je v tekmovanju prve slovenske nogometne lige premagal pred približno 2000 gledalci moštvo Železničarja iz Ljubljane. Domači so bili ves čas igre v premoči, vendar je pohvaliti obrambo gostov, ki je dobro čistila nasprotnikove napade. Sodnik Jenko, ki je po nepotrebnem prekinjal igro, je oškodoval obe moštvi, posebno pa domačine. Gole sta dala Knific in Lah.

V predtekmi za prvenstvo Gorenjske Gregorčič : Bratstvo (Jesenice), je mladina Gregorčiča zmagala z rezultatom 8:1 (4:1). **Roman.**

Mura : Korotan 6:2 (3:1)

Murska Sobota, 21. okt. V prvenstveni tekmi I. slovenske lige je domača Mura pripravila veliko presenečenje z visoko zmago nad slovenskim prvakom Korotanom iz Kranja. Sobočani so bili ves čas v stalni premoči in pokazali eno svojih najlepših iger v zadnjem času. Zmaga pa navzlic temu ni bila tako lahko priborjena, kakor kaže rezultat, vendar so morali gostje kloniti proti razpoloženim domačinom. Vratar Korotana je rešil svoje moštvo še večjega poraza. Sodil je Starašina iz Maribora.

V torek bo v Murski Soboti polfinalna tekma med obema nasprotnikoma. Med tamkajšnjim športnim občinstvom vlada veliko zanimanje, saj se bodo skušali Kranjčani revanžirati za današnji poraz. *Hakl*

Kvalifikacijske tekme za vstop v I. republiško ligo

Danes sta bili na sporedu dve kvalifikacijski nogometni tekmi za vstop v I. slovensko ligo. Prvak zahodne skupine II. lige Sloga je igrala v Ljubljani s Kovinarjem (Tezno), Železničar (Postojna) pa se je pomerila v Postojni s Proletercem iz Zagorja. V obeh srečanjih so bili zmagoviti domačini. Rezultata sta naslednja:

Železničar : Proletarec 7 : 1 (4:1)
Sloga : Kovinar 2 : 0 (0:0)

Mladinsko nogometno prvenstvo

V nadaljevanju mladinskega prvenstva Slovenije so bili doseženi tile rezultati:

VZHODNA SKUPINA:

Mura : Fužinar 9:0 (3:0);
Železničar M. : Železničar C. 12:1 (4:0);

ZAHODNA SKUPINA:

Korotan : Odred 1:0 (0:0);
Rudar : Krim 5:0 (4:0);
Železničar Lj. : Vrhovci odloženo.

Tekme za pokal FLRJ

V Sloveniji je bila danes samo ena pokalna polfinalna nogometna tekma, in sicer v Novi Gorici med domačim Železničarjem in celjskim Kladivarjem. Zmagal je presenetljivo Železničar z rezultatom 4:3.

ROKOMET

ENOTNOST : TRIGLAV 11:4 (5:3)

Ljubljana, 21. okt. Danes je bila na igrišču Krima odigrana prvenstvena tekma republiške rokometne lige med Enotnostjo in Triglavom iz Ljubljane. Enotnost je nastopila s tremi rezervami, vendar je kljub temu visoko porazila Triglav in se revanžirala za nedavni poraz. Najboljša pri Enotnosti sta bila Vagner in Bizjak, pri Triglavu pa Djurdjević. *Papež*

Zvezna rokometna liga

LOKOMOTIVA : ŽELEZNIČAR (N) 11:10 (9:4)
ZAGREB : RADNIČKI 17:8 (9:4)

Milicionar (Sarajevo) : Železničar (S) 6:5 (4:2);

Ženske: Železničar (Bgd) : Crvena zvezda 3:2 (1:2);

Dinamo (Pančevo) : Borac (Zgb) 7:8 (3:5).

Republiška rokometna liga

Moški: Branik : Železničar (Lj.) 8:4 (4:3).

Namiznoteniški turnir v Mariboru

Maribor, 21. okt. Danes je bil v Mariboru eden izmed polfinalnih kvalifikacijskih turnirjev za sodelovanje na prvenstvu posameznikov LR Slovnije. Turnirja so se udeležila štiri društva: Fužinar iz Guštanja, Murska Sobota, Železničar iz Maribora in Branik. Škoda je, da niso sodelovali še igralci iz ostalih krajev Štajerske kot Brežice, G. Radgona, Celje itd.

Prvo mesto pri moških je zasluženo osvojil Kolmančič, ki ni zgubil niti enega niza. Dr. Nemec kot drugi je pokazal, da se tudi v njegovih letih še veliko stori. Med članicami je zmagala Hradilova iz M. Sobote ki ima vse izglede, da se razvije v dobro igralko. Plasma ostalih igralk ustreza njihovemu znanju in moči. Pri mladincih sta se odlikovala mlajši Kolmančič in Klanišek. Ostali pa so pokazali osnovno znanje.

Rezultati moški: Kolmančič : Dr. Nemec 2:0, *ženske:* Hradil : Humer 2:0, *mladinci:* Kolmančič : Fridrih 2:0.

Da, košarkarji „Zvezde" so boljši

Ljubljana, 20. oktobra. Mislim, da bi bilo odveč govoriti o bučnem razpravljanju med številnimi ljubitelji košarke, ki je bilo pred nastopom najboljših košarkarjev v državi — Crvene zvezde. Čeprav je bilo v glavnem mnenje nas vseh enoglasno, o tem ne dvomim, namreč, da so Beograjčani boljši, so vendar nekateri skrito upali, da bo v Ljubljani doživela Zvezda morda le kakšno neprijetno presenečenje. Saj to ne bi bilo nič čudnega! V pretekli sezoni je ljubljanski Železničar na svojih tleh porazil, in to prepričljivo, velikega nasprotnika, zato je bilo takšno upanje umestno. Vemo, da je v državni reprezentanci kar 7 članov Crvene zvezde. Nič čudnega torej, če je bilo v Ljubljani tako veliko zanimanje za nastop Crvene zvezde. Poglejmo si torej pobližje obe tekmi.

C. zvezda : Železničar 41:35 (17:17)

Ni moj namen razglabljati o posameznih koših, ki so jih dosegli bodisi igralci Železničarja bodisi Crvene zvezde, temveč bomo na tem mestu skušali ugotoviti dobre in slabe strani obeh moštev, predvsem pa mladih igralcev ljubljanskega Železničarja.

Bil sem v garderobi, ko je stopil med Ljubljančane trener Crvene zvezde in eden največjih strokovnjakov za košarko Popović, ki je glasno zaklical: »Bravo, momci, svidja mi se vaša igra, zaista uvijek ste nam bili velika briga!«

Že te besede nam precej povedo. To je lepo priznanje strokovnjaka, ki je ugotovil velike sposobnosti in nadarjenost mladih slovenskih košarkarjev. Vemo pa tudi, da je bilo v igri Ljubljančanov precej pomanjkljivosti, ki so nedvomno uplivale na homogenost, in končno na sam rezultat. Večkrat so se lepo zamišljene akcije zaustavljale povsem nepotrebno pod samim košem. Treba bi bilo več metati na koš, pametnejše »pokrivati« in rezultat bi bil drugačen.

Občinstvo, ki je v rekordnem številu napolnilo igrišče Ljuba Šercerja v Šiški, je znalo v pravem trenutku vzpodbujati svoje moštvo, kar so pridno izkoristili Ljubljančani in v prvem polčasu rezultat izenačili. Zaskrbljenost se je pokazala na licih igralcev Crvene zvezde, ki jim je prav gotovo v tem trenutku prišel pred oči lanskoletni poraz. Igra je bila do skrajnosti napeta. Ko so igralci Zvezde tri minute pred koncem igre vodili za nekaj točk, so začeli igrati izvrstno obrambno igro. Tu so se pokazali prave mojstre. Skorajda nisi mogel niti videti, kako je žoga prehajala iz roke v roko, zdaj od Geca do Kalemberja ali obratno, zdaj od Curića do Jovanovica, Zares, takšne ševe v Ljubljani še nismo videli. Napačno bi bilo govoriti, da so Ljubljančani kdove kako zaostajali za Beograjčani, toda vsakdo je opazil večjo izkušenost, boljšo kondicijo in končno, kar je pri košarki bistvene važnosti, igralci Zvezde so večji in močnejši. Glavna napaka ljubljanskega ligaša je bila premala čuječnost v obrambi, od napadalcev pa smo pričakovali več metanja na koš. Tehničnemu vodji bi morda ugovarjali le toliko, da ni v določenem trenutku zamenjal Amona, ki je bil že preveč utrujen, na drugi strani pa še vedno zaradi dolgotrajnega okrevanja ni tako okreten, hiter in gibčen, kakor bi bil morda lahko kdo drugi, ki je to pot samo opazoval igro svojih tovarišev.

V vrstah Železničarja so nam ugajali mali Brumen v napadu, le žal, da ni več metal na koš. Posebno zahvalo zaslužijo še Dvorak, Supančič in Fegoš. Pri Fegušu smo v drugih tekmah opazili, da so njegovi meti od daleč večkra zelo učinkoviti. V tekmi z Zvezdo tega ni poskušal, verjetno zato, ker mu odlični obrambni sistem Beograjčanov tega ni dovoljeval.

C. zvezda : ASK 61:45 (26:17)

Po tekmi, ki so jo igrali ljubljanski akademiki proti Egysek smo sklepali, da se ASK ne bo mogel tako uspešno zoperstaviti Zvezdi, kakor se je Železničar. Res je, da je neka razlika med ASK in Železničarjem predvsem v tem, da so nekateri posamezniki ASK tehnično boljši in da znajo hitreje prodreti pod nasprotni koš. Odlikuje jih tudi večja hitrost, toda prav v tekmi proti Egysek smo opazili, da je njihova hitrost prešla v neuravnovešeno vihravost. Če ne bi bilo v vrstah ASK Škerjanca, bi prav gotovo Ljubljančani v igri z Egysek odšli poraženi z igrišča. Zato smo s toliko večjo skrbjo pričakovali nastop ASK proti Zvezdi. V začetku so fantje kar dobro začeli. Občinstvo, ki je tudi na to tekmo prihitelo v ogromnem številu, je ves čas navdušeno pozdravljalo vsak uspeh obeh moštev, predvsem pa Ljubljančanov. Po prvem pritisku je Zvezda začela s smoterno in tehnično dovršeno igro učinkovitejše prihajati pod koš in od takrat dalje so Beograjčani prišli v vodstvo, ki so ga obdržali vse do konca. To je bilo v sredi prvega polčasa, ki pa je tudi prinesel spremembo v samem načinu igranja pri ljubljanskem moštvu. Ves sistem, ki ga navadno vidimo v vrstah akademikov je nenadoma odpovedal. Odpovedala je igra cone, predvsem zaradi nepazljivosti mlajšega Serbca, ki kot obrambni igralec ni dovolj budno pazil na kontra napade Zvezdinih igralcev, ki so dosegli samo v teh akcijah 20 točk. Ko so fantje zapazili, da jim cona ne gre, so poskušali presing igro, toda tudi to jim ni šlo izpod rok. Zvezda je zagospodarila na igrišču. Izgledalo je, da bo ASK doživel katastrofalen poraz, toda nepotrebna »Harlem igra«, kar pomeni žongliranje, je Zvezdi onemogočila zvišati rezultat. ASK je proti koncu z učinkovitimi in točnejšimi podajami uspešno prihajal pod Zvezdin koš in v nekaj minutah znatno znižal veliko razliko v koših.

Tudi danes je bil eden najboljših Kristančič, ki je izvrsten tehnični igralec, in ki odlično reagira na vsako podano žogo. Pohvaliti moramo mladega Lampiča, ki v zadnjih tekmah preživlja ognjeni krst za točke v zvezni ligi. Lampič je igralec bodočnosti. Solidno igro sta pokazala tudi Fugina in Škerjanc, ki pa danes ni bil tako uspešen kakor prejšnji dan proti Egyseku. Precej nas je razočaral mlajši Serbec v obrambi, medtem ko je starejši Voje moral v obeh tekmah proti Zvezdi in Egyseku ostati izven igrišča zaradi hudega zobobola.

Nastop Crvene zvezde v Ljubljani je bil za ljubljansko občinstvo redek športni dogodek. Opazili smo, da se ljubljansko občinstvo vse bolj ogreva za košarkarsko igro in na tem mestu bi omenil, da bodo morali merodajni športni forumi poskrbeti udobnejše in večje prostore za številno občinstvo, saj postaja košarka pri nas resnično poleg nogometa najpopularnejša športna panoga. **Lipar Marjan**

Ostala rezultata v Ljubljani:

ASK : Egysek 56:54 (34:26)

Železničar : Proleter 80:29 (45:21)

Krim zmagovalec „Hanžičevega memoriala"

Ljubljana, 21. okt. Včeraj popoldne in danes dopoldne so se srečali sabljači Slovenije na vsakoletnem turnirju za Hanžičev memorial. Na tekmovanju so nastopili: Krim iz Ljubljane, Branik (bivši Polet) iz Maribora in Kladivar iz Celja, Železničar iz Nove Gorice se je prepozno prijavil in ni mogel nastopiti. Skupno je tekmovalo 45 tekmovalk in tekmovalcev. Borilci Krima so dosegli prvo mesto s 15 točkami pred Branikom, ki je dosegel 9 točk. Tako si je Krim po enoletni izgubi zopet priboril Hanžičev pokal.

REZULTATI V POSAMEZNIH KATEGORIJAH:

mladinke: 1. Mihelič Maja, 2. Mihelič Eli, (obe Krim), 3. Keršič (Branik); *mladinci:* 1. Grahor, 2. Baumgarten (oba Krim), 3. Ratner (Branik; *članice:* 1. Šlibar, 2. Grioli (oba Krim), 3. Celestina (Branik; *člani:* 1. Papež, 2. Tavčar 3. Vojsk (vsi Branik).

Finalno tekmovanje je bilo tudi v letošnjem letu izvedeno pretežno med Branikom in Krimom.

Tekmovanje mladink in mladincev je bilo polno lepih in ostrih borb. Tehnično dovršeno izvedene akcije in velik borbeni duh so nam pokazali velik kvalitetni napredek mladih tekmovalcev. Mirno lahko trdimo, da slovenski mladinci in mladinke kvalitetno ne zaostajajo mnogo za mednarodno ekipo Beograda in drugo ekipo Zagreba ter da so zreli za mednarodna srečanja. Z nekoliko požrtvovalnosti v treningu bodo lahko kmalu dosegli Beograd in Zagreb II.

V kolikšni meri nam je nudilo tekmovanje mladink in mladincev lep sabljaški užitek, v isti meri so bile borbe članic in članov veliko razočaranje. Ne tehnično ne taktično, pa tudi po borbenem duhu ne dosegajo borb mladine.

V kvaliteti nastopajočih je bila dokajšnja razlika med tekmovalci, udeležnici poletnega tečaja Sabljaške zveze Slovenije in tekmovalci, ki se tečaja niso udeležili. Večja borbena rutina, tehnično lepše izvedene akcije so odlikovale prve pred drugimi. S tem je bil javno dokumentiran uspeh tečaja Sabljaške zveze Slovenije.

Tisk Tiskarne »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani — Odgovorni urednik Igor Prešeren — Uredništvo in uprava Ljubljana, Likozarjeva ulica, poštni predal 377 — Telefon 33-85 in 50-09, ob nedeljah popoldne pa 55 22 do 55 26 — Čekovni račun uprave št. 602-90331-0 — Celoletna naročnina 380 din, polletna 190 din, četrtletna 95 din